

- 27 April: [€4 million Belgian scheme to support coronavirus related research and development projects](#) (SA.57057) (press release: IP/20/735)
- 24 April: [€200,000 direct grant scheme to support agricultural and aquaculture sectors in Brussels-Capital region following coronavirus outbreak](#) (SA.57056) (press release: IP/20/732)
- 11 April: [Belgian scheme deferring payment by Walloon airports of concession fees to mitigate economic impact of coronavirus outbreak](#) (SA.56807) (press release: IP/20/645)
- 10 April: [Guarantee scheme of up to €3 billion to support the Flemish economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56919) (press release: IP/20/636)

BG - Bulgaria [↑ Back to TF](#)

2021

- 8 November: [€51 million Bulgarian wage compensation scheme to support companies and self-employed persons affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.100320) (daily news: MEX/21/5882)
- 5 November: [€15.34 million Bulgarian scheme to support the tourism sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.100427) (daily news: MEX/21/5862)
- 26 October: [€36 million Bulgarian scheme to support the agricultural sector affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.100255) (daily news: MEX/21/5621)
- 7 July: [€1.5 million Bulgarian scheme to support farmers active in oil-bearing rose growing in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.63638) (daily news: MEX/21/3584)
- 30 March: [Modification of Bulgarian scheme to support employment in sectors most affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.61348) (daily news: MEX/21/1521)
- 19 January 2021: [€79 million Bulgarian scheme to support micro, small, and medium enterprises affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60454) (daily news: MEX/21/169)

2020

- 18 December: [€26 million Bulgarian scheme to support tour operators and travel agents in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.59990) (daily news: MEX/20/2507)
- 16 December: [Commission approves €40 million Bulgarian scheme to support small enterprises affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59704) (daily news: MEX/20/2455)
- 30 November: [Commission approves €15 million Bulgarian scheme to support micro, small and medium-sized coach companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.59182) (daily news: MEX/20/2277)
- 27 August: [€29 million Bulgarian scheme to support farmers breeding large and small ruminants and potato growers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58328) (daily news: MEX/20/1533)
- 14 August: [€4.4 million Bulgarian support measure to Burgas and Varna airports in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.58095) (daily news: MEX/20/1486)

- 24 July: [€28 million Bulgarian scheme in support of tour operators affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.58050) (daily news: MEX/20/1415)
- 14 July: [Two Bulgarian wage subsidy schemes for preserving jobs in sectors most affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57759) (daily news: MEX/20/1359)
- 26 June: [€102 million Bulgarian scheme to support medium-sized companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57795) (daily news: MEX/20/1218)
- 13 May: [€88 million Bulgarian scheme to support micro and small companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57283) (daily news: MEX/20/881)
- 23 April: [€150 million Bulgarian scheme to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57052) (press release: IP/20/730)
- 15 April: [€770 million Bulgarian employment aid scheme for preserving jobs in sectors most affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.56905) (press release: IP/20/661)
- 8 April: [€255 million Bulgarian guarantee scheme to support SMEs in coronavirus outbreak](#) (SA.56933) (press release: IP/20/627)

CY - Cyprus [↑ Back to TF](#)

2021

- 23 September: [€2.7 million scheme to support companies in Cyprus active in agricultural production in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63515) (daily news: MEX/21/4883)
- 23 September: [€900,000 Cypriot scheme to support wine producers affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.64602) (daily news: MEX/21/4862)
- 17 August: [€1 billion Cypriot scheme to support enterprises and self-employed individuals in context of coronavirus outbreak](#) (SA.64326) (press release: IP/21/4203)
- 13 April: [€8 million Cypriot scheme to support tour operators affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62199) (daily news: MEX/21/1742)
- 24 March: [€20 million Cypriot subsidised loan scheme to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61515) (daily news: MEX/21/1441)
- 8 March: [€200 million Cypriot schemes to support companies and self-employed affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61839) (daily news: MEX/21/1091)
- 29 January: [€10.2 million Cypriot scheme to support self-employed and enterprises affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60274) (daily news: MEX/21/345)

2020

- 21 December: [€560,000 Cypriot scheme to support producer groups and producer organisations active in agricultural sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60263) (daily news: MEX/20/2519)

- 17 November: [€22.2 million Cypriot term loan to Hermes Airports Limited in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.58923) (daily news: MEX/20/2147)
- 25 August: [€500,000 Cypriot scheme to support pig sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.58340) (daily news: MEX/20/1523)
- 6 July: [Cypriot scheme to support newspapers affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57762) (daily news: MEX/20/1276)
- 1 July: [€6.3 million Cypriot incentive scheme towards airlines affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57691) (daily news: MEX/20/1256)
- 25 June: [€280 million Cypriot schemes to support companies and self-employed affected by coronavirus outbreak](#) (SA. 57654) (daily news: MEX/20/1205)
- 16 June: [€1.8 million Cypriot scheme to support farmers active in the primary agricultural sector affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57587) (daily news: MEX/20/1111)
- 10 June: [€33 million Cypriot scheme deferring payment of VAT to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57511) (press release: IP/20/1019)

CZ - Czechia [↑ Back to TF](#)

2021

- 27 September: [Modification of two Czech schemes supporting companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62442 and SA.62441) (daily news: MEX/21/4921)
- 2 August: [€3.9 million Czech scheme to support self-employed persons affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62970) (daily news: MEX/21/4022)
- 13 July: [€1.78 million Czech scheme to support terrestrial television network operators in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.60062) (daily news: MEX/21/3703)
- 12 July: [€660 million Czech scheme to support self-employed and partners in small limited liability companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62930) (daily news: MEX/21/3685)
- 27 May: [€7.9 million Czech scheme to support workers and companies in audiovisual sector in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62362) (daily news: MEX/21/2744)
- 10 May: [Commission approves €1.9 billion Czech scheme to support companies in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62471) (press release: IP/21/2429)
- 10 May: [€11.6 million Czech scheme to support travel agencies in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61837) (daily news: MEX/21/2441)
- 26 April: [€1.9 billion Czech scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62477) (daily news: MEX/21/1961)

- 6 April: [€268 million Czech scheme to support operators offering accommodation services affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61948) (daily news: MEX/21/1622)
- 29 March: [Czech guarantee scheme for companies affected by coronavirus outbreak and modification to existing guarantee scheme for loans to large exporting companies](#) (SA.61470 and SA.61824) (daily news: MEX/21/1504)
- 29 March: [€22 million Czech scheme to support fairs and exhibitions sector in context of coronavirus outbreak](#) (SA.59401) (daily news: MEX/21/1521)
- 19 March 2021: [€3 million Czech scheme to support tour operators affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.60280) (daily news: MEX/21/1303)
- 1 March 2021: [€110 million Czech scheme to support enterprises active in the primary agricultural sector and food production affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.62044) (daily news: MEX/21/962)
- 23 February 2021: [Commission approves €115 million Czech rent compensation scheme to support businesses affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.61361) (daily news: MEX/21/804)
- 12 February 2021: [€1.2 billion Czech scheme to support self-employed and partners in small limited liability companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61358) (daily news: MEX/21/623)
- 26 January 2021: [Commission approves €230 million Czech scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61234) (daily news: MEX/21/262)
- 13 January 2021: [Commission approves two Czech employment schemes to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59889 and SA.59334) (daily news: MEX/21/110)

2020

- 22 December: [€20 million Czech schemes to support companies active in sports sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59340 and SA.59353) (daily news: MEX/20/2529)
- 25 November: [€28.4 million Czech scheme to support operators of cultural events in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.59536) (daily news: MEX/20/2207)
- 13 November: [€7.5 million Czech scheme to support undertakings located in the City of Pilsen affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.58430) (daily news: MEX/20/2135)
- 11 November: [€110 million Czech scheme to support enterprises active in primary agricultural sector and food production in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.59336) (daily news: MEX/20/2089)
- 30 October: [€110 million Czech rent compensation scheme to support businesses affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.59118) (daily news: MEX/20/2022)
- 8 September: [€305 million Czech scheme to support self-employed affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57358) (daily news: MEX/20/1591)
- 27 August: [Un régime d'aides tchèque de 126,7 millions d'euros visant à soutenir les opérateurs proposant des services d'hébergement qui ont été touchés par la pandémie de coronavirus](#) (SA.58398) (daily news: MEX/20/1533)

- 24 August: [€97 million Czech scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58167) (daily news: MEX/20/1520)
- 19 August: [€34 million Czech scheme to support cultural events' operators affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58213) (daily news: MEX/20/1506)
- 27 July: [€ 866 million Czech scheme to support businesses affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57102) (press release: IP/20/1403)
- 7 July: [€370 million Czech scheme to support enterprises in the primary agricultural sector and in food and feed production affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57848) (daily news: MEX/20/1289)
- 7 July: [€550 million Czech scheme to support self-employed affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57149) (daily news: MEX/20/1289)
- 26 June: [€2.6 million Czech scheme to support companies affected by coronavirus outbreak in the Moravia-Silesia region](#) (SA.57506) (daily news: MEX/20/1205)
- 3 June: [€36.3 million Czech scheme to support SMEs in the primary agricultural sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57475) (daily news: MEX/20/995)
- 2 June: [€184 million Czech rent compensation scheme to support businesses affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57464) (daily news: MEX/20/994)
- 15 May: [€18.5 billion Czech guarantee scheme for companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57195) (press release: IP/20/896)
- 7 May: [€7.3 million Czech scheme to support research and development activities related to coronavirus outbreak](#) (SA.57071) (press release: IP/20/829)
- 5 May: [€5.2 billion Czech guarantee scheme for loans to large exporting companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57094) (press release: IP/20/794)
- 15 April: [Czech scheme of up to €37 million to support investments in the production of coronavirus-relevant products](#) (SA.56961) (press release: IP/20/654)

DE - Germany [↑ Back to TF](#)

2021

- 4 January 2021: [Commission approves €1.25 billion German measure to recapitalise TUI](#) (SA.59812) (press release: IP/20/2522)

2020

- 20 November: [German "umbrella" scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59289) (press release: IP/20/2180)

- 20 August: [Bavarian fund to enable up to €46 billion of liquidity and capital support to enterprises in Bavaria in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.57447) (press release: IP/20/1502)
- 11 August: [German aid scheme to support airports affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57644) (press release: IP/20/1472)
- 8 July: [German fund to enable up to €500 billion of liquidity and capital support to enterprises affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.56814) (press release: IP/20/1280)
- 25 June: [€6 billion German measure to recapitalise Lufthansa](#) (SA.57153) (press release: IP/20/1179)
- 29 April: [German “umbrella” scheme to support research, development, testing and production of coronavirus relevant products](#) (SA.57100) (press release: IP/20/774)
- 11 April: [Amendments to previously approved German schemes to further support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56974) (press release: IP/20/651)
- 2 April: [Extension of German scheme for subsidised loans to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56863) (press release: IP/20/580)
- 24 March: [German direct grant scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56790) (press release: IP/20/524)
- 24 March: [German guarantee measure to further support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56787) (press release: IP/20/517)
- 22 March: [Two German measures providing liquidity in the form of subsidised loans to companies of all sizes up to €1 billion per company](#) (SA.56714) (press release: IP/20/504)

DK - Denmark [↑ Back to TF](#)

2021

- 3 December: [€23.33 million Danish scheme to support travel operators in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.100368) (daily news: MEX/21/6598)
- 23 August: [€108 million Danish aid measure to support coronavirus-related research and development activities of Bavarian Nordic](#) (SA.63958) (press release: IP/21/4263)
- 30 July: [€13 million Danish scheme to support large events suppliers in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64159) (daily news: MEX/21/4022)
- 9 July: [€300 million Swedish and Danish subsidised interest rate loans to SAS in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63250) (daily news: MEX/21/3663)
- 1 July: [Commission approves €200 million Danish scheme to compensate companies for the damages suffered due to the coronavirus outbreak](#) (SA.62538) (daily news: MEX/21/3383)

- 21 June: [€24 million Danish scheme to support providers of public passenger transport by rail in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62881) (daily news: MEX/21/3146)
- 21 May: [Commission approves €5.2 million Danish scheme to support local newspapers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.63029) (daily news: MEX/21/2669)
- 5 March 2021: [€34 million Danish tax deferral scheme to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61943) (daily news: MEX/21/1042)
- 2 March 2021: [€1.2 billion Danish 'umbrella' scheme to support self-employed affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61946) (daily news: MEX/21/982)
- 25 January 2021: [€4 million Danish tax deferral scheme to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61233) (daily news: MEX/21/227)
- 18 January 2021: [€3.4 million Danish scheme to support TV producers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60074) (daily news: MEX/21/155)

2020

- 21 December: [Danish umbrella scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60094) (daily news: MEX/20/2519)
- 21 December: [Danish umbrella scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60081) (daily news: MEX/20/2519)
- 14 December: [Danish scheme to support organisers of events affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59960) (daily news: MEX/20/2414)
- 9 December: [Danish umbrella scheme to support self-employed undertakings affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59764) (daily news: MEX/20/2374)
- 27 November: [€9 million Danish scheme to support micro and small self-employed undertakings, freelancers and professional artists affected by cancellation of events due to coronavirus outbreak](#) (SA.58681) (daily news: MEX/20/2252)
- 27 November: [€6 million Danish scheme to support airlines in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.59370) (daily news: MEX/20/2252)
- 26 November: [Danish schemes to preserve employment and support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59414 and SA.59543) (daily news: MEX/20/2233)
- 20 November: [Danish fund to enable €1.34 billion of capital support to large companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57678) (press release: IP/20/2024)
- 30 October: [€99.4 million Danish scheme to support cafés, restaurants, nightclubs, discotheques, venues and their suppliers in context of coronavirus outbreak](#) (SA.59048) (daily news: MEX/20/2018)
- 9 October: [Commission approves Danish wage compensation scheme to support companies prohibited from operating due to coronavirus outbreak](#) (SA.58515) (daily news: MEX/20/1882)

- 8 October: [€10.5 million Danish scheme to support companies affected by restrictive measures implemented to limit the spread of coronavirus](#) (SA.58780) (daily news: MEX/20/1861)
- 2 September: [€24 million Danish schemes to support airlines and airports affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58157) (daily news: MEX/20/1557)
- 17 August: [€1 billion Danish and Swedish measure to recapitalise SAS](#) (SA.57543 and SA.58432) press release: IP/20/1488)
- 22 July: [€148 million Danish scheme to compensate companies for damages still suffered due to coronavirus outbreak](#) (SA.57932)(press release: IP/20/1398)
- 14 July: [€27 million Danish scheme to support companies affected by temporary coronavirus- related restrictive health measures](#) (SA.57931) (daily news: MEX/20/1359)
- 10 July: [€93.3 million Danish schemes to support self-employed workers and freelancers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57919) (daily news: MEX/20/1338)
- 5 May: [€296 million Danish loan schemes to support start-ups affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57164) (press release: IP/20/810)
- 30 April: [€130 million Danish schemes to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57027) (press release: IP/20/793)
- 1 April: [€200 million Danish loan in support of the Travel Guarantee Fund for travel cancellations due to coronavirus outbreak](#) (SA.56856) (press release: IP/20/576)
- 30 March: [€130 million Danish guarantee scheme for SMEs with export activities affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56808) (press release: IP/20/555)
- 21 March: [A €130 million Danish guarantee scheme for SMEs](#) (SA.56708) (press release: IP/20/505)

EE – Estonia [↑ Back to TF](#)

2021

- 7 December: [€5.5 million Estonian scheme to support dairy and pork meat producers in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.100636) (daily news: MEX/21/6661)
- 28 July: [€1.8 million Estonian scheme for liquidity support to fish processors in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63935) (daily news: MEX/21/3961)
- 15 July: [Commission approves €2 million Estonian scheme to support organisers of cultural events and conferences in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63701) (daily news: MEX/21/3743)
- 11 June: [€1.5 million Estonian scheme to support operators of experience centres and operators of buildings used for events affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.63122) (daily news: MEX/21/2983)

- 11 June: [Estonian €10.6 million scheme to support companies active in cultural and sport sectors in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63164) (daily news: MEX/21/2983)
- 3 June: [€4 million Estonian scheme to support commercial regular bus services companies in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62921) (daily news: MEX/21/2873)
- 26 May: [€5.3 million Estonian scheme to support film producers and distributors and cinemas in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62801) (daily news: MEX/21/2704)
- 11 May: [€44 million Estonian scheme to support companies active in the tourism and retail sectors in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62825) (daily news: MEX/21/2464)
- 7 May: [€8.8 million Estonian scheme to support organisers of cultural events in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62815) (daily news: MEX/21/2423)
- 14 April: [€10 million Estonian scheme to support research and development of coronavirus-relevant products](#) (SA.62525) (daily news: MEX/21/1761)
- 25 March: [€9.9 million Estonian scheme to support companies active in tourism and directly related sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61591) (daily news: MEX/21/1441)
- 15 March 2021: [€15.8 million Estonian schemes to support farmers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60666) (daily news: MEX/21/1183)
- 17 February 2021: [€26.3 million Estonian scheme to support companies in Ida-Viru and Harju Counties affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61615) (daily news: MEX/21/581)
- 18 February 2021: [€3.2 million Estonian scheme to support organisers of cultural events in Ida-Viru County and Harju County in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61586) (daily news: MEX/21/581)

2020

- 4 December: [Commission approves €10 million Estonian scheme to support research and development by companies affected by coronavirus outbreak, as well as coronavirus-related research and development](#) (SA.59278) (daily news: MEX/20/2316)
- 25 November: [€5.5 million Estonian scheme to support companies active in tourism sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59338) (daily news: MEX/20/2207)
- 11 August: [€30 million Estonian measure to support Nordica in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.57586) (press release: IP/20/1473)
- 28 May: [€4 million Estonian rent compensation scheme to support businesses affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57403) (daily news: MEX/20/970)
- 28 April: [Two additional Estonian schemes to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57028) (press release: IP/20/763)
- 21 April: [€75.5 million Estonian schemes in the form of direct grants and payment advantages to support companies in coronavirus outbreak](#) (SA.57014) (press release: IP/20/711)

- 30 March: [€1.75 billion Estonian schemes to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56804) (press release: IP/20/559)

EL - Greece [↑ Back to TF](#)

2021

- 27 August: [€500 million Greek aid scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61574) (press release: IP/21/4101)
- 27 July: [€130 million Greek scheme to support micro and small enterprises in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63212) (daily news: MEX/21/3942)
- 27 July: [€20 million Greek scheme to support newspapers, magazines, regional media service providers and radio stations in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.63896) (daily news: MEX/21/3942)
- 5 July: [€14 million Greek scheme to support companies active in the art and entertainment sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62699) (daily news: MEX/21/3521)
- 1 July: [€20 million Greek scheme to support breeders of pigs and producers of honey affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.63570) (daily news: MEX/21/3437)
- 30 June: [Greek repayable advances scheme, including budget increase, to support companies in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62081) (daily news: MEX/21/3383)
- 29 June: [€8 million Greek scheme to support companies active in the audio-visual distribution sector in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63004) (daily news: MEX/21/3342)
- 11 June: [€30 million Greek guarantee scheme to support SMEs active in the construction sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62835) (daily news: MEX/21/2983)
- 1 June: [€800 million Greek scheme to support tourism sector in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63123) (press release: IP/21/2789)
- 17 May: [€793 million Greek subsidised loan scheme to support micro, small and medium-sized companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62341) (daily news: MEX/21/2526)
- 11 May: [€500 million Greek scheme to support food service companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62626) (press release: IP/21/2444)
- 23 March 2021: [€100 million support in favour of Greek oil and gas company Energean affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58824) (daily news: MEX/21/1382)
- 22 March 2021: [€21 million Greek scheme to support operators of tourist buses and trains affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62171) (daily news: MEX/21/1347)
- 8 March 2021: [€60 million Greek scheme to support micro, small and medium-sized enterprises affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62098) (daily news: MEX/21/1091)

- 5 March 2021: [€26 million Greek scheme to support enterprises active in the primary agricultural sector affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.62095) (daily news: MEX/21/1042)
- 19 February 2021: [€500 million Greek scheme to support small and medium-sized businesses affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61802) (daily news: MEX/21/742)
- 18 February 2021: [€19.8 million Greek scheme to support a certain category of bus companies \(K.T.E.L. bus companies\) in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61573) (daily news: MEX/21/581)

2020

- 21 December: [€5.7 billion Greek repayable advances scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59990) (daily news: MEX/20/2519)
- 27 November: [Modified €3.5 billion Greek repayable advances scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59069) (daily news: MEX/20/2252)
- 29 October: [€7.7 million Greek scheme to support cultural activities in the Municipality of Athens in context of coronavirus outbreak](#) (SA.59033) (daily news: MEX/20/2006)
- 19 October: [€39.6 million Greek scheme to support certain vegetable producers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58929) (daily news: MEX/20/1956)
- 19 October: [€450 million Greek scheme to support companies active in certain sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58368) (daily news: MEX/20/1956)
- 28 September: [€1.5 billion Greek scheme to support micro and small enterprises in 12 regions affected by the coronavirus outbreak](#)(SA.58616) daily news: MEX/20/1761)
- 28 August: [€150 million Greek scheme to support micro and small enterprises in the region of Central Macedonia affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.58367) (daily news: MEX/20/1533)
- 31 July: [Modification to €2 billion Greek repayable advance scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58047) (daily news: MEX/20/1436)
- 23 July: [€51.23 million Greek scheme to support farmers active in primary agricultural and livestock sectors affected by the coronavirus outbreak](#) (SA. 58029, SA. 58048 and SA. 58069) (daily news: MEX/20/1407)
- 11 May: [€500 million Greek scheme to support the self-employed affected by coronavirus outbreak](#) (SA. 57165) (press release: IP/20/858)
- 5 May: [€10 million Greek scheme to support companies in the floriculture sector affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57194) (press release: IP/20/809)
- 30 April: [Modification of Greek guarantee measure to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57048) (press release: IP/20/786)
- 8 April: [€1.2 billion Greek scheme providing grants for SMEs to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA. 56839) (press release: IP/20/624)

- 7 April: [€1 billion Greek scheme providing repayable advances to support the economy in the coronavirus outbreak](#) (SA.56815) (press release: IP/20/611)

ES - Spain [↑ Back to TF](#)

2021

- 23 March 2021: [Modification of Spanish schemes, including €10 billion budget increase for aid of limited amount, to further support economy in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61875) (daily news: MEX/21/1351)
- 19 February 2021: [Modification of Spanish 'umbrella' scheme to support economy in context of coronavirus outbreak, extending it to support uncovered fixed costs of companies](#) (SA.59723) (daily news: MEX/21/742)

2020

- 13 December: [Modification of Spanish 'umbrella' scheme to further support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.59196) (daily news: MEX/20/2414)
- 5 August: [€40 billion budget increase and amendments to previously approved Spanish guarantee schemes in context of coronavirus outbreak](#) (SA.58096) (daily news: MEX/20/1459)
- 31 July: [€10 billion Spanish fund to provide debt and capital support to companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57659) (press release: IP/20/1426)
- 24 April: [Second Spanish "umbrella" scheme to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.57019) (press release: IP/20/742)
- 2 April: [Spanish "umbrella" scheme to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56851) (press release: IP/20/581)
- 24 March: [€20 billion Spanish guarantee schemes for companies and self-employed affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56803) (press release: IP/20/520)

FI - Finland [↑ Back to TF](#)

2021

- 30 November: [Amendement du soutien de trésorerie en faveur d'Air France dans le contexte de la pandémie de coronavirus](#) (SA.100430) (daily news: MEX/21/6524)

- 9 June: [Commission approves €170 million Finnish scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.63205) (daily news: MEX/21/2905)
- 17 March 2021: [€350 million Finnish support to Finavia in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.59132) (press release: IP/21/1210)

2020

- 1 March 2021: [€1 million Finnish scheme to support fishery and aquaculture sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61987) (daily news: MEX/21/962)
- 9 June: [€286 million Finnish measure to recapitalise Finnair](#) (SA.57410) (press release: IP/20/1032)
- 28 May: [€600 million Finnish guarantee scheme to support maritime companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57192) (press release: IP/20/966)
- 18 May: [Finnish State guarantee on €600 million loan to Finnair in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.56809) (daily news: MEX/20/904)
- 6 May: [€40 million Finnish direct grant schemes to support companies in the agriculture and fishery sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57221 and SA.57231) (press release: IP/20/824)
- 24 April: [€3 billion Finnish scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56995) (press release: IP/20/692)
- 21 April: [€2 billion Finnish public guarantee and subsidised loan scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57059) (press release: IP/20/705)

FR - France [↑ Back to TF](#)

2021

- 14 September: [€3 billion French scheme to provide debt and capital support to companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.63656) (press release: IP/21/4663)
- 30 July: [Régime belge d'un montant de 80 millions d'euros visant à soutenir les fournisseurs d'entreprises du secteur RECA dans le contexte de la pandémie du coronavirus](#) (SA.64031) (daily news: MEX/21/4022)
- 27 July: [Régime français de subventions salariales de 8,4 milliards d'euros pour soutenir les PME particulièrement touchées par la pandémie](#) (SA.62999) (daily news: MEX/21/3942)
- 28 June: [Régime français d'un montant de 60 millions d'euros visant à soutenir les entreprises du secteur de l'élevage de bovins à viande dans le contexte de la pandémie de coronavirus](#) (SA.63564) (daily news: MEX/21/3322)
- 11 May: [Régime d'aides français de 100 millions d'euros visant à atténuer les conséquences économiques liées à la cessation de l'utilisation du glyphosate et amplifiées par la pandémie](#) (SA.62568) (daily news: MEX/21/2464)

- 6 April: [€4 billion French measure to recapitalise Air France](#) (SA.59913) (press release: IP/21/1581)
- 19 March 2021: [La Commission approuve un régime d'aides français de 25 millions d'euros en faveur du secteur de l'horticulture touché par la pandémie de coronavirus](#) (SA.62255) (daily news: MEX/21/1264)
- 9 March 2021: [€2 billion French scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.61330) (press release: IP/21/815)
- 25 January 2021: [Régime français de 200 millions d'euros en faveur de certaines entreprises affectées par la pandémie du coronavirus](#) (SA.60965) (daily news: MEX/21/227)

2020

- 15 December: [La Commission autorise une modification de 4.1 milliards d'euros du régime français de subventions salariales visant à soutenir les entreprises touchées par la pandémie de coronavirus](#) (SA.60095) (daily news: MEX/20/2455)
- 28 July: [Deuxième modification d'un régime français pour soutenir la reprise de l'économie face à la crise liée au coronavirus](#) (SA.57989) (daily news: MEX/20/1427)
- 30 June: [€30 billion French subordinated loan scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57695) (press release: IP/20/1242)
- 29 June: [Régime français de 207 millions d'euros de subventions salariales pour soutenir l'économie dans le contexte de la pandémie du coronavirus](#) (SA.57754) (daily news: MEX/20/1230)
- 5 June: [€5 billion French "umbrella" scheme to support research, development, testing infrastructures and production of coronavirus relevant products](#) (SA.57367) (press release: IP/20/1016)
- 26 May: [Garantie de l'Etat français d'un prêt de 71 millions d'euros en faveur de l'équipementier automobile NOVARES dans le contexte de la pandémie du coronavirus](#) (SA.57405) (daily news: MEX/20/953)
- 4 May: [French plans to provide €7 billion in urgent liquidity support to Air France](#) (SA.57082) (press release: IP/20/792)
- 29 April: [€5 billion loan guarantee by France to the Renault group to mitigate economic impact of coronavirus outbreak](#) (SA.57134) (press release: IP/20/779)
- 24 April: [French guarantee scheme for exporting companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56868) (press release: IP/20/734)
- 20 April: [€7 billion French "umbrella" scheme to support the economy in the coronavirus outbreak](#) (SA.56985) (press release: IP/20/701)
- 15 April: [Prolongation and modification of the French "Fonds de solidarité" scheme for small enterprises in temporary financial difficulties due to coronavirus outbreak](#) (SA.57010) (press release: IP/20/665)

- 30 March: [€1.2 billion French “Fonds de solidarité” scheme for small enterprises in temporary financial difficulties due to coronavirus outbreak](#) (SA.56823) (press release: IP/20/556)
- 21 March: [Three French measures mobilising €300 billion of liquidity support for companies](#) (SA 56709) (press release: IP/20/503)

HR – Croatia [↑ Back to TF](#)

2021

- 4 October: [€2.7 million Croatian scheme to support the poultry sector affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.64716) (daily news: MEX/21/5084)
- 5 March 2021: [€400,000 Croatian scheme to support fattening pig farmers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62105) (daily news: MEX/21/1062)
- 11 January 2021: [€202 million Croatian scheme to support companies in the tourism and sports sectors in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.60265) (press release: IP/21/49)

2020

- 10 December: [€9.3 million Croatian scheme to support enterprises active in primary agricultural sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59815) (daily news: MEX/20/2389)
- 30 June: [€80 million Croatian loan guarantee scheme for companies in the maritime, transport, travel and infrastructure sectors affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57711) (daily news: MEX/20/1230)
- 17 June: [€40 million Croatian guarantee scheme to support SMEs active in the field of culture and creative industries affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57595) (daily news: MEX/20/1125)
- 12 May: [€322 million Croatian loan guarantees and subsidised loans scheme for micro, small and medium-sized companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57175) (press release: IP/20/875)
- 17 April: [€4 million Croatian direct grant scheme to support fishery and aquaculture sector in coronavirus outbreak](#) (SA.56998)(press release: IP/20/681)
- 9 April: [€1 billion Croatian schemes to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56957) (press release: IP/20/640)
- 6 April: [€790 million Croatian guarantee scheme for companies with export activities affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56877) (press release: IP/20/601)

HU - Hungary [↑ Back to TF](#)

2021

- 12 May: [€63.2 million modification of Hungarian scheme to support self-employed individuals in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62913) (daily news: MEX/21/2526)
- 16 April: [Commission approves €50 million Hungarian 'umbrella' scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.62363) (daily news: MEX/21/1803)
- 26 March: [Modifications to four Hungarian schemes to support companies in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.62250, SA.62359 and SA.62268) (daily news: MEX/21/1504)
- 17 February 2021: [Modification of 12 Hungarian schemes to support companies in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61842) (daily news: MEX/21/581)
- 29 January 2021: [€478 million Hungarian scheme to support small and medium-sized enterprises affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60910) (daily news: MEX/21/345)

2020

- 10 December: [€132.5 million Hungarian aid scheme to support catering, culture, sports and accommodation sectors in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.59477) (daily news: MEX/20/2374)
- 20 November: [€145 million Hungarian recapitalisation scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58420) (daily news: MEX/20/2191)
- 9 November: [Modified Hungarian schemes to support the economy in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.59306) (daily news: MEX/20/2074)
- 13 August: [Modification to €100 million Hungarian scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (daily news: MEX/20/1480) (SA.58288)
- 11 August: [€143 million Hungarian scheme to support research and development and production of coronavirus-relevant products](#) (SA.58202) (daily news: MEX/20/1471)
- 8 July: [€23.5 million Hungarian wage subsidy scheme to support the aviation sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.57767) (daily news: MEX/20/1299)
- 9 June: [€155 million Hungarian "umbrella" direct grant scheme to support the economy in the coronavirus outbreak](#) (SA.57468) (daily news: MEX/20/1023)
- 20 May: [€156 million Hungarian scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57269) (daily news: MEX/20/929)
- 20 May: [€60 million Hungarian direct grants scheme to support micro, small and medium-sized companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57285) (daily news: MEX/20/929)

- 19 May: [€99 million Hungarian scheme to support the agri-food, aquaculture and forestry sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57329) (daily news: MEX/20/917)
- 7 May: [€314 million Hungarian guarantee scheme to support SMEs active in the agri-food value chain during the coronavirus outbreak](#) (SA.57198) (press release: IP/20/828)
- 29 April: [€900 million Hungarian schemes to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57064) (press release: IP/20/761)
- 28 April: [€1.55 billion Hungarian guarantee scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57121) (press release: IP/20/771)
- 17 April: [€88 million Hungarian aid scheme supporting researchers and developers in all sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57007)(press release: IP/20/695)
- 17 April: [€1 billion Hungarian aid scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.56994) (press release: IP/20/684)
- 8 April: [€140 million Hungarian scheme to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56926) (press release: IP/20/629)

IE - Ireland [↑ Back to TF](#)

2021

- 3 December: [Amendment to Irish scheme to compensate airport operators in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.100481) (daily news: MEX/21/6598)
- 2 December: [Amendments to Irish schemes to support companies in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.100717) (daily news: MEX/21/6549)
- 30 November: [€10 million Irish scheme to support companies active in the arts and culture sectors in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.100526) (daily news: MEX/21/6524)
- 27 August: [€11.5 million Irish scheme to support companies active in the events sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64412) (daily news: MEX/21/4482)
- 5 August: [Commission approves €15 million Irish scheme to support commercial bus operators in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63009) (daily news: MEX/21/4081)
- 22 July: [€9.5 million Irish scheme to support not-for-profit entities in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.58343) (daily news: MEX/21/3866)
- 28 May: [€25 million Irish scheme to support commercial venues, producers and promoters of live performances in the context of the coronavirus outbreak](#) (daily news: MEX/21/2744)
- 31 March: [€60 million Irish scheme to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62301) (daily news: MEX/21/1602)

- 19 March 2021: [Commission approves €45 million Irish scheme to support companies active in the beef sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62293) (daily news: MEX/21/1264)
- 5 March 2021: [€55 million Irish 'umbrella' scheme to support companies active in tourism or in directly related sectors in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61236) (daily news: MEX/21/1062)
- 23 February 2021: [Commission approves €26 million Irish aid scheme to compensate airport operators in context of coronavirus outbreak](#) (SA.59709) (daily news: MEX/21/804)

2020

- 17 December: [€15 million Irish scheme to support Ireland-based inbound tourism agents affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59719) (daily news: MEX/20/2491)
- 19 November: [Commission approves €10 million Irish scheme to support companies operating in coach tourism sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58995) (daily news: MEX/20/2162)
- 18 November: [Commission approves €7 million Irish scheme to support commercial venues, promoters, and producers of live performances in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.58562) (daily news: MEX/20/2162)
- 24 August: [€50 million Irish scheme to support beef sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58387) (daily news: MEX/20/1520)
- 14 August: [€26 million Irish scheme to support companies in the tourism and hospitality sectors affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.58214) (daily news: MEX/20/1486)
- 14 August: [Irish loan guarantee scheme mobilising €2 billion support for companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57465) (press release: IP/20/1484)
- 3 June: [€250 million Irish scheme to support micro and small companies affected by coronavirus outbreak in restarting their activities](#) (SA.57509) (daily news: MEX/20/995)
- 3 June: [€200 million Irish scheme to support research and development, testing and production of coronavirus-relevant products](#) (SA.57453) (daily news: MEX/20/995)
- 21 April: [Commission approves €200 million Irish scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57036) (press release: IP/20/719)
- 31 March: [€200 million Irish scheme to support the economy in the current coronavirus outbreak](#) (SA.56845) (press release: IP/20/557)

IT - Italy [↑ Back to TF](#)

2021

- 29 November: [€400 million Italian scheme to support small and medium-sized enterprises affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.100597) (daily news: MEX/21/6463)

- 18 October: [€2 million Italian scheme to support the pyrotechnics sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.100142) (daily news: MEX/21/5343)
- 10 November: [€4.5 billion Italian scheme to support companies and the economy in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.10091 and 100155) (daily news: MEX/21/5881)
- 4 November: [€73 million Italian scheme to support bus operators in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64342) (daily news: MEX/21/5843)
- 27 October: [€96.9 million Italian scheme to support companies hiring female workers in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.100005) (daily news: MEX/21/5645)
- 18 October: [€2 million Italian scheme to support the pyrotechnics sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.100142) (daily news: MEX/21/5343)
- 15 October: [€31.9 billion Italian scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.62668) (press release: IP/21/5108)
- 8 October: [€7 million Italian scheme to support open top bus operators in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64469) (daily news: MEX/21/5221)
- 16 September: [€1.24 billion Italian scheme to support companies hiring young workers in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64420) (daily news: MEX/21/4744)
- 14 September: [€200 million Italian scheme to support companies active in the tourist-accommodation sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.6446) (daily news: MEX/21/4741)
- 20 August: [€10 million Italian scheme to support companies active in historic centres of municipalities where religious sanctuaries are present in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64357) (daily news: MEX/21/4321)
- 19 August: [€10 million Italian scheme to support the theatre and live performance sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64385) (daily news: MEX/21/4321)
- 18 August: [€43 million Italian scheme to support the sports sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64218) (daily news: MEX/21/4282)
- 16 August: [€450 million Italian scheme to support large companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.64217) (daily news: MEX/21/4242)
- 2 August: [€868 million Italian scheme to reduce labour costs borne by private employers in certain sectors particularly affected by coronavirus outbreak](#) (SA.63720) (daily news: MEX/21/4022)
- 26 July: [€800 million Italian scheme to compensate airports and ground-handling operators for the damage suffered due to the coronavirus outbreak](#) (SA.57082) (daily news: MEX/21/3923)
- 14 July: [€2.5 billion Italian scheme to support self-employed and healthcare professionals in context of coronavirus outbreak](#) (SA.67319) (daily news: MEX/21/3704)

- 13 July: [€878 million Italian scheme to incentivize integration of unemployed workers in labour market in context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63721) (daily news: MEX/21/3703)
- 29 June: [Two Italian guarantee schemes to further support companies in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63597 and SA.63653) (daily news: MEX/21/3342)
- 10 June: [Commission approves €25 million Italian scheme to support audio-visual production companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.63138) (daily news: MEX/21/2962)
- 8 June: [€800 million Italian scheme to support companies in context of coronavirus outbreak, as well as development and production of coronavirus-relevant products](#) (SA.62576) (press release: IP/21/2904)
- 27 May: [€20 million Italian scheme to support companies active in road passenger transport affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62718) (daily news: MEX/21/2744)
- 17 May: [€20 million Italian scheme to support companies managing passenger port terminals in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62503) (daily news: MEX/21/2545)
- 4 May: [Increase in budget to €213 million for Italian scheme to support trade fairs sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62504) (daily news: MEX/21/2287)
- 14 April: [€10 million Italian scheme to support companies operating small ships in the tourist transport sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62513) (daily news: MEX/21/1761)
- 9 April: [Modified Italian “umbrella” scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62495) (daily news: MEX/21/1665)
- 8 April: [€12 million Italian scheme to support art and tourism publishers and journals in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62191) (daily news: MEX/21/1665)
- 6 April: [€24 million Italian scheme to support mooring companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62108) (daily news: MEX/21/1602)
- 26 March: [€24.7 million of Italian support to compensate Alitalia for further damages suffered due to coronavirus outbreak](#) (SA.61676) (press release: IP/21/1423)
- 16 March 2021: [€63 million Italian aid scheme to support trade fairs sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61294) (daily news: MEX/21/1201)
- 15 March 2021: [€1 million Italian scheme to support organisers of international sport events in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61841) (daily news: MEX/21/1201)
- 26 February 2021: [€40 million Italian aid measure to support coronavirus related research and development activities](#) (SA.61774) (press release: IP/21/811)
- 23 February 2021: [Commission approves €61.4 million Italian scheme to support private employers in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61939) (daily news: MEX/21/804)
- 18 February 2021: [Amended Italian scheme to support companies in Southern Italy affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61940) (daily news: MEX/21/703)

- 11 February 2021: [Régime italien de 4 millions d'euros visant à soutenir les micro, petites et moyennes entreprises fournissant des services de distribution de carburant dans le contexte de la pandémie](#) (SA.61599) (daily news: MEX/21/581)
- 12 January 2021: [Commission approves modified €1.1 billion Italian scheme to support internationally active companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.60402) (daily news: MEX/21/102)

2020

- 17 December: [€370 million Italian scheme to support companies active in the congress and fair industry affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59992) (daily news: MEX/20/2491)
- 15 December: [Italian "umbrella" scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59827) (daily news: MEX/20/2439)
- 7 December: [Modification of Italian scheme to support companies active in agriculture, forestry, fishery, aquaculture and related sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59509) (daily news: MEX/20/2343)
- 4 December: [€625 million Italian scheme to support tour operators and travel agencies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59755) (press release: IP/20/2310)
- 3 December: [Commission approves €500 million scheme to sustain business activities in historic centres of the most touristic Italian cities affected by coronavirus](#) (SA.59590) (daily news: MEX/20/2316)
- 17 November: [€20 million Italian schemes to support small book publishers and the music, recording and phonographic industry in context of coronavirus outbreak](#) (SA.58801 and SA.58847) (daily news: MEX/20/2141)
- 16 November: [€175 million Italian scheme to support companies operating in the tourism and thermal bath sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59295) (daily news: MEX/20/2135)
- 10 November: [Un régime italien d'un montant de 484 millions d'euros visant à réduire les coûts salariaux au moyen de l'exonération des cotisations de sécurité sociale dans le contexte de la pandémie de coronavirus](#) (SA.59255) (daily news: MEX/20/2089)
- 14 October: [€8.5 million Italian tax scheme to support agricultural cooperatives affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.58418) (daily news: MEX/20/1919)
- 6 October: [€1.5 billion Italian scheme to support companies affected by coronavirus outbreak in Southern Italy](#) (SA.58802) (press release: IP/20/1847)
- 30 September: [€403 million scheme to reimburse costs borne by Italian companies for reducing contagion risks at workplace](#) (SA.58727)(daily news: MEX/20/1799)
- 17 September: [€44 billion Italian recapitalisation scheme to support large companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57612) (press release: IP/20/1668)

- 21 August: [€460,000 Italian scheme to support companies in the municipality of Campione d'Italia in context of coronavirus outbreak](#) (SA.58300) (daily news: MEX/20/1510)
- 19 August: [€1.6 million Italian scheme to support sport associations and entities affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58208) (daily news: MEX/20/1498)
- 31 July: [€6 billion Italian schemes to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57289) (press release: IP/20/1440)
- 31 July: [€300 million Italian direct grants scheme to support internationally active companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57891) (daily news: MEX/20/1436)
- 15 July: [€1.2 billion Italian scheme to support companies active in agriculture, forestry, fishery, aquaculture and related sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57947) (daily news: MEX/20/1365)
- 8 July: [€6.2 billion Italian grants scheme to support small businesses and self-employed affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57752) (press release: IP/20/1311)
- 26 June: [€7.6 billion Italian tax schemes to support companies and self-employed workers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57429) (press release: IP/20/1210)
- 26 June: [Régimes fiscaux italiens de 7,6 milliards d'euros pour soutenir les entreprises et les travailleurs indépendants touchés par la pandémie de coronavirus](#) (SA.57429) (daily news: MEX/20/1218)
- 28 May: [€12 million Italian scheme to support companies active in the agricultural sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57439) (daily news: MEX/20/970)
- 21 May: [€9 billion Italian "umbrella" scheme to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.57021) (press release: IP/20/925)
- 19 May: [€70 million Italian direct grants scheme to support companies active in the agricultural and fishery sectors affected by coronavirus outbreak in Campania region](#) (SA.57349) (daily news: MEX/20/917)
- 4 May: [€30 million Italian scheme to support SMEs in the agriculture and fishery sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57185) (press release: IP/20/803)
- 21 April: [€50 million Italian subsidised loans scheme to support agriculture, forestry and fishery sectors affected by coronavirus outbreak in Friuli Venezia Giulia region](#) (SA.57005) (press release: IP/20/708)
- 21 April: [€100 million Italian guarantee scheme to support SMEs in the agriculture, forestry, fishery and aquaculture sectors affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57068) (press release: IP/20/712)
- 14 April: [Italian guarantee scheme to support self-employed workers, SMEs and mid-caps affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56966) (press release: IP/20/656)
- 14 April: [Italian guarantee scheme to support the economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56963) (press release: IP/20/655)
- 25 March: [Italian State guarantee scheme to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56690) (press release: IP/20/530)

- 22 March: [A €50 million Italian aid scheme to support production and supply of medical equipment such as ventilators, masks and goggles](#) (SA.56786) (press release: IP/20/507)

LT - Lithuania [↑ Back to TF](#)

2021

- 21 May: [Commission approves €6.8 million Lithuanian scheme to support pig and poultry sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62950) (daily news: MEX/21/2669)
- 9 April: [€120 million Lithuanian scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62306) (daily news: MEX/21/1681)
- 18 January 2021: [€156 million Lithuanian tax deferral scheme to support businesses affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60632) (daily news: MEX/21/155)

2020

- 22 December: [€30 million Lithuanian scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60379) (daily news: MEX/20/2529)
- 17 December: [Modification of several Lithuanian schemes to support certain sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60073, SA.60096, SA.60139 and SA.60266) (daily news: MEX/20/2491)
- 18 November: [€100 million Lithuanian scheme to support businesses affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58885) (daily news: MEX/20/2147)
- 16 November: [Commission approves €5 million Lithuanian scheme to support companies active in the fur farming sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59345) (daily news: MEX/20/2135)
- 16 October: [€12 million Lithuanian scheme to support companies active in poultry production and processing sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58856) (daily news: MEX/20/1938)
- 6 October: [€61 million Lithuanian scheme to support research, development and production of coronavirus-relevant products](#) (SA.58645) (daily news: MEX/20/1831)
- 12 September: [€1 million Lithuanian scheme to support tour operators repatriating travellers in context of coronavirus outbreak](#) (SA.58476) (daily news: MEX/20/1642)
- 14 July: [€47.5 million Lithuanian scheme to support companies active in the production and processing of pig, vegetable and aquaculture products affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57823) (daily news: MEX/20/1359)
- 25 June: [€50 million Lithuanian measures in support of companies operating in the travel sector affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57665) (daily news: MEX/20/1205)
- 16 June: [€59 million Lithuanian scheme to support companies active in the agricultural, food, forestry, rural development and fishery sectors](#) (SA.57529) (daily news: MEX/20/1111)

- 5 June: [€30.5 million Lithuanian scheme to support bovine animal and milk producers affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57514) (daily news: MEX/20/1018)
- 26 May: [Lithuanian fund to enable up to €1 billion of liquidity and capital support to medium-sized and large enterprises affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57008) (press release: IP/20/943)
- 20 May: [€10 million Lithuanian scheme to support cultural and art institutions and organisations in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.57342) (daily news: MEX/20/929)
- 30 April: [€101.5 million Lithuanian rent compensation scheme to support sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57135) (press release: IP/20/790)
- 24 April: [€5 million Lithuanian scheme for SMEs active in road freight transport affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57066) (press release: IP/20/738)
- 10 April: [€150 million Lithuanian schemes to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56980) (press release: IP/20/644)
- 8 April: [€110 million Lithuanian guarantee scheme to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56927) (press release: IP/20/623)

LU - Luxembourg [↑ Back to TF](#)

2021

- 18 March 2021: [Commission approves €1 million Luxembourgish scheme to support pig farmers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62239) (daily news: MEX/21/1242)

2020

- 26 February 2021: [Luxembourg scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61934) (daily news: MEX/21/962)
- 17 December: [Luxembourg scheme to support the seed sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59944) (daily news: MEX/20/2491)
- 15 December: [Luxembourg scheme to support the wine sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59945) (daily news: MEX/20/2439)
- 9 December: [€1.5 million Luxembourg scheme to support the meat sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59726) (daily news: MEX/20/2357)
- 25 November: [€60 million Luxembourg aid scheme to support certain companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.59428) (daily news: MEX/20/2207)
- 24 November: [€120 million Luxembourg scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59322) (press release: IP/20/2186)

- 30 June: [€145 million Luxembourgish reinsurance scheme to support trade credit insurance market in coronavirus outbreak](#) (SA.57708) (daily news: MEX/20/1249)
- 18 June: [Régime luxembourgeois de 7 millions d'euros en faveur des sociétés de production audiovisuelle touchées par la pandémie de coronavirus](#) (SA.57530) (daily news: MEX/20/1132)
- 29 May: [Deux régimes d'aides au Luxembourg pour un montant de 260 millions d'euros en faveur de certaines entreprises touchées par la pandémie de coronavirus](#) (SA.57304 and SA.57338) (daily news: MEX/20/987)
- 20 May: [€30 million Luxembourg scheme to support investments by companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57305) (daily news: MEX/20/929)
- 8 April: [€30 million Luxembourg scheme to support research and development and investments in the production of coronavirus relevant products](#) (SA.56954) (press release: IP/20/637)
- 27 March: [Luxembourg guarantee measure to further support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56805) (press release: IP/20/540)
- 24 March: [€300 million Luxembourg scheme to support companies and liberal professions cover their operating costs and weather the crisis](#) (SA.56742) (press release: IP/20/516)

LV - Latvia [↑ Back to TF](#)

2021

- 6 December: [€21.9 million Latvian scheme to support companies and self-employed persons affected by the coronavirus pandemic](#) (SA.100633) (daily news: MEX/21/6641)
- 13 September: [€1.8 million Latvian scheme to support cattle farmers affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.64541) (daily news: MEX/21/4721)
- 20 July: [€650,000 Latvian scheme to support companies active in microgreen production, fishery and aquaculture sectors affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.64033) (daily news: MEX/21/3843)
- 18 June: [€3.2 million Latvian scheme to support media companies in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63031) (daily news: MEX/21/3127)
- 27 May: [€9.35 million Latvian scheme to support operators in the poultry sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62706) (daily news: MEX/21/2704)
- 21 May: [Commission approves €20 million Latvian measure to support shopping centres in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62916) (daily news: MEX/21/2669)
- 21 May: [Commission approves €8 million Latvian aid measure to support sports centres in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62917) (daily news: MEX/21/2669)

- 11 May: [€6 million Latvian scheme to support companies in the arts, entertainment and recreation sectors in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62003) (daily news: MEX/21/2464)
- 19 March 2021: [Commission approves €3 million Latvian scheme to support small farmers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62195) (daily news: MEX/21/1264)
- 16 March 2021: [€3 million Latvian scheme to support cultural institutions affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61769) (daily news: MEX/21/1223)
- 8 March 2021: [€39.7 million Latvian measures to recapitalise Riga International Airport](#) (SA.57756) (press release: IP/21/1013)
- 2 March 2021: [€240 million in budget of existing Latvian scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (A.61873) (daily news: MEX/21/982)
- 18 January 2021: [€5 million Latvian scheme to support organisers of cultural events affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.60528) (daily news: MEX/21/155)

2020

- 16 December: [€70.8 million Latvian scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59592) (daily news: MEX/20/2480)
- 4 August: [€51 million Latvian scheme to support companies with exporting activities affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58104) (daily news: MEX/20/1444)
- 30 July: [€114,000 Latvian scheme to support cooperatives active in the forestry sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58117) (daily news: MEX/20/1436)
- 27 July: [€19 million Latvian scheme in support of the tourism and events organisation sectors affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.58072) (daily news: MEX/20/1418)
- 10 July: [€58 million Latvian rent compensation scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57740) (daily news: MEX/20/1331)
- 7 July: [Latvian guarantee scheme to support mid-sized and large exporting undertakings affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57655) (daily news: MEX/20/1289)
- 6 July: [Latvian fund to enable €100 million of liquidity and capital support to large enterprises affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57409) (press release: IP/20/1272)
- 3 July: [€250 million Latvian measure to recapitalise airBaltic](#) (SA.56943) (press release: IP/20/1274)
- 28 May: [€800,000 Latvian scheme to support tour operators in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.57423) (daily news: MEX/20/970)
- 12 May: [€1.5 million Latvian scheme to support companies active in the agricultural sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57287) (press release: IP/20/873)
- 16 April: [€35.5 million Latvian direct grant scheme to support agriculture, fishery, food and school catering sectors in coronavirus outbreak](#) (SA.56932) (press release: IP/20/612)

- 23 March: [Two Latvian schemes in the form of loan guarantees and subsidised loans for a total of €250 million](#) (SA.56722) (press release: IP/20/508)

MT - Malta [↑ Back to TF](#)

2021

- 11 November: [€800,000 Maltese scheme to support fishers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.100440) (daily news: MEX/21/5983)
- 26 May: [Maltese wage subsidies scheme to support companies affected by coronavirus outbreak, including increase in budget to €750 million](#) (SA.62220) (daily news: MEX/21/2704)

2020

- 8 September: [€1.5 million Maltese direct grant scheme to support land farmers in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.58306) (daily news: MEX/20/1575)
- 29 July: [€67.5 million Maltese scheme to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57961) (daily news: MEX/20/1427)
- 20 July: [Commission approves €720,000 Maltese scheme to support Bluefin tuna fishermen](#) (SA.57984) (daily news: MEX/20/1383)
- 15 July: [€108 million Maltese scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58006) (daily news: MEX/20/1365)
- 6 July: [Maltese public loan of up to €18.7 million to support bond issue by real estate developer MIH in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.57574) (daily news: MEX/20/1276)
- 14 May: [€40 million Maltese support scheme to grant interest rate subsidies to companies](#) (SA.57163) (daily news: MEX/20/892)
- 12 May: [€11.5 million Maltese scheme to support investments in the production of coronavirus-relevant products](#) (SA.57204) (press release: IP/20/871)
- 24 April: [€215 million Maltese employment aid scheme to support sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57076) (press release: IP/20/747)
- 22 April: [€5.3 million Maltese scheme to support research and development related to coronavirus outbreak](#) (SA.57075) (press release: IP/20/725)
- 2 April: [€350 million Maltese guarantee scheme to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56843) (press release: IP/20/578)

NL - Netherlands [↑ Back to TF](#)

2021

- 8 November: [Amendment to Dutch scheme to support companies offering special transport services in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.100306) (daily news: MEX/21/5882)
- 26 July: [Dutch scheme, including €1.8 billion budget increase, to further support companies in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63984) (daily news: MEX/21/3923)
- 28 June: [€20 million Dutch scheme to support the agricultural and horticultural sectors in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63576) (daily news: MEX/21/3322)
- 22 June: [Dutch scheme, including €3.5 billion budget increase, to further support companies in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63257) (daily news: MEX/21/3161)
- 28 May: [Amended Dutch scheme to support mink-fur animal farmers in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62816) (daily news: MEX/21/2785)
- 20 May: [€90 million Dutch scheme to support SMEs in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62867) (daily news: MEX/21/2604)
- 29 April: [Commission approves €40 million Dutch subsidised soft bridge loans scheme to support start-ups affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62556) (daily news: MEX/21/2081)
- 30 March: [€400 million Dutch loan scheme to support companies providing package travel and linked travel arrangements in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62271) (press release: IP/21/1501)
- 15 March 2021: [€3 billion Dutch scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62241) (daily news: MEX/21/1201)
- 9 February 2021: [€122.5 million Dutch scheme to support companies offering special transport services in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61360) (daily news: MEX/21/523)
- 8 February 2021: [€1.18 billion Dutch scheme to support SMEs in the Netherlands affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60166) (daily news: MEX/21/421)

2020

- 3 November: [€1.5 billion Dutch scheme to compensate public transport companies for damages suffered due to coronavirus outbreak](#) (SA.58738) (press release: IP/20/2026)
- 28 July: [€165 million Dutch measure to support the travel industry in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.57985) (daily news: MEX/20/1427)

- 15 July: [€77 million Dutch scheme to support the development and implementation of e-health applications in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.57897) (daily news: MEX/20/1365)
- 13 July: (SA.57116) [€3.4 billion Dutch liquidity support to KLM](#) (daily news: MEX/20/1333)
- 8 July: [€25 million Dutch subsidised loans scheme to support small and micro companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57850) (daily news: MEX/20/1299)
- 26 June: [€1.4 billion Dutch scheme to support small and medium-sized enterprises affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57712) (daily news: MEX/20/1218)
- 27 May: [€713 million Dutch guarantee scheme to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57397) (daily news: MEX/20/959)
- 24 April: [€100 million Dutch subsidised loan scheme to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57107) (press release: IP/20/743)
- 22 April: [Dutch guarantee scheme of up to €10 billion to support the economy in context of coronavirus outbreak](#) (SA.56914) (press release: IP/20/687)
- 3 April: [€23 million Dutch scheme to support the economy in the current coronavirus outbreak](#) (SA.56915) (press release: IP/20/597)
- 24 April: [€100 million Dutch subsidised loan scheme to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57107) (press release: IP/20/743)
- 22 April: [Dutch guarantee scheme of up to €10 billion to support the economy in context of coronavirus outbreak](#) (SA.56914) (press release: IP/20/687)
- 3 April: [€23 million Dutch scheme to support the economy in the current coronavirus outbreak](#) (SA.56915) (press release: IP/20/597)

PL – Poland [↑ Back to TF](#)

2021

- 24 June: [€139.7 million Polish scheme to support bus operators in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62603) (daily news: MEX/21/3221)
- 21 June: [Polish scheme, including budget increase, to further support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62885) (daily news: MEX/21/3146)
- 2 June: [Polish scheme to support companies in the tourism and cultural sectors affected by coronavirus outbreak, resulting in €593 million budget increase](#) (SA.62231) (daily news: MEX/21/2825)

- 11 March 2021: [€1.1 billion Polish scheme to further support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61825) (daily news: MEX/21/1090)
- 8 February 2021: [€94.6 million Polish scheme to support non-governmental organisations and religious legal entities affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61173) (daily news: MEX/21/421)
- 20 January 2021: [€1.9 billion Polish scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60376) (press release: IP/21/152)

2020

- 23 December: [€2.9 billion Polish scheme to support micro, small and medium-sized enterprises in context of coronavirus outbreak](#) (SA.59763) (press release: IP/20/2522)
- 22 December: [€650 million Polish support to LOT in context of coronavirus outbreak](#) (SA.59158) (press release: IP/20/2496)
- 16 December: [€39.2 million Polish scheme to support enterprises active in pig breeding sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.60060) (daily news: MEX/20/2480)
- 13 November: [€264 million Polish scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57172) (daily news: MEX/20/2135)
- 13 November: [Régime polonais de 40 millions d'euros pour soutenir les producteurs de chrysanthèmes touchés par la pandémie du coronavirus](#) (SA.59382) (daily news: MEX/20/2135)
- 30 October: [€13 million Polish scheme to support companies active in the wood sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58185) (daily news: MEX/20/2018)
- 21 September: [€193 million Polish scheme to support companies operating in the tourism and cultural sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58102) (daily news: MEX/20/1724)
- 30 July: [€95 million Polish scheme to support companies active in the primary agricultural sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58105) (daily news: MEX/20/1436)
- 27 July: [€123 million Polish scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57726) (daily news: MEX/20/1418)
- 23 July: [€2.6 billion Polish scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57452) (press release: IP/20/1402)
- 18 June: [€449 million Polish scheme to support research and development, testing and production of coronavirus relevant products](#) (SA.57519) (daily news: MEX/20/1132)
- 12 June: [Commission approves €9 million Polish scheme to support companies active in the primary agricultural sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57568) (daily news: MEX/20/1063)
- 11 June: [Polish recapitalisation scheme to enable up to €1.65 billion of capital support to SMEs and large enterprises affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57055) (press release: IP/20/1041)

- 25 May: [€2.2 billion Polish subsidised loan scheme for large enterprises affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57306) (press release: IP/20/932)
- 11 May: [€450 million Polish scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57191) (press release: IP/20/853)
- 27 April: [€16.6 billion Polish repayable advance scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.56996) (press release: IP/20/760)
- 24 April: [€700 million Polish aid scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57015) (press release: IP/20/745)
- 23 April: [€7.8 billion Polish schemes to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.56922) (press release: IP/20/726)
- 22 April: [€110 million Polish loan and guarantee scheme to support the economy in coronavirus outbreak](#) (SA.57065) (press release: IP/20/720)
- 10 April: [€115 million Polish scheme to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56979) (press release: IP/20/635)
- 8 April: [€700 million Polish loan and guarantee scheme to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56896) (press release: IP/20/614)
- 4 April: [Polish scheme enabling public guarantees up to €22 billion to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56876) (press release: IP/20/596)

PT - Portugal [↑ Back to TF](#)

2021

- 13 September: [€500,000 Portuguese scheme to further support the passenger transport sector in Azores in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64599) (daily news: MEX/21/4721)
- 31 August: [€10 million Portuguese scheme to support farmers active in the outermost Region of the Azores affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.64523) (daily news: MEX/21/4521)
- 28 July: [€275,000 Portuguese scheme to support the sugarcane-processing sector in Madeira affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.64041) (daily news: MEX/21/3961)
- 28 June: [€8 million Portuguese scheme to support micro, small and medium-sized enterprises in the outermost region of the Azores in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63378) (daily news: MEX/21/3322)
- 3 June: [€500,000 Portuguese scheme to support passenger transport sector in Azores in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63010) (daily news: MEX/21/2873)

- 7 May: [€22 million Portuguese scheme to support micro, small and medium-sized enterprises in the region of Madeira in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62647) (daily news: MEX/21/2423)
- 27 April: [€4 million Portuguese employment aid scheme to preserve jobs on Azores Islands during coronavirus outbreak](#) (SA.61240) (daily news: MEX/21/2005)
- 26 April: [€8 million Portuguese scheme to support companies in Azores region affected by coronavirus outbreak](#) (62136) (daily news: MEX/21/1981)
- 16 April: [Commission approves €150 million Portuguese scheme to support companies in Azores region affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62090) (daily news: MEX/21/1803)
- 31 March: [€35 million Portuguese scheme to support companies in Azores region in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62091) (daily news: MEX/21/1602)
- 2 March 2021: [€15 million Portuguese scheme to support micro, small and medium-sized enterprises in Azores region in context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62023) (daily news: MEX/21/982)
- 8 February 2021: [€35 million Portuguese scheme to support micro, small and medium-sized enterprises in Azores region in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61758) (daily news: MEX/21/527)
- 20 January 2021: [Modification of Portuguese scheme and new measure to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60148 and SA.61209) (daily news: MEX/21/181)

2020

- 27 November: [€750 million Portuguese scheme to support companies in sectors particularly affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.59450) (daily news: MEX/20/2252)
- 19 October: [€9.35 million Portuguese employment aid scheme to preserve jobs on the Azores Islands during the coronavirus outbreak](#) (SA.58658) (daily news: MEX/20/1956)
- 31 August: [€5 million Portuguese credit line scheme to support SMEs in the agricultural and agri-food sectors affected by the coronavirus outbreak in Madeira](#) (SA.58423) (daily news: MEX/20/1544)
- 19 June: [€40 million Portuguese scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak in the autonomous region of Madeira](#) (SA.57494) (daily news: MEX/20/1139)
- 20 May: [Two Portuguese schemes to preserve jobs in the Azores Region](#) (SA.57049 and SA.57050) (daily news: MEX/20/929)
- 17 April: [€140 million Portuguese scheme to support investment in research, development, testing and production of coronavirus relevant products](#) (SA.57035) (press release: IP/20/696)
- 8 April: [€20 million Portuguese credit line scheme to support fishery and aquaculture sector in coronavirus outbreak](#) (SA.56926) (press release: IP/20/609)
- 4 April: [€13 billion Portuguese schemes to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56873) (press release: IP/20/599)

- 22 March: [Four Portuguese guarantee schemes with a total budget of €3 billion for SMEs and midcaps in sectors especially hard hit by the Coronavirus outbreak](#) (SA.56755) (press release: IP/20/506)

RO - Romania [↑ Back to TF](#)

2021

- 26 October: [€358 million Romanian scheme to support small and medium-sized enterprises active in sectors particularly affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.100195) (daily news: MEX/21/5621)
- 29 September: [€1.2 million Romanian aid scheme for airlines starting regular international flights at Maramureş International Airport following the coronavirus outbreak](#) (SA.64092) (daily news: MEX/21/4943)
- 6 July: [€1.15 million Romanian scheme to support airlines in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63319) (daily news: MEX/21/3547)
- 18 June: [€610,000 Romanian scheme to support companies active in independent cultural sector in Bucharest affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62608) (daily news: MEX/21/3127)
- 20 May: [€46 million Romanian scheme to support the activity of cattle breeders affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62827) (daily news: MEX/21/2604)
- 14 April: [€500 million Romanian scheme to support companies active in tourism, accommodation and food services as well as travel agencies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60650) (daily news: MEX/21/1761)

2020

- 24 November: [€216 million Romanian scheme to support small and medium sized companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.58462) (daily news: MEX/20/2203)
- 19 November: [Régime roumain de 12,4 millions d'euros visant à soutenir les producteurs de vin touchés par la pandémie du coronavirus](#) (SA.59520) (daily news: MEX/20/2176)
- 19 November: [€1.7 million Romanian aid scheme for airlines starting or resuming operations at Sibiu airport following the coronavirus outbreak](#) (SA.59156) (daily news: MEX/20/2176)
- 15 October: [€103 million Romanian guarantee scheme to support trade credit insurance market in coronavirus outbreak](#) (SA.58531) (daily news: MEX/20/1938)
- 2 October: [€19.3 million Romanian loan guarantee to compensate TAROM for damage suffered due to the coronavirus outbreak](#) (SA.56810) (daily news: MEX/20/1822)

- 8 September: [€7.4 million Romanian scheme to support companies active in the bovine breeding sector in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.58453)(daily news: MEX/20/1591)
- 2 September: [€47.4 million Romanian schemes to support companies active in the pig and poultry breeding sectors in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.58452) (daily news: MEX/20/1557)
- 26 August: [€935 million Romanian scheme to support SMEs and certain large enterprises affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58166)(daily news: MEX/20/1528)
- 20 August: [€62 million Romanian loan guarantee to compensate Blue Air for damage suffered due to coronavirus outbreak and provide the airline with urgent liquidity support](#) (SA.57026) (press release: IP/20/1508)
- 27 July: [€1 million Romanian aid scheme for airlines starting or resuming operations at Oradea airport following the coronavirus outbreak](#) (SA.57817) daily news: MEX/20/1418)
- 1 July: [€800 million Romanian scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57408) (daily news: MEX/20/1256)
- 11 April: [€3.3 billion Romanian scheme to support SMEs in coronavirus outbreak](#) (SA.56895) (press release: IP/20/649)

SE - Sweden [↑ Back to TF](#)

2021

- 7 December: [€133 million Swedish scheme to support rail freight and passenger operators affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.100464) (press release: IP/21/6395)
- 15 July: [Commission approves a €5.9 million Swedish scheme for liquidity support to mink fur producers in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.63337) (daily news: MEX/21/3743)
- 14 July: [Commission approves a €900 million Swedish compensation scheme for the damages suffered due to the coronavirus outbreak](#) (SA.62406) (daily news: MEX/21/3725)
- 9 July: [€300 million Swedish and Danish subsidised interest rate loans to SAS in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63250) (daily news: MEX/21/3663)
- 1 July: [€297 million Swedish scheme to support organisers of events affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.63116) (daily news: MEX/21/3437)
- 17 June: [Modification of Swedish scheme to support companies active in air ambulance transport in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63130) (daily news: MEX/21/3087)
- 16 June: [Modification of Swedish rent rebate scheme to support sectors affected by coronavirus outbreak, including budget increase](#) (SA.63162) (daily news: MEX/21/3046)

- 14 June: [Commission approves €824 million amendment to Swedish scheme to support uncovered fixed costs of companies in context of coronavirus outbreak](#) (SA.63263) (daily news: MEX/21/3015)
- 31 March: [Swedish rent rebate scheme to support sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62272) (daily news: MEX/21/1602)
- 10 March 2021: [€16.3 Million Swedish subsidised loan scheme to support air traffic control services affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61298) (daily news: MEX/21/1124)
- 5 March 2021: [€5 million Swedish scheme to support companies active in air ambulance services in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61904) (daily news: MEX/21/1042)
- 12 February 2021: [€1.4 billion Swedish scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60275) (press release: IP/21/583)
- 4 February 2021: [€4.9 billion Swedish guarantee scheme to support economy in context of coronavirus outbreak](#) (SA.61486) (daily news: MEX/21/421)

2020

- 12 October: [Two Swedish schemes to support companies affected by coronavirus outbreak and related restrictive measures implemented to limit its spread](#) (SA.58822) (daily news: MEX/20/1891)
- 17 August: [€1 billion Danish and Swedish measure to recapitalise SAS](#) (SA.57543 and SA.58432) (press release: IP/20/1488)
- 15 April: [€453 million Swedish rent rebate scheme to support sectors affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56972) (press release: IP/20/663)
- 11 April: [€455 million Swedish guarantee scheme to support airlines affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56812) (press release: IP/20/647)
- 2 April: [€9.1 billion Swedish guarantee scheme to support economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56860) (press release: IP/20/579)

SI - Slovenia [↑ Back to TF](#)

2021

- 14 September: [€10 million Slovenian scheme to support companies active in certain tourism sectors affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.64421) (daily news: MEX/21/4741)
- 12 August: [€3.7 million Slovenian scheme to support operators of cableway installations in context of coronavirus outbreak](#) (SA.64318) (daily news: MEX/21/4201)

- 30 July: [€22.8 million Slovenian scheme to support companies in various sectors affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.64152) (daily news: MEX/21/4022)
- 29 July: [€3 million Slovenian scheme to support the MICE sector in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.64238) (daily news: MEX/21/3981)
- 28 July: [€1.4 million Slovenian scheme to support farmers in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64098) (daily news: MEX/21/3961)
- 7 June: [€1.5 million Slovenian scheme to support potato farmers affected by coronavirus outbreak](#) (SA.63194) (daily news: MEX/21/2903)
- 26 May: [€6 million Slovenian scheme to support beef cattle breeders affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62977) (daily news: MEX/21/2704)
- 18 May: [€820,000 Slovenian scheme to support sheep and goat breeders affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62926) (daily news: MEX/21/2562)
- 6 May: [€3.6 million Slovenian scheme to support pig breeders affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62686) (daily news: MEX/21/2348)
- 7 May: [€3.6 million Slovenian scheme to support pig breeders affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62631) (daily news: MEX/21/2348)
- 22 March 2021: [€3.7 million Slovenian scheme to support the wine production sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.62332) (daily news: MEX/21/1347)
- 18 March 2021: [Commission approves €4 million Slovenian scheme to support enterprises active in apple production](#) (SA.62223) (daily news: MEX/21/1242)
- 12 March 2021: [€1.5 million Slovenian scheme to support holders of ancillary activities at farms in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.62118) (daily news: MEX/21/1183)
- 11 February 2021: [€240,000 Slovenian scheme to support managers of hunting grounds affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61211) (daily news: MEX/21/581)
- 8 February 2021: [€20 million Slovenian scheme to support companies active in public transport sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.61132) (daily news: MEX/21/421)

2020

- 22 December: [€197,000 Slovenian scheme to support farmers and fishermen affected by coronavirus outbreak](#) (SA.60270) (daily news: MEX/20/2529)
- 21 December: [€900 million Slovenian scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59717) (press release: IP/20/2511)
- 17 November: [€5 million Slovenian scheme to support airlines affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59124) (daily news: MEX/20/2141)

- 30 October: [€378 million Slovenian scheme to support farmers and other self-employed affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59149) (daily news: MEX/20/2018)
- 15 October: [€1.5 million Slovenian scheme to support farmers and SMEs active in the agri-food sector affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58856) (daily news: MEX/20/1919)
- 14 August: [€100 million Slovenian scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak, as well as research, development and production of coronavirus-relevant products](#) (SA.57782) (daily news: MEX/20/1483)
- 9 July: [€222 million Slovenian scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57724) (daily news: MEX/20/1317)
- 26 June: [€600 million Slovenian scheme to support companies affected by the coronavirus outbreak](#) (SA.57558) (daily news: MEX/20/1218)
- 30 April: [€2 billion Slovenian guarantee and rent relief schemes to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57143) (press release: IP/20/791)
- 24 April: [€2 billion Slovenian “umbrella” scheme to support the economy in coronavirus outbreak](#) (SA.56999) (press release: IP/20/706)

SK - Slovakia [↑ Back to TF](#)

2021

- 9 September: [€65 million Slovak scheme to support travel agencies in the context of the coronavirus outbreak](#) (SA.64415) (daily news: MEX/21/4670)
- 6 August: [€10 million Slovak scheme to support professional sport clubs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.64148) (daily news: MEX/21/4141)
- 21 June: [Slovak employment aid scheme to preserve jobs and support the self-employed in context of coronavirus outbreak, including budget increase](#) (SA.63294) (daily news: MEX/21/3146)
- 3 May: [€90 million Slovak scheme to support operators in tourism sector in context of coronavirus outbreak](#) (SA.62256) (daily news: MEX/21/2244)
- 15 January 2021: [Commission approves €8 million Slovak scheme to support professional sport clubs in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.60212) (daily news: MEX/21/141)

2020

- 21 December: [€100 million Slovak scheme to support uncovered fixed costs of companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.59996) (daily news: MEX/20/2519)

- 11 August: [€25 million Slovak scheme to support innovative companies with limited access to credit facilities in the context of coronavirus outbreak](#) (SA.58054) (daily news: MEX/20/1471)
- 10 July: [€80 million Slovak scheme to support research, development and testing infrastructure for coronavirus relevant products](#) (SA.57829) (daily news: MEX/20/1338)
- 18 June: [€4 billion Slovak direct grant and guarantee schemes to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57483, SA.57484 and SA.57485) (daily news: MEX/20/1132)
- 16 June: [€200 million Slovak rent compensation scheme to support companies affected by coronavirus outbreak](#) (SA.57599) (daily news: MEX/20/1111)
- 21 April: [€2 billion Slovak employment aid scheme to preserve jobs and support the self-employed during the coronavirus outbreak](#) (SA.56986) (press release: IP/20/707)

UK - United Kingdom [↑ Back to TF](#)

2020

- 24 August: [UK subordinated loan scheme of up to approximately €16 million to support Scottish businesses affected by coronavirus outbreak](#) (SA.58205) (daily news: MEX/20/1519)
- 7 July: [€110 million “umbrella” scheme to support Gibraltar economy in coronavirus outbreak](#) (SA.57617) (daily news: MEX/20/1289)
- 11 May: [€10.3 billion UK scheme to support self-employed individuals and members of partnerships during the coronavirus outbreak](#) (SA.57152) (press release: IP/20/860)
- 6 April: [£50 billion UK “umbrella” scheme to support the economy in the coronavirus outbreak](#) (SA.56841) (press release: IP/20/603)
- 25 March: [Two separate UK schemes to support SMEs affected by coronavirus outbreak](#) (SA.56792 and SA.56794) (press release: IP/20/527)

We continue working with Member States to ensure that national support measures can be put in place as quickly and effectively as possible.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: appreciatie motie aartsen groepsverbonden
Datum: maandag 17 januari 2022 14:59:57
Bijlagen: [appreciatie motie aartsen groepsverbonden \[redacted\].docx](#)

Zie hierbij nog kleine aanpassing en opmerking.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: maandag 17 januari 2022 14:48
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: appreciatie motie aartsen groepsverbonden

Ik heb er dit van gemaakt.
[redacted]

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: appreciatie motie aartsen groepsverbonden
Datum: maandag 17 januari 2022 15:11:29
Bijlagen: [appreciatie motie aartsen groepsverbonden.docx](#)
Prioriteit: Hoog

Ha [redacted]

Ziet er goed uit. Ik zou daar nog even één bullet aan toevoegen bovenaan.

- Motie wordt ontraden omdat deze juridisch niet uitvoerbaar is, wat er mogelijk is binnen de Europese kaders doen we reeds, alles hier bovenop zou in strijd zijn met EU-recht.

Gr. [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: maandag 17 januari 2022 15:01
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: FW: appreciatie motie aartsen groepsverbonden
Urgentie: Hoog

Ter info.

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: maandag 17 januari 2022 14:48
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: appreciatie motie aartsen groepsverbonden
Urgentie: Hoog

[redacted]

Hierbij de appreciatie op een mogelijke motie van Aartsen over groepsverbonden ondernemingen voor as donderdag.
 Willen jullie even kijken of het zo goed is?

Is voor BWO vanavond.

[redacted]

Van: 5.12.e 5.12.e 5.12.e
Aan: [redacted]
Onderwerp: appreciatie motie aartsen groepsverbonden-MS (003)
Datum: maandag 17 januari 2022 15:31:35
Bijlagen: [appreciatie motie aartsen groepsverbonden-MS \(003\).docx](#)

Hi, Zie ^{5.12.e} nog enkele suggesties, vooral redactie. Graag nog wel checken of het nog klopt.
Groet, [redacted]

Van: 5.12.e 5.12.e 5.12.e
Aan: [redacted]
Onderwerp: appreciatie motie aartsen groepsverbonden-MS (003) (003)
Datum: maandag 17 januari 2022 15:44:29 5.12.e
Bijlagen: [appreciatie motie aartsen groepsverbonden \[redacted\] \(003\) \(003\).docx](#)

Zie detail in de lay-out. En zinnetje van 5.12.e [redacted] dat heb je denk ik niet opgenomen omdat dit niet geldt voor de GO?

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: appreciatie grote ondernemingen meerdere aanvragen
Datum: maandag 17 januari 2022 16:26:19
Bijlagen: [appreciatie grote ondernemingen meerdere aanvragen \[redacted\].docx](#)

Zie aanpassing.

Essentie:

- Niet openbaar - concept

[redacted]

.....
 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
 Prinses Beatrixlaan 2 | 2595 AL | Den Haag
 Postbus 93144 | 2509 AC | Den Haag

[redacted]

[@rvo.nl](#)

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Verzonden: maandag 17 januari 2022 16:07

Aan: [redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted]
 <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: FW: appreciatie grote ondernemingen meerdere aanvragen

Hoi [redacted]

Dank hiervoor, zoals zojuist besproken lijkt het me toch goed om hier nog een scherpe bullet aan toe te voegen in het begin. Vind het nu lastig om voor me te zien wat MEZK hier precies moet zeggen als dit voorkomt in de Kamer. Daarbij begrijp ik dat mijn eerdere zin niet klopte, het is helaas niet onmogelijk.

Misschien kunnen we iets zeggen in de trant van: Zeer onwenselijk, want als we dit zouden doen, dan leidt dit tot: i) groot risico op onrechtmatige steun omdat de EU-staatssteungrenzen niet goed gecontroleerd kunnen worden; ii) veel extra bedrijven die niet geraakt worden door corona zullen in aanmerking komen voor steun, doordat ze kunnen schuiven binnen dochters/deelondernemingen; en iii) de uitvoering komt verder onder druk te staan en die zit reeds aan de grens.

Maar natuurlijk afweging aan jullie hierbij.

Gr. [redacted]

Van: [redacted] ([redacted]) <[redacted]@minezk.nl>

Verzonden: maandag 17 januari 2022 15:52

Aan: [redacted] ([redacted]) <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

CC: [redacted] ([redacted]) <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] ([redacted])

<[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: appreciatie grote ondernemingen meerdere aanvragen

Hi [redacted] en [redacted]

Hierbij de appreciatie voor de evt motie van Aartsen. Deze motie zelf was onduidelijk, dus daar hebben we onze eigen bewoording aan gegeven. Ook omdat het anders voor MEZK wellicht wat verwarrend zou kunnen zijn.

[redacted]

Van: [5.12.e]
Aan: [5.12.e]
Cc: [5.12.e]
Onderwerp: vraag over artikel
Datum: dinsdag 18 januari 2022 17:56:55

Hoi [5.12.e]

Ik heb even gekeken naar de vraag die je appte. De vraag is niet helemaal duidelijk. De vraagsteller wil weten naar welke Europese regel wordt gerefereerd door de ambtenaren over de vraag waarom alle rechtsvormen als groep moeten worden behandeld? Maar ik kan me voorstellen dat de samenstelling van de groep vooral belangrijk is voor de staatssteuncap. In dat geval is de TVL-regeling denk ik helder, omdat bijvoorbeeld in artikel 2.5.5, eerste lid, onder c, van de TVL:

De minister beslist afwijzend op een aanvraag:

c.voor zover de totale door de getroffen MKB-onderneming ontvangen steun die wordt gerechtvaardigd door paragraaf 3.1 van de Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak (PbEU 2020, C 91 I) na toepassing van deze regeling, en waarbij uit wordt gegaan van brutobedragen **per onderneming als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de algemene de-minimisverordening**, meer bedraagt dan:

- o 1°.€ 2.300.000;
- o 2°.€ 345.000, indien de getroffen MKB-onderneming actief is in de visserij- en aquacultuursector als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van verordening (EU) nr. 717/2014 van de Commissie van 27 juni 2014 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de visserij- en aquacultuursector (PbEU 2014, L 190);
- o 3°.€ 290.000 indien de getroffen MKB-onderneming actief is in de primaire productie van landbouwproducten als bedoeld in bijlage 1 bij het Verdrag inzake de werking van de Europese Unie;

Deze artikel in de TVL verwijst uitdrukkelijk naar artikel 2 van de de-minimisverordening voor de afbakening van de groep, waarin vervolgen wordt uitgewerkt wanneer ondernemingen met elkaar verbonden zijn in een groep. De artikel is ook onderdeel van de definitie van 'groep' bij de grote ondernemingen. Je leest ook een toelichting op het begrip groep bv in 2.4 van stcrt. 2021, 23574 (toelichting bij de grote ondernemingen). Aandachtspunt is wel dat deze verwijzing naar de minimisverordening niet in de TVL 1 in de regeling stond. Maar het is geen wijziging, alleen een verduidelijking.

Nogmaals, kijk even goed waar de vraag precies op ziet of mail nog even als je meer info hebt.

Groet [5.12.e]

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Doorst: vraag over artikel
Datum: dinsdag 18 januari 2022 18:26:01

Ha [REDACTED]

In aanvulling hierop.

Uit par 3.1 van de de Tijdelijke kaderregeling (paragraaf waar de TVL onder hangt) volgt dat er maximum steunbedragen zijn die gelden per onderneming.

Wanneer er sprake is van een onderneming volgt uit het algemene staatssteunrecht, zoals toegepast en uitgelegd door het Europees Hof van Justitie.

De Europese Commissie heeft een mededeling over het begrip staatssteun ([Mededeling van de Commissie betreffende het begrip „staatssteun” in de zin van artikel 107, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie](#) [INHOUDSOPGAVE \(europa.eu\)](#)). In die mededeling wordt uiteengezet hoe het begrip staatssteun wordt uitgelegd. Daarin wordt ook ingegaan op het begrip onderneming. Daarover staat bijvoorbeeld (punt 11):

Meerdere afzonderlijke rechtspersonen kunnen voor de toepassing van de staatssteunregels worden geacht één economische entiteit te vormen. Die economische entiteit wordt dan beschouwd als de betrokken onderneming. In dat verband beschouwt het Hof van Justitie het bestaan van een zeggenschapsdeelneming en van andere functionele, economische of organieke banden als relevant (8).

In de algemene de minimisverordening staat wanneer er sprake is van één onderneming. „Eén onderneming” omvat voor de toepassing van deze verordening alle ondernemingen die ten minste één van de volgende banden met elkaar onderhouden:

- a. één onderneming heeft de meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders of vennoten van een andere onderneming;
- b. één onderneming heeft het recht de meerderheid van de leden van het bestuurs-, leidinggevend of toezichthoudend orgaan van een andere onderneming te benoemen of te ontslaan;
- c. één onderneming heeft het recht een overheersende invloed op een andere onderneming uit te oefenen op grond van een met die onderneming gesloten overeenkomst of een bepaling in de statuten van laatstgenoemde onderneming;
- d. één onderneming die aandeelhouder of vennoot is van een andere onderneming, heeft op grond van een met andere aandeelhouders of vennoten van die andere onderneming gesloten overeenkomst als enige zeggenschap over de meerderheid van de stemrechten van de aandeelhouders of vennoten van laatstgenoemde onderneming.

Ondernemingen die via één of meer andere ondernemingen één van de in de eerste alinea, onder a) tot en met d), bedoelde banden onderhouden, worden ook als één onderneming beschouwd.

Alhoewel de TVL niet valt onder de algemene de minimisverordening, hebben we in de TVL wel verwezen naar dit begrip. Dit om helder te maken dat voldaan wordt aan het vereiste dat het maximumsteunbedrag geldt per onderneming (dus voor de hele groep).

Groet,

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 18 januari 2022 18:03
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
Onderwerp: Doorst: vraag over artikel

Dit heeft ^{5.1.2.e} net gemaild

Van: ^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} @rvo.nl>

Datum: 18 januari 2022 om 17:56:55 CET

Aan: ^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} @minezk.nl>

CC: ^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} <^{5.1.2.e} @minezk.nl>

Onderwerp: vraag over artikel

Hoi ^{5.1.2.e}

Ik heb even gekeken naar de vraag die je appte. De vraag is niet helemaal duidelijk. De vraagsteller wil weten naar welke Europese regel wordt gerefereerd door de ambtenaren over de vraag waarom alle rechtsvormen als groep moeten worden behandeld? Maar ik kan me voorstellen dat de samenstelling van de groep vooral belangrijk is voor de staatssteuncap. In dat geval is de TVL-regeling denk ik helder, omdat bijvoorbeeld in artikel 2.5.5, eerste lid, onder c, van de TVL:

De minister beslist afwijzend op een aanvraag:

c.voor zover de totale door de getroffen MKB-onderneming ontvangen steun die wordt gerechtvaardigd door paragraaf 3.1 van de Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak (PbEU 2020, C 91 I) na toepassing van deze regeling, en waarbij uit wordt gegaan van brutobedragen **per onderneming als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de algemene de-minimisverordening**, meer bedraagt dan:

- o 1°.€ 2.300.000;
- o 2°.€ 345.000, indien de getroffen MKB-onderneming actief is in de visserij- en aquacultuursector als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van verordening (EU) nr. 717/2014 van de Commissie van 27 juni 2014 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de visserij- en aquacultuursector (PbEU 2014, L 190);
- o 3°.€ 290.000 indien de getroffen MKB-onderneming actief is in de primaire productie van landbouwproducten als bedoeld in bijlage 1 bij het Verdrag inzake de werking van de Europese Unie;

Deze artikel in de TVL verwijst uitdrukkelijk naar artikel 2 van de de-minimisverordening voor de afbakening van de groep, waarin vervolgen wordt uitgewerkt wanneer ondernemingen met elkaar verbonden zijn in een groep. De artikel is ook onderdeel van de definitie van 'groep' bij de grote ondernemingen. Je leest ook een toelichting op het begrip groep bv in 2.4 van stcrt. 2021, 23574 (toelichting bij de grote ondernemingen). Aandachtspunt is wel dat deze verwijzing naar de minimisverordening niet in de TVL 1 in de regeling stond. Maar het is geen wijziging, alleen een verduidelijking.

Nogmaals, kijk even goed waar de vraag precies op ziet of mail nog even als je meer info hebt.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: vraag over artikel
Datum: dinsdag 18 januari 2022 19:45:42

Hoi [REDACTED]

Ik sprak [REDACTED] zojuist over dezelfde vraag en begreep dat vraag meer ziet op de indiening per groep bij grote ondernemingen. Begreep ook dat je een reactie moet sturen voor 21.00 vanavond. Daarom nog wat snelle aanvullende input.

Als het gaat om wie een aanvraag kan indienen kun je allereerst aanhaken bij de definitie van "groep" die eveneens verwijst naar de de-minimisverordening.

Wat ook kan helpen zijn de definities van een MKB-onderneming en een grote onderneming. TVL-subsidie kan worden verstrekt aan een van beide. De TVL volgt de Algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV) in de definities:

- *getroffen MKB-onderneming*: MKB-onderneming die voldoet aan [artikel 2.5.2, tweede lid, onderdelen c tot en met e](#); (artikel 2.5.1, lid 1, voor de Q4 2021)

Daarbij is de definitie van MKB-onderneming gekoppeld aan de AGVV:

- *MKB-onderneming*: in Nederland gevestigde onderneming als bedoeld in [artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007](#), die een kleine onderneming of middelgrote onderneming is **in de zin van de algemene groepsvrijstellingsverordening**;

Hetzelfde geldt voor de definitie van grote onderneming:

- *grote onderneming*: in Nederland gevestigde onderneming als bedoeld in [artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007](#), niet zijnde een MKB-onderneming;

De definitie van MKB in de AGVV is opgenomen in bijlage 1 van de AGVV. Daarin staat allereerst de definitie van "onderneming" in artikel 1 zoals die in het Europese staatssteunrecht wordt gehanteerd:

"Als onderneming wordt beschouwd iedere entiteit, ongeacht haar rechtsvorm, die een economische activiteit uitoefent. Met name worden als zodanig beschouwd entiteiten die individueel of in familieverband ambachtelijke of andere activiteiten uitoefenen, personenvennootschappen en verenigingen die regelmatig een economische activiteit uitoefenen".

In de artikelen daarna wordt nader uitgewerkt hoe dat concreet moet worden toegepast met partnerondernemingen en verbonden ondernemingen. Deze toepassing komt overeen met de de-minimisverordening, zij het dat de uitwerking in de de-minimisverordening wat is versimpeld en niet met partnerondernemingen rekening houdt.

Het ondernemingsbegrip zoals hierboven geciteerd is vaste jurisprudentie.

Geeft dit antwoord op de vraag? Bel gerust als je nog even wilt overleggen.

Groet [REDACTED]

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: vraag over artikel
Datum: dinsdag 18 januari 2022 21:12:14

Erg technisch. Maar kern is toch dat het aansluit bij AGVV-definities toch? En dat lijkt me voor antwoord nu voldoende.

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 18 januari 2022 20:34
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: FW: vraag over artikel

Jeetje, hier moet ik nog even chocola van maken.

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
Verzonden: dinsdag 18 januari 2022 19:46
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted]
 <[redacted]@rvo.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted]
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
Onderwerp: RE: vraag over artikel

Hoi [redacted]

Ik sprak [redacted] zojuist over dezelfde vraag en begreep dat vraag meer ziet op de indiening per groep bij grote ondernemingen. Begreep ook dat je een reactie moet sturen voor 21.00 vanavond. Daarom nog wat snelle aanvullende input.

Als het gaat om wie een aanvraag kan indienen kun je allereerst aanhaken bij de definitie van "groep" die eveneens verwijst naar de de-minimisverordening.

Wat ook kan helpen zijn de definities van een MKB-onderneming en een grote onderneming. TVL-subsidie kan worden verstrekt aan een van beide. De TVL volgt de Algemene groepsvrijstellingsverordening (AGVV) in de definities:

- *getroffen MKB-onderneming*: MKB-onderneming die voldoet aan [artikel 2.5.2, tweede lid, onderdelen c tot en met e](#); (artikel 2.5.1, lid 1, voor de Q4 2021)

Daarbij is de definitie van MKB-onderneming gekoppeld aan de AGVV:

- *MKB-onderneming*: in Nederland gevestigde onderneming als bedoeld in [artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007](#), die een kleine onderneming of middelgrote onderneming is **in de zin van de algemene groepsvrijstellingsverordening**;

Hetzelfde geldt voor de definitie van grote onderneming:

- *grote onderneming*: in Nederland gevestigde onderneming als bedoeld in [artikel 5 van de Handelsregisterwet 2007](#), niet zijnde een MKB-onderneming;

De definitie van MKB in de AGVV is opgenomen in bijlage 1 van de AGVV. Daarin staat allereerst de definitie van “onderneming” in artikel 1 zoals die in het Europese staatssteunrecht wordt gehanteerd:

“Als onderneming wordt beschouwd iedere entiteit, ongeacht haar rechtsvorm, die een economische activiteit uitoefent. Met name worden als zodanig beschouwd entiteiten die individueel of in familieverband ambachtelijke of andere activiteiten uitoefenen, personenvennootschappen en verenigingen die regelmatig een economische activiteit uitoefenen”.

In de artikelen daarna wordt nader uitgewerkt hoe dat concreet moet worden toegepast met partnerondernemingen en verbonden ondernemingen. Deze toepassing komt overeen met de de-minimisverordening, zij het dat de uitwerking in de de-minimisverordening wat is versimpeld en niet met partnerondernemingen rekening houdt.

Het ondernemingsbegrip zoals hierboven geciteerd is vaste jurisprudentie.

Geeft dit antwoord op de vraag? Bel gerust als je nog even wilt overleggen.

Groet ^{5.12.e} [redacted]

Van: ^{5.12.e} [redacted] ^{5.12.e} [redacted]
Verzonden: dinsdag 18 januari 2022 17:57
Aan: ^{5.12.e} [redacted] ^{5.12.e} [redacted] <^{5.12.e} [redacted]@minezk.nl>
CC: ^{5.12.e} [redacted] ^{5.12.e} [redacted] <^{5.12.e} [redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: vraag over artikel

Hoi ^{5.12.e} [redacted]

Ik heb even gekeken naar de vraag die je appte. De vraag is niet helemaal duidelijk. De vraagsteller wil weten naar welke Europese regel wordt gerefereerd door de ambtenaren over de vraag waarom alle rechtsvormen als groep moeten worden behandeld? Maar ik kan me voorstellen dat de samenstelling van de groep vooral belangrijk is voor de staatssteuncap. In dat geval is de TVL-regeling denk ik helder, omdat bijvoorbeeld in artikel 2.5.5, eerste lid, onder c, van de TVL:

De minister beslist afwijzend op een aanvraag:

c.voor zover de totale door de getroffen MKB-onderneming ontvangen steun die wordt gerechtvaardigd door paragraaf 3.1 van de Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak (PbEU 2020, C 91 I) na toepassing van deze regeling, en waarbij uit wordt gegaan van brutobedragen **per onderneming als bedoeld in artikel 2, tweede lid, van de algemene de-minimisverordening**, meer bedraagt dan:

- 1°.€ 2.300.000;

- o **2°.**€ 345.000, indien de getroffen MKB-onderneming actief is in de visserij- en aquacultuursector als bedoeld in artikel 2, eerste lid, van verordening (EU) nr. 717/2014 van de Commissie van 27 juni 2014 inzake de toepassing van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie op de-minimissteun in de visserij- en aquacultuursector (PbEU 2014, L 190);
- o **3°.**€ 290.000 indien de getroffen MKB-onderneming actief is in de primaire productie van landbouwproducten als bedoeld in bijlage 1 bij het Verdrag inzake de werking van de Europese Unie;

Deze artikel in de TVL verwijst uitdrukkelijk naar artikel 2 van de de-minimisverordening voor de afbakening van de groep, waarin vervolgen wordt uitgewerkt wanneer ondernemingen met elkaar verbonden zijn in een groep. De artikel is ook onderdeel van de definitie van 'groep' bij de grote ondernemingen. Je leest ook een toelichting op het begrip groep bv in 2.4 van stcrt. 2021, 23574 (toelichting bij de grote ondernemingen). Aandachtspunt is wel dat deze verwijzing naar de minimisverordening niet in de TVL 1 in de regeling stond. Maar het is geen wijziging, alleen een verduidelijking.

Nogmaals, kijk even goed waar de vraag precies op ziet of mail nog even als je meer info hebt.

Groet ^{5.12.6}

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: FW: steunmaatregelen groot(winkel)bedrijven - ervaringen D, S, DK en F
Datum: woensdag 19 januari 2022 14:22:07

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 4 mei 2021 22:13
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: steunmaatregelen groot(winkel)bedrijven - ervaringen D, S, DK en F

Hallo [redacted]

Als besproken hierbij toelichting op ons verzoek richting de ambassades van D, S, DK en F:

- We verkennen momenteel opties om groot(winkel)bedrijven eventueel nader te ondersteunen (grotere ketens/bedrijven krijgen vanwege de gemaximeerde TVL-vergoeding een kleiner deel van hun vaste lasten gecompenseerd dan het MKB). Tot de opties behoren o.a. een steunmaatregel onder *art. 3.12 Tijdelijk steunkader* en een schadecompensatiemaatregel onder *art. 107(2)b VWEU*.
- Duitsland, Zweden en Denemarken kennen een regeling onder 107. Frankrijk heeft onlangs goedkeuring gekregen voor een regeling onder 3.12. De strekking van deze regelingen kennen we uit de notificaties, zie onder.
- Waar we benieuwd naar zijn is hoe de regelingen in de praktijk uitpakken. Ofwel:
 - Uitvoering; hoe zijn de regelingen ingericht
 - Gebruik; aantal aanvragen, hoeveel vergoeding ontvangen bedrijven (grofweg), uitputting
 - Issues rond uitvoering? (we kregen bijvoorbeeld signaal dat in D rechtszaken lopen)

We hopen hier vanuit de ambassades enig beeld van te krijgen (voor Frankrijk waarschijnlijk te vroeg). Bij vragen ben ik vanzelfsprekend beschikbaar [redacted]. Dank voor het doorzetten!

Groeten, [redacted]

EU-steunkader en internationale vergelijking

Inzetbaarheid artikel 107, lid 2, sub b, paragraaf 3.12 en/of maatwerk

- Zowel paragraaf 3.12 van het Tijdelijk steunkader COVID-19 als artikel 107, lid 2 sub b, VWEU zijn inzetbaar om een vorm van compensatie te bieden. Daarbij zijn er wel enkele belangrijke accentverschillen.
- Paragraaf 3.12 maakt het mogelijk om niet-gedekte lasten te compenseren tot 70% van de lasten bij grote ondernemingen en 90% bij MKB, tot een maximum van 10 miljoen per onderneming (lees de moeder van de winkelketen). Het maximum van 10 miljoen per

onderneming geldt over de gehele periode van 16 maart 2020 tot en met 31 december 2021. Alleen ondernemingen die ten minste 30% omzetverlies hebben geleden ten opzichte van een referentieperiode gelegen in 2019.

- Artikel 107, lid 2, sub b, VWEU maakt het mogelijk om compensatie te geven tot maximaal 100% van de schade die ondernemingen hebben geleden door overheidsmaatregelen die hen daadwerkelijke schade hebben opgeleverd. Compensatie is alleen mogelijk voor daadwerkelijk gemaakte kosten en schade. Er is geen maximum bedrag per onderneming, maar wel zeer harde eisen om overcompensatie te voorkomen.

Zweden:

- Er is een algemene Zweedse compensatieregeling voor steun aan ondernemingen die zware omzetverliezen hebben geleden, maar nog steeds vaste lasten moeten dragen. De maatregel is breed voor alle ondernemingen en niet toegespitst op de retail. De oorspronkelijke maatregel had een budget van EUR 3,7 miljard en het aantal ontvangers zou +/- 180.000 bedrijven zijn met een omzet van ten minste meer dan 250K over fiscaal jaar 2019 en een omzetverlies van meer dan 30%. De maatregel wordt door de fiscus uitgevoerd. Het zag oorspronkelijk alleen op de verliezen geleden in de periode van maart en april 2020 en de aanvragen en uitkeringen zouden voor 31 december plaatsvinden. Ondernemingen moet aantonen dat de schade direct gerelateerd was aan Corona maatregelen die de overheid genomen had. Wel kan met een modelmatige systematiek worden gewerkt met stevige accountantscontrole. Alleen de niet gedekte vaste lasten werden vergoed en er was een maximum vergoeding per onderneming van EUR 14 miljoen. Ook was de vergoeding in verhouding tot de geleden schade zo vormgegeven dat volgens de Europese Commissie overcompensatie was uitgesloten. Zie link naar EC besluit tot goedkeuring van deze maatregel:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202024/286383_2163770_29_2.pdf

- Deze regeling is vervolgens in oktober 2020 gewijzigd (en opnieuw ter goedkeuring voorgelegd aan de EC) waarbij ook compensatie voor de meimaand in 2020 werd verstrekt. Ook werd de overall cap verhoogt met 7 miljoen euro (dus 21 miljoen euro max vergoeding per onderneming). Interessant ook is dat expliciet ook een dividend lock up expliciet wordt aangehaald. Enkele technische aanpassingen werden ook gemeld, maar GEEN verhoging van het oorspronkelijke budget van EUR 3,7 miljard.

Zie link naar EC besluit tot goedkeuring van deze maatregel:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202042/288447_2198163_48_2.pdf

- Deze regeling is in 2021 opnieuw verlengd en aan gepast: nu worden ook juni en juli 2020 aangemerkt als maanden waarvoor compensatie kan worden aangevraagd, financiële sector wordt geheel uitgesloten, aanpassing van de omzetverliescriteria (2 varianten nu mogelijk), verhoging budget met een kleine EUR 100 miljoen, aanpassing in methodologie en parameters vaste lasten. Zie link naar EC besluit tot goedkeuring van deze maatregel:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202111/292576_2253955_31_2.pdf

Kortom: de Zweedse regeling is nog vooral gericht op schades van Q1 en Q2 en begin Q3 van 2020 en kent een duidelijke compensatie achteraf. Naar verwachting zal er natuurlijk ook weer verdere verlengingen te verwachten zijn.

Denemarken:

- De Deense maatregel is oorspronkelijk op 13 juli 2020 goedgekeurd door de EC. Zie: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202016/285176_2148099_66_2.pdf
- De Deense maatregel vergoedt oorspronkelijk de schade geleden tussen 9 maart 2020 en

8 juni 2020.

- De Deense maatregel vergoedt alleen de ongedekte vaste lasten die de ondernemingen nog steeds moeten dragen, ondanks de terugloop in inkomsten. Ondernemingen moeten ten minste 40% omzetverlies hebben ten opzichte van equivalente referentieperiode uit 2019. Het percentage vergoedin van de vaste lasten loopt via een step up op...dus als je 40-60% omzetverlies hebt, dan krijg je 25% vergoed; heb je 80-100% omzetverlies, dan krijg je 80% vergoed.
- Accountants moeten bevestigen welke daadwerkelijke ongedekte vaste lasten in aanmerking komen. Maximum vergoeding per onderneming: 8 miljoen EUR
- Vergoeding staat open voor alle ondernemingen, maar er zijn waarborgen om cumulatie met andere regelingen te voorkomen.
- Budget: EUR 1,74 miljard
- Maatregel is later verlengd om ook de periode van 8 juni tot 8 juli 2020 af te dekken. Met die verlenging is ook het maximumbedrag per onderneming verhoogd van 8 miljoen EUR naar 15 miljoen EUR. Zie: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202019/285767_2153860_37_2.pdf
- En vervolgens is een meer beperkte vergoedingssystematiek voor de periode tussen 9 juli en 31 augustus tot stand gekomen. Deze is separaat voorgelegd aan de EC ter goedkeuring. Zie: https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202031/287011_2176923_56_2.pdf
- Budget: EUR 148 miljoen. Verwacht aantal partijen dat gecompenseerd wordt: 2000 ondernemingen. Omzetverlies dat ten minste geleden moet worden is 35% ten opzichte van referentieperiode uit 2019. Net als bij de oorspronkelijke maatregel is een soort step up in hoeveelheid vergoeding afgezet tegen omvang van het omzet verlies...er worden wel afwijkende percentages gehanteerd.

Duitsland:

Beschikking:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/20214/291464_2237898_57_2.pdf

De Duitse maatregel is ook een algemene compensatiemaatregel, maar is een top-up/aanvulling op reeds bestaande steuninstrumenten die net als de TVL gebaseerd waren op 3.1 en een maatregel gebaseerd op 3.12. Deze aanvulling is onder artikel 107, tweede lid, sub b, VWEU goedgekeurd. De maatregel is niet beperkt tot ongedekte vaste lasten. Budget is EUR 12 miljard.

Kern van de maatregel:

Executive Vice-President Margrethe **Vestager**, in charge of competition policy, said: *"The second wave of the coronavirus has hit many businesses very hard. This €12 billion scheme will enable Germany to compensate businesses of all sectors for the damages suffered due to restrictive measures taken to contain the coronavirus outbreak. It complements already approved schemes enabling support of up to €4 million per company as part of the Novemberhilfe package. We continue to work closely with Member States to find effective solutions to support companies in these difficult times, in line with EU rules."*

Under the scheme, companies from all sectors will be entitled to compensation for damages suffered during the lockdown periods imposed by the German government in March/April and November/December 2020 to limit the spread of the coronavirus. The compensation, in the form of direct grants, covers either up to 100% of the actual damage incurred during the

lockdown periods, or 75 % of the turnover in the reference months of November and December 2019, whichever amount is lower.

The Commission assessed the measure under Article [107\(2\)\(b\)](#) of the Treaty on the Functioning of the European Union (TFEU), which enables the Commission to approve State aid measures granted by Member States to compensate specific companies or sectors (in the form of schemes) for damage directly caused by exceptional occurrences.

Frankrijk:

De EC heeft een Franse maatregel die vaste lasten vergoed begin maart goedgekeurd onder paragraaf 3.12 van het Tijdelijk steunkader:

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202112/292826_2256153_93_2.pdf

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: Vandaag 12.30-23.30 debat corona, incl. steunpakket
Datum: donderdag 20 januari 2022 08:36:24
Bijlagen: [Format motie.docx](#)
[Formaat antwoord.docx](#)
[20220119 Debatdossier coronadebat 20 januari 2022 1655u.docx](#)

Hi allen,

Vanmiddag is er weer een coronadebat met MEZK erbij. Het debat staat gepland van 12.30-23.30 in de plenaire zaal. In deze mail meer over de werkwijze.

In de Kamer

[redacted] of [redacted] of [redacted] van SZW, [redacted] en ik zijn in Kamer aanwezig. [redacted] staat paraat om ons indien nodig in de Kamer te versterken.

We zitten in de Schaperzaal.

Neem mee: Rijkspas, telefoon + oplader, laptop + oplader, mondkapje, pen en (voor de zekerheid) een verlengsnoer.

Voorafgaand aan debat

- Mogelijk komen al concept-moties binnen: hier graag binnen een uur reactie op in bijgevoegd format. Dan kan de PA hier nog over onderhandelen.
- Als de concept-moties tijdens het debat (eerste termijn) binnen komen, hebben we sneller reactie nodig. Dan graag binnen 30 minuten.

Werkwijze eerste termijn

- AZ/VWS schrijven de vragen en bedelen deze toe aan de bewindspersonen.
- [redacted] zet de vragen voor MEZK uit in de bekende groepsapp. Houd deze dus goed in de gaten. Als hier nog collega's missen, geef het aan mij door.
- Vragen die door SZW of FIN beantwoord moet worden, zet [redacted] uit in een appgroep met FIN of SZW.
- Antwoorden graag binnen 15 minuten met akkoord MT-lid naar [redacted] in bijgevoegd format.
- **Aandachtspunt bij antwoorden:** graag alles in bijgevoegd format; kort en puntig met kern bovenaan; waar mogelijk voorbeelden noemen en evt korte toelichting onder aan antwoord toevoegen.
- [redacted] print alles en maakt een set voor MEZK.

Werkwijze tweede termijn

- We geven een seintje op de app als de tweede termijn gaat beginnen. Graag dan klaar zitten en meekijken.
- We proberen zoveel mogelijk moties in de Kamer zelf te beantwoorden. Als dit niet lukt, zetten we het op de app.
- Graag dan op de app in reactie heel kort:
 - Het oordeel (ontraden, oordeel Kamer, aanhouden)
 - Waarom (max drie punten waarom de motie wel/niet kan).

Bijgevoegd voor de volledigheid ook de laatste versie van het dossier.

Laat het weten als jullie vragen hebben en veel dank alvast voor jullie hulp en bijdragen.

Debatdossier coronadebat 20 januari 2022

Inhoudsopgave

1. Introductie	3
2. Algemeen	6
2.1 Hoe bieden we ondernemers weer perspectief?	6
3. TVL.....	8
3.1 TVL	8
3.2 Hoe staat het met ondernemers die tussen wal en schip belanden bij de TVL (zwangeren, starters, verbouwing)?	9
3.3 Waarom is maatwerk nou zo ingewikkeld?	11
3.4 Kan de omzetverliesdrempel van TVL ook in Q1 2022 naar 20%?	13
3.5 Waarom zijn opslagen op de TVL niet meer mogelijk?	14
3.6 Waarom kan de TVL niet op maandbasis?	15
3.7 Hoe gaat u meer maatwerk bieden voor ondernemers in de TVL?	16
3.8 Kunt u de CAP verhogen (grotere winkeliers lopen nu steun mis, hoe gaat de overheid winkeliers passend compenseren?)	17
3.9 Kan de 3.12 regeling voor grootbedrijf geïntroduceerd worden?	18
3.10 Waarom kunnen ondernemingen in Duitsland en Denemarken grotere bedragen dan € 2,3 mln ontvangen voor hun vaste lasten?	19
3.11 Kan de opgangvereiste (kleine reisbureaus, kappers aan huis etc) losgelaten worden?	20
4. Sectoren/sectorale regelingen	21
4.1 Kunt u iets aanvullends doen voor de reissector?	21
4.2 Waarom geldt er in Q1 2022 een subsidiepercentage van 90% en in Q2 en Q3 2022 een subsidiepercentage van 80% voor de ATE en TRSEC?	22
5. Vermogen ondernemers/schulden	23
5.1 Hoe kijkt u naar de financiële positie van het bedrijfsleven?	23
5.2 Wat gaat u doen aan de schuldenproblematiek?	25
5.3 Routes voor ondernemers/ondernemingen met schulden	26
5.4 Ondersteuning ondernemers met schulden	27
5.5 Hoe worden ondernemers geholpen om te stoppen?	28
5.6 Wat doen we voor de ondernemers die niet kunnen stoppen, in verband met huurovereenkomst, belastingschulden, mensen in dienst die een transitievergoeding moeten betalen etc.?	30
5.7 Hoe gaat de overheid ondernemers in mentale nood helpen?	31
5.8 Zijn professionals wel opgeleid/geëquipeerd voor de omgang met ondernemers in mentale nood?	32
6. Maatregelen	33

6.1	Waarom is er in Nederland een harde lockdown en in het buitenland niet? [Ter achtergrond, deze vraag is voor MP/MVWS].....	33
7.	QenA's SZW en Fin	34
7.1	[Fin] Wat is de stand van zaken bij uitstel van belasting?.....	34
7.2	[Fin] Gaat u de belastingschulden straks kwijtschelden?	35
7.3	[Fin] Wat doet u met belastingschulden?	36
7.4	[Fin] Kunt u het moment waarop ondernemers beginnen met het aflossen van hun opgebouwde belastingschuld opschuiven?	37
7.5	[FIN] Wat kunnen we verwachten van de langetermijnvisie op het steunpakket? ...	39
7.6	[SZW] Hoe ziet de NOW er dit kwartaal uit?	40
7.7	[SZW] Wat doet u voor ondernemers die zich door corona diep in de schulden steken? Gaat u inkomensondersteuning geven?	41
7.8	[SZW] Is het kabinet bereid om ondernemers die willen stoppen te compenseren voor hun te betalen transitievergoeding(en)?	43
7.9	[SZW] Zelfstandige ondernemers zijn zwaar de dupe. Wat doet u om hen te compenseren?	45
7.10	[SZW] Is het kabinet bereid extra inkomensondersteuning te geven aan ondernemers door de TONK te herintroduceren?	47
7.11	[SZW] Kunnen dga's niet onder de NOW vallen? Zitten dga's in het steunpakket? ..	48
8.	Factsheet	49
8.1	Aantallen schrijnende gevallen	49
8.2	Bedrijven gemaximeerd door staatssteungrens.....	50
8.3	Solvabiliteitsfonds (Post-Covid Groeifinanciering initiatief)	51
8.4	[SZW] NOW Achtergrondinformatie	52
8.5	Generieke steunregelingen	54
8.6	Routes schulden	55
8.7	Financieringsregelingen (krediet+garanties).....	57
8.8	Cijfers TVL	59
9.	Moties.....	61
9.1	Verwachte moties	61
9.1.1	TVL steun ook voor ondernemers met meerdere zaken, Lid Aartsen, VVD	61
9.2	Moties vorig debat (21 december 2021)	62
9.3	Aangenomen moties momenteel in uitwerking	63

1. Introductie

Voorzitter,

- Met het steun- en herstelpakket is een grote prestatie is geleverd.
- Na bijna twee jaar in een voortslepende gezondheids- én economische crisis van ongekennde omvang kent Nederland momenteel
 - een zeer lage werkloosheid,
 - een historisch laag aantal faillissementen,
 - en hoge groeiverwachtingen voor de toekomst.
- Maar dit is niet het hele verhaal. We realiseren ons dat achter deze ogenschijnlijke gunstige cijfers veel frustratie, zorgen en leed schuilgaan.
- Bij veel ondernemers. Die nog steeds te maken hebben met beperkingen. Bij veel werkenden. En natuurlijk ook veel breder in de samenleving.
- Het kabinet biedt dan ook in het eerste kwartaal van dit jaar met een ruim steunpakket ondersteuning.
 - Zo helpen we ondernemers met het betalen van de vaste lasten
 - We helpen met het doorbetalen van de loonkosten
 - We bieden ademruimte en liquiditeit door uitstel van belastingen en financieringsregelingen;
 - En we zijn coulant, daar waar het terugvorderingen van opgebouwde schulden bij de overheid betreft.

Roep aan maatwerk

- Met dit steun- en herstelpakket bedienen we ondernemers zoveel mogelijk op basis van de mate waarin zij door beperkingen geraakt worden.
- Meer omzetverlies betekent een grotere aanspraak op steun.
- Ik wil in het eerste kwartaal ondernemers ook weer snel kunnen helpen. De nood is voor sommigen heel hoog en tijdige betaling is daarom belangrijk.
- Dat lukt. Dit is een enorme operatie, waarbij het gaat om zo'n 100.000 aanvragen [TVL + NOW samen] per kwartaal en spoedige betaling de hoogste prioriteit heeft.
- Deze snelheid vraagt simpele, grootschalige en uitvoerbare regelingen. Maatwerk is bij duizenden aanvragen en gewenste snelheid niet mogelijk.
- Dat gezegd hebbende, kijkt ook dit kabinet naar oplossingen, daar waar het schrijnende gevallen betreft. Zo hebben we bij de TVL flexibiliteit ingebouwd door ondernemers te laten uit referentiekwartalen en hebben we een commissie opgericht die in uitzonderlijke gevallen van de regeling kan afwijken.
- Maar het zal onmogelijk zijn om recht te doen aan ieders situatie en voor iedereen maatwerk te leveren.

Lange termijn perspectief is erg belangrijk

- Wat dan wel?
- We zitten inmiddels bijna 2 jaar in deze gezondheidscrisis.
- Dat vraagt ons ook vooruit te kijken. Voorbij dit eerste kwartaal.

- Niet alleen voor de beheersing van het coronavirus. Maar ook voor steun voor ondernemers en werkenden.
- We delen hier allemaal dat de combinatie van ruime steunpakketten en sluitingen op de lange termijn onhoudbaar is.
- Daarom komt het kabinet aan het eind van dit kwartaal met een lange termijn strategie op het steunpakket.
- Dat gaat ook over de schuldenpositie van ondernemers. En over toegang tot financiering. Juist met het oog op herstel van het toekomstperspectief voor ondernemers
- Ik ga hier de komende tijd samen met mijn collega's van SZW en Fin over in gesprek met banken en sociale partners.

2. Algemeen

2.1 Hoe bieden we ondernemers weer perspectief?

- Vooropgesteld: de route naar meer perspectief is geen steun. Ondernemers willen geen steun. Ondernemers willen ondernemen.
- Dat vraagt voorspelbaar coronabeleid. Het kabinet werkt aan een strategie voor de lange termijn.
- Maar ook opgelopen schulden kunnen perspectief bij ondernemers in de weg staan.
- Daarbij is er een zeer verschillend beeld onder ondernemingen, het grootste gedeelte van het bedrijfsleven staat er financieel goed voor, maar voor anderen is de situatie schrijnend.
- Een eenvoudige oplossing is hier niet voor handen, iedere ondernemer zit in een andere situatie en heeft een andere weg naar voren.
- Wat de overheid moet doen is de ondernemer helpen en ondersteunen, wetende dat niet voor ieder probleem een zaligmakende oplossing gevonden kan worden
- Het kabinet maakt hier al werk van:
 - Zo stelt de overheid zich coulant op bij terugbetalingen van belastingschulden en teveel ontvangen steun.
 - En ook ondersteunt de overheid bij schuldenakkoorden om bedrijven te helpen een doorstart te maken.
 - Daarbij zijn er professionals vanuit gemeentes en de KvK die ondernemers begeleiden en de weg wijzen.
- Daarnaast wil ik samen met de ministers van FIN en SZW de komende tijd verder kijken naar de vermogenspositie van ondernemingen met het oog op herstel.

- Dat is ook wat het kabinet zich met het coalitieakkoord heeft voorgenomen [“Daar waar financieel gezonde ondernemingen door corona niet vooruitkomen door schulden, spannen we ons in om tot oplossingen te komen.”]
- Hiervoor zullen we ook met de banken spreken.
- Tot slot, het kan zijn dat voor sommige ondernemers de enige conclusie is dat het beter is dat ze stoppen. Dit is onvermijdelijk, ook gelet op het historisch lage aantal faillissementen. Ook dan moet er perspectief voor ondernemer zijn.
- In verschillende trajecten vanuit SZW en met de gemeenten is hulp beschikbaar. Daarbij is specifieke aandacht voor persoonlijke schulden en aansprakelijkheid.

3. TVL

3.1 TVL

VERGELIJKING TVL-PERIODES

	TVL 1 2020	TVL Q4 2020	TVL Q1 2021	TVL Q2 2021	TVL Q3 2021	TVL Q4 2021
subsidieperiode	jun-sep 2020	okt-dec 2020	jan-mrt 2021	apr-jun 2021	jul-sep 2021	okt-dec 2021
voor wie	mkb-bedrijven met < 250 medewerkers en vrijwel alle SBI-codes	mkb-bedrijven met < 250 medewerkers en vrijwel alle SBI-codes	bedrijven met vrijwel alle SBI-codes	bedrijven met vrijwel alle SBI-codes	bedrijven met vrijwel alle SBI-codes	bedrijven met vrijwel alle SBI-codes
minimale bedrag	€ 1.000	€ 750	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
maximale bedrag	€ 50.000	€ 90.000	mkb: € 550.000 niet-mkb: € 600.000	mkb: € 550.000 niet-mkb: € 1.200.000	mkb: € 550.000 niet-mkb: € 600.000	mkb: € 550.000 niet-mkb: € 600.000
subsidiepercentage	50%	50-70%	85%	100%	100%	100%
minimale omzetverlies	30%	30%	30%	30%	30%	30%
minimale berekende vaste lasten	€ 4.000	€ 3.000	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500	€ 1.500
maximale staatssteun	€ 1,8 miljoen	€ 1,8 miljoen	€ 1,8 miljoen	€ 1,8 miljoen	€ 1,8 miljoen	€ 2,3 miljoen
maximale staatssteun visserij	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 270.000	€ 345.000
maximale staatssteun land- en tuinbouw	€ 225.000	€ 225.000	€ 225.000	€ 225.000	€ 225.000	€ 290.000
referentieperiode	1 referentie-periode	1 referentie-periode	1 referentie-periode	keuze uit 2 referentie-periodes	keuze uit 2 referentie-periodes	keuze uit 2 referentie-periodes
opslag	geen	5,6% HVA voor horeca 5,6% VGD voor non-food detailhandel, maximaal € 20.160	geen HVA 21% VGD voor non-food detailhandel, maximaal € 300.000 3,4% AR voor de reissector 21% opslag voor land- en tuinbouw-bedrijven	geen HVA geen VGD geen AR 21% opslag voor land- en tuinbouw-bedrijven	geen HVA geen VGD geen AR 21% opslag voor land- en tuinbouw-bedrijven	geen HVA geen VGD geen AR geen opslag voor land- en tuinbouw-bedrijven
module	geen	VLE voor evenementen-branchen	VLE voor evenementen-branchen Starters-regeling	geen VLE geen aparte Starters-regeling	geen VLE geen aparte Starters-regeling	geen VLE geen aparte Starters-regeling

3.2 Hoe staat het met ondernemers die tussen wal en schip belanden bij de TVL (zwangeren, starters, verbouwing)?

- We weten dat het huidige steunpakket geen soelaas biedt voor iedere ondernemer. Gelukkig doen we al heel veel.
- Zo hebben we voor ondernemers die tussen wal en schip vallen vanaf het tweede kwartaal van 2021 een extra referentiekwartaal geïntroduceerd. Om zo ondernemers een extra keuze te bieden voor het bepalen van hun omzetverlies.
- Dit lost al veel problemen op, bijvoorbeeld voor ondernemers die aan het verbouwen of ziek waren. Het komt namelijk zelden voor dat beide keuzeopties niet geschikt zijn, vooral nu voor Q1 2022 deze referentiekwartalen een jaar uit elkaar liggen. (nl Q1 2020 en Q1 2019)
- Maar ook dan zijn er inderdaad nog steeds gevallen die tussen wal en schip dreigen te belanden. Voor de meest schrijnende gevallen hebben we een commissie Bijzondere gevallen, die soms soelaas kan bieden.
- Voor verdere oplossingen ben ik aan het kijken, maar ik wil erbij wel zeggen dat er grenzen zitten aan wat we kunnen.
- Want het kabinet wil voorkomen dat we met uitzonderingen en maatwerk de uitvoering van de generieke regeling ondermijnen. We kunnen geen onaanvaardbare risico's nemen met betrekking tot de uitvoering, omdat dan veel ondernemers daar weer de dupe van worden.
- Ter illustratie bij de TVL. Om 380.000 aanvragen snel genoeg af te handelen zodat ondernemers op tijd hun geld krijgen en de vaste

lasten kunnen betalen, moet dat zoveel mogelijk geautomatiseerd. Dat kan alleen als de systematiek van de regeling voor iedereen gelijk blijft, zoals de wijze van berekenen en de gekozen referentie kwartalen.

- Een uitzondering op de systematiek is daarom heel moeilijk, omdat die dan in de regel voor iedereen moet gelden of heel precies moet zijn geformuleerd. Dat precieze formuleren is bijvoorbeeld bij “ziekte” al bijzonder ingewikkeld:
 - Een kapper met een gebroken hand kan niet werken, maar een kapper met een gebroken voet wel. Wanneer is ziekte dan reden om van de standaard referentiekwartalen af te wijken? RVO heeft niet artsen in dienst die zo’n afweging kunnen maken. En ook het bepalen van die grens is buitengewoon complex. De besluiten van RVO moet rechtmatig en goed onderbouwd zijn. Dat is in dit soort gevallen eigenlijk niet te doen, in het tijdsbestek die we met elkaar hebben om de coronaregelingen in te richten en uit te voeren.

3.3 **Waarom is maatwerk nou zo ingewikkeld?**

- Alhoewel TVL een generieke regeling is, biedt RVO al veel maatwerk.
 - Wanneer dat kan helpt RVO ondernemers door fouten in aanvragen zelf te corrigeren. Bijvoorbeeld wanneer bruto en netto omzet bedragen door elkaar worden gehaald en een medewerker dat ziet tijdens een handmatige controle.
 - RVO denkt ook mee met ondernemers. Als er een fout in het Handelsregister staat, helpt RVO ondernemers om in bezwaar te gaan zodat RVO die fout mag corrigeren. Veel ondernemers worden zo geholpen. Het lukt om 50% van de bezwaren toe te wijzen.
 - RVO belt ondernemers proactief op, bijvoorbeeld over een betalingsregeling als RVO op basis van de BTW kwartaalaangifte verwacht dat een ondernemer een flink bedrag moet terug betalen.
 - Ook is er voor schrijnende situaties, waarin veel leed stapelt, een Commissie Bijzondere gevallen die zich over de schrijnende situaties buigt en mag afwijken van het generieke proces.
- Maar met de aantallen aanvragen die er zijn en met de nadrukkelijke wens om ondernemers snel te helpen en snel van liquiditeit/geld te voorzien zitten er grenzen aan wat we nog meer kunnen doen.
- We kunnen niet afwijken van de generieke wijze van berekenen, en we kunnen ook niet iedere situatie in een schrijnende gevallen procedure ondervangen. Hoe graag we dat ook zouden willen.

Extra toelichting:

- NOW heeft ook een team voor schrijnende gevallen, maar hiermee communiceren ze niet naar buiten.
- NOW is nog niet zo ver in het afhandelen van de vaststellingen, zij zijn nu bij het vaststellen van okt-dec 2020. Hierdoor hebben ze hierover nu nog minder bezwaren lopen.
- Het vergelijk tussen NOW en TVL en starters:
- Ondernemer is heel anders dan een werknemer.
- NOW is om ontslagen te voorkomen, TVL is voor dekking van vaste lasten.
- Hanteren van verschillende criteria is daarom logisch

3.4 Kan de omzetverliesdrempel van TVL ook in Q1 2022 naar 20%?

- De omzetverliesdrempel van de TVL is altijd 30% geweest
- In Q4 2021 is deze bij uitzondering verlaagd vanwege de abrupte lockdown vlak voor de kerstinkopen, een belangrijke tijd voor m.n. de detailhandel.
- Een omzetverliesdrempel van 20% is onwenselijk aangezien een dergelijk omzetverlies ook in normale omstandigheden gebruikelijk is en dus ook veel bedrijven die niet geraakt zijn door corona aanspraak zouden kunnen maken.
- Gelukkig kan vanaf afgelopen zaterdag een deel van de sectoren weer open. De sectoren die helaas langer gesloten blijven zullen door het mee-ademende karakter ook meer steun krijgen.

3.5 Waarom zijn opslagen op de TVL niet meer mogelijk?

- Een opslag op de TVL - zoals in Q4 2020 en Q1 2021 het geval was – stuit op grote bezwaren in de uitvoering.
- De sectoren blijken niet goed af te bakenen te zijn. Dit heeft tot duizenden bezwaren geleid, die in de uitvoering individueel moeten worden beoordeeld (uitspraak rechter).
- Dat is op een schaal van tienduizenden verzoeken niet te doen.
- [Daarnaast is de noodzaak voor m.n. de detailhandel minder groot, door de gedeeltelijke heropening]

3.6 Waarom kan de TVL niet op maandbasis?

- Een TVL-regeling die afwijkt van een kwartaalsystematiek is onuitvoerbaar.
- De TVL wordt berekend én gecontroleerd op basis van de omzetgegevens uit de btw-aangifte en die wordt per kwartaal gedaan.
- Om ondernemers snel van liquiditeit te voorzien is de TVL vanwege de omvang een grotendeels geautomatiseerde subsidieregeling.
- De handmatige controle die nodig zou zijn om de kwartalen om te rekenen naar maanden is, zeker op korte termijn, daarom onuitvoerbaar.

3.7 Hoe gaat u meer maatwerk bieden voor ondernemers in de TVL?

- Er is veel vraag naar aanpassingen en maatwerk binnen de TVL.
- Dat is heel begrijpelijk - maar tegelijkertijd ook heel ingewikkeld.
- Insteek vanaf het begin is snelle hulp en uitbetaling aan ondernemers.
- Het gaat om enorme aantallen: tot nu toe zijn meer dan 380.000 aanvragen ontvangen afkomstig uit vrijwel alle sectoren.
- Die enorme omvang zorgt ervoor dat je niet voor iedere ondernemer maatwerk kunt leveren.
- Maatwerk bij deze aantallen aanvragen zou leiden tot hele grote vertraging in de uitbetalingen.

3.8 Kunt u de CAP verhogen (grotere winkeliers lopen nu steun mis, hoe gaat de overheid winkeliers passend compenseren?)

- Het maximum te ontvangen bedrag voor mkb-ondernemers is net als het voorgaande kwartaal € 550.000 en grote ondernemers € 600.000
- Het Europese maximale bedrag is afgelopen november verhoogd van € 1,8 mln. naar € 2.3 mln.
- De bedrijven die al aan hun maximum bedrag zaten hebben daarmee extra ruimte.

3.9 Kan de 3.12 regeling voor grootbedrijf geïntroduceerd worden?

- Al eerder is een aparte compensatieregeling onder het Europees steunkader artikel 3.12 verkend. Een dergelijke regeling kan grote bedrijven ondersteunen die niet failliet gaan, maar wel met significante omzetsderving te maken hebben.
- Een regeling onder 3.12 is echter complex en vergt veel van de uitvoering. Zo moeten de daadwerkelijk gemaakte vaste kosten worden aangetoond. Controle daarop kan in de uitvoering enkele jaren in beslag nemen tot de subsidie kan worden vastgesteld.
- Ook vermindert deze regeling de prikkels bij eigenaren, verhuurders en schuldeisers om verlies te nemen. Daarnaast bestaat de kans dat een deel van de subsidie neerstrijkt bij vermogende aandeelhouders en vastgoedeigenaren.
- Daarbij zijn grotere bedrijven doorgaans beter in staat zelf financiering te regelen, kennen ze schaalvoordelen en hebben over het algemeen een sterkere onderhandelingspositie hebben in de keten om doorlopende vaste lasten te beperken.
- Tot slot, gebeurt er ook het nodige voor het grootbedrijf:
 - Het grootbedrijf kan gebruik maken van de NOW
 - De TVL is opengesteld voor grote bedrijven (vanaf TVL Q1 2021) en is het EU steunplafond reeds verhoogd naar 2.3 mln.
- Een extra regeling voor het grootbedrijf onder 3.12 is daarom niet voor gekozen.
- Ik ga graag met de retailbedrijven in gesprek over deze problematiek.

3.10 Waarom kunnen ondernemingen in Duitsland en Denemarken grotere bedragen dan € 2,3 mln ontvangen voor hun vaste lasten?

- Nederland heeft gekozen voor het artikel 3.1 onder het Tijdelijk Staatsteunkader van de Europese Commissie.
- Op basis van dit artikel mag uit worden gegaan van een modelberekening van de tegemoetkoming. Voor TVL is dat het sectorgemiddelde vaste lasten.
- Hierdoor is een snelle geautomatiseerde afhandeling mogelijk, waardoor ondernemers snel over liquide middelen kunnen beschikken en niet uitgebreide bewijzen hoeven aan te leveren.
- Het nadeel is dat er een lager maximum aan deze regeling zit.
- Van de 380.000 steunaanvragen zijn er enkele honderden (900) afgewezen omdat de onderneming al aan het plafond zat. Dat is heel vervelend, maar gelukkig wel beperkt.

3.11 Kan de opgangvereiste (kleine reisbureaus, kappers aan huis etc) losgelaten worden?

- Nee, de TVL is specifiek bedoeld om ondernemers te helpen met het betalen van de vaste lasten van het bedrijfspand, zoals de energierekening of huur van een winkel of kantoor.
- Daarom is een voorwaarde van de regeling dat de ondernemer minstens één vestiging in Nederland heeft los van het privéadres.
- Mogelijk komen ondernemers die niet in aanmerking komen voor de TVL wel in aanmerking voor andere regelingen zoals de Bijstand voor zelfstandigen (Bbz)

4. Sectoren/sectorale regelingen

4.1 Kunt u iets aanvullends doen voor de reissector?

- De reissector zit in een bijzondere en onzekere positie en dat heeft niet op de eerste plaatste maken met Nederlandse maatregelen en restricties, maar met bepalingen uit het buitenland of in internationaal verband.
- Het is goed om te beseffen dat deze situatie nog een tijd kan duren en er met name voor verre landen specialisten nog langer onzekerheid zal zijn.
- Voor nu geldt dat ook ondernemers uit de reissector van het brede steunpakket voor de TVL Q4 en Q1 2022 gebruik kunnen maken.
- Daarnaast is vorig jaar het voucherkrediet regeling voor de reissector beschikbaar gesteld.
 - Tot eind 2021 konden reisorganisaties hier een aanvraag voor indienen.
 - Met deze leningen verkrijgen reisorganisaties extra liquiditeit en worden ze hiermee in staat gesteld om vouchers aan consumenten terug te betalen aangezien.
 - Op basis van de huidige gegevens wordt er voor ongeveer €225 miljoen gebruikt gemaakt van deze leningen.

4.2 Waarom geldt er in Q1 2022 een subsidiepercentage van 90% en in Q2 en Q3 2022 een subsidiepercentage van 80% voor de ATE en TRSEC?

- Met het verlengen van de regeling heeft de organisator tot en met Q3 2022 in elk geval de garantie dat het grootste deel van hun kosten vergoed gaat worden.
- In de overgang naar een situatie waarin corona endemisch is zal een deel van het risico van het organiseren van een evenement bij de ondernemer liggen.
- Hiermee kan een organisator zelf ter overweging nemen om dit risico te nemen.

5. Vermogen ondernemers/schulden

5.1 Hoe kijkt u naar de financiële positie van het bedrijfsleven?

- De financiële positie van het getroffen bedrijfsleven wordt thans gestut door de steunmaatregelen van het Kabinet. Een groot deel van het bedrijfsleven staat er daarnaast financieel goed voor.
- De gevolgen van de coronacrisis slaan echter onevenwichtig neer. Ondernemers in de zwaarst geraakte sectoren, zoals de horeca en de reisbranche, kunnen hierdoor moeite ondervinden met het aantrekken van financiering. Zij hebben daarbij de afgelopen periode veelal moeten terugvallen op het eigen vermogen, waardoor hun solvabiliteit is verslechterd.
- Voor ondernemers met beperkte investeringsruimte heeft het Kabinet de coronagarantieregelingen verlengd. Deze kunnen benut worden voor overbruggingsleningen, maar ook voor investeringen om terug te komen op pre-corona.
- Voor middelgrote ondernemingen met beperkte investeringsruimte door de coronacrisis is de Groeifaciliteit beschikbaar tot ten minste 1 juli 2023. Hiermee probeert het Kabinet financiers over de streep te trekken om bedrijven te helpen door achtergestelde leningen en aandelenkapitaal te verstrekken.
- Het Nederlands Comité voor Ondernemerschap wijst verder op gebrekkige beschikbaarheid van risicodragende financiering, en adviseert het Kabinet een fonds op te richten dat meer risicodragend kapitaal verstrekt aan het kleinere MKB voor

investeringen in o.a. aanpassingen komend uit de coronacrisis, maar ook verduurzaming en digitalisering.

- Juist voor de door de crisis getroffen ondernemers met hoge schulden en geen vet meer op de botten, is het aantrekken van vreemd vermogen geen optie meer. Meer risicodragende financiering kan de schuldenberg voor ondernemers beheersbaarder maken, waardoor ze weerbaarder worden en kans op faillissement verkleind wordt.
- Ik wil de komende tijd samen met de ministers van FIN en SZW verder kijken naar de financiële positie van ondernemingen met het oog op herstel.

5.2 Wat gaat u doen aan de schuldenproblematiek?

- We zien dat naarmate de coronamaatregelen langer duren er andere problemen voor ondernemers naar voren komen, met name rondom schulden.
- Denk dan bijvoorbeeld aan de ondernemer in nood die een lening is aangegaan met zijn/haar eigen huis als onderpand, de ondernemer die zijn/haar pensioenpotje nu opeet om rond te kunnen komen of de ondernemer die (heel begrijpelijk) het gewoon even mentaal teveel wordt in deze ongelofelijk moeilijke tijd.
- Op dat gebied zijn er de nodige regelingen en trajecten (denk schuldhelpverlening vanuit gemeenten en schuldenakkoorden via de WHOA), maar ik begrijp dat dit niet voor iedere ondernemer de gewenste oplossing biedt.
- Hiervoor is geen quick-fix mogelijk, de problemen verschillen zeer tussen ondernemers en de oplossingsroutes daarmee automatisch ook.
- Dit heeft de aandacht van de ministers van Financiën, SZW en J&V en mijn aandacht.
- Dit nemen we mee in de brief over het lange termijn perspectief op steun die we eind dit kwartaal aan uw Kamer zullen sturen.

5.3 Routes voor ondernemers/ondernemingen met schulden

- Kleine ondernemers (ZZP'ers) met problematische schulden worden geholpen door gemeentelijke schuldhulp bij het realiseren van een minnelijke schuldregeling.
- Als crediteuren dwarsliggen, kan de gemeente de rechtbank verzoeken schuldeisers te verplichten alsnog mee te werken (=dwangakkoord).
- Als dat niet lukt, resteert de wettelijke schuldsanering (Wsnp) die ZZP'ers een nieuwe start (zonder schulden) geeft.
- Voor grotere ondernemingen is er de WHOA (Wet homologatie onderhands akkoord) die ondernemingen ondersteunt om tot een schuldenakkoord te komen.
- Om ondernemers in staat stellen door te starten vanuit een WHOA-procedure, is er sinds deze zomer het TOA-krediet (time-out arrangement). Het TOA-krediet ondersteunt ondernemers – met een krediet van maximaal €100.000,- per bedrijf – bij een uitbreiding of aanpassing van hun bedrijfsactiviteiten.
- Verder verkent het kabinet de mogelijkheden voor een brede aanpak bedrijfsbeëindiging, zodat ondernemers privé en zakelijk weer goed door kunnen. Dit wordt meegenomen in het LT-perspectief op steun en herstel.

5.4 Ondersteuning ondernemers met schulden

- Tijdens de Coronacrisis is het Programma Zwaar Weer van de Kamer van Koophandel gestart, om ondernemers te informeren en te adviseren over oplossingen voor hun schuldenproblematiek.
- Coaches van het Ondernemersklankbord adviseren en begeleiden gratis individuele ondernemers met schulden bij hun speurtocht naar oplossingen, ter voorkoming van (onnodige) faillissementen.
- Met het initiatief 'Collectief Schuldregelen' kunnen mensen met grote schulden in een keer een regeling treffen met grote schuldeisers. Ook kleine ondernemers (zzp'ers) hebben hier baat bij.

5.5 Hoe worden ondernemers geholpen om te stoppen?

- Centraal staat dat de ondernemer wordt geholpen zo goed mogelijk te stoppen.
- Het goed kunnen stoppen valt of staat met het vinden van een oplossing voor problematische schulden. Er zijn al verschillende oplossingsroutes.
 - I. Kleine ondernemers en ondernemers met persoonlijke schulden worden geholpen door gemeentelijke schuldhulp bij het realiseren van een minnelijke schuldregeling, waardoor schulden kunnen worden gesaneerd. Als crediteuren dwarsliggen kan de gemeente de rechtbank verzoeken schuldeisers te verplichten alsnog mee te werken.
 - II. Kleine ondernemers kunnen ook een Wsnp traject in: alleen moet dan sprake zijn van een niet gelukt minnelijk schuldhulptraject en de duur van een Wsnp traject is gemiddeld 3 jaar.
 - III. Grotere ondernemingen kunnen op basis van de WHOA de rechter verzoeken om een akkoord, waarmee een of enkele schuldeisers niet instemmen, verbindend te laten verklaren voor alle bij het akkoord betrokken schuldeisers.
 - IV. Rechtspersonen zonder baten kunnen ook kiezen voor een turboliquidatie die geen vereffening (financiële afhandeling) vereist.
 - V. Ondernemers kunnen zich failliet laten verklaren. Alleen voor ondernemingen zonder rechtspersoonlijkheid is dat doorgaans een onaantrekkelijke uitkomst omdat men dan ook privé failliet gaat.

- Bij het maken van een juiste keuze voor welke oplossingsrichting bij hun situatie past is er hulp voor ondernemers beschikbaar.
- Zo biedt KVK ondernemers met schulden informatie, doorverwijzing en advies. Gemeenten helpen kleine ondernemers met schuldbemiddeling, eventueel in combinatie met een saneringskrediet. En coaches van Ondernemersklankbord staan ondernemers gedurende klankbordtrajecten ten behoeve van faillissementspreventie persoonlijk gratis bij.

5.6 Wat doen we voor de ondernemers die niet kunnen stoppen, in verband met huurovereenkomst, belastingschulden, mensen in dienst die een transitievergoeding moeten betalen etc.?

- Met het initiatief “Collectief schuldregelen” kunnen mensen met grote schulden (inclusief kleine ondernemers) in een keer een regeling treffen met grote schuldeisers.
- Het kabinet verkent de mogelijkheden voor een pilot met ondernemers die willen stoppen en privé een restschuld overhouden.
- Natuurlijke personen die na staken van de onderneming achterblijven met een zakelijke restschuld, worden voor wat betreft hun belastingschuld voortaan behandeld als particulieren. Dat betekent onder meer dat ze geen zekerheid hoeven te stellen voor uitstel van betaling en minder strenge voorwaarden gelden voor kwijtschelding.
- Daarnaast laat het kabinet een extern onderzoek uitvoeren naar de wenselijkheid en mogelijkheden voor een brede aanpak bedrijfsbeëindiging.
- In het onderzoek is aandacht voor de genoemde knelpunten zoals kosten, schulden en obstakels rondom werknemersrechten en fiscaliteit. Voor de zomer wordt dit onderzoek verwacht.

5.7 Hoe gaat de overheid ondernemers in mentale nood helpen?

- Samen met de Kamer van Koophandel (KVK), VNO-NCW/MKB-NL en het Ondernemersklankbord (OKB) is het Programma Emotie en Perspectief opgezet voor ondernemers in mentale nood als gevolg van de Covid-19 crisis.
- Het programma richt zich op het vergroten van de mentale weerbaarheid en het welbevinden van ondernemers.
- Ondernemers die het zwaar hebben kunnen contact opnemen met de KVK.
- Daarbij krijgt de ondernemer een persoonlijk en praktisch advies, mogelijk in combinatie met een doorverwijzing naar een van de partners voor zakelijke of emotionele hulp.
- Ondernemersklankbord biedt desgewenst een klankbordtraject met 1-op-1 begeleiding.
- VNO-NCW en MKB-Nederland helpen de ondernemer op weg met praktische informatie en tools via projecten, campagnes en hun netwerk (o.a. inzet van een diagnosetool, toekomstcheck).

5.8 Zijn professionals wel opgeleid/geëquipeerd voor de omgang met ondernemers in mentale nood?

- Als onderdeel van het Programma Emotie en Perspectief wordt in samenwerking met 113 een gratis workshop 'Omgaan met emoties van ondernemers in zwaar weer' aan geboden.
- Deze workshop biedt handvatten aan professionals (adviseurs bij branches, gemeenten, accountants, gerechtsdeurwaarders, etc.) bij het omgaan met ondernemers met stress, emoties en wanhoop.
- Aan de online workshop van ongeveer twee uur hebben inmiddels 447 professionals deelgenomen.

6. Maatregelen

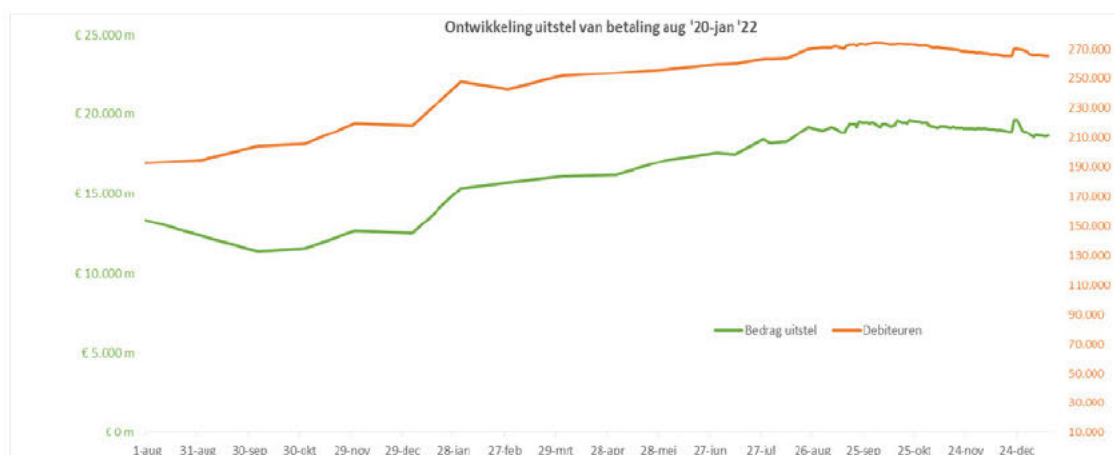
6.1 **Waarom is er in Nederland een harde lockdown en in het buitenland niet? [Ter achtergrond, deze vraag is voor MP/MVWS]**

- In Nederland hebben we een efficiënt zorgsysteem, onder meer ingericht om de zorgkosten voor de samenleving beheersbaar te houden. Toen omikron zich in december met veel onzekerheden aandiende, is er dus gekozen voor voorzorg.
- In het buitenland zit er vaak meer rek in de ziekenhuisbezetting en kon men de eerste effecten van omikron iets meer afwachten.
- Ook in het buitenland zijn er diverse maatregelen, variërend van avondsluitingen, coronatoegangsbewijzen tot mondkapjesplicht.
- Voor wat betreft verplichtingen die blijvend zijn, zijn andere landen soms strenger dan Nederland.
- In andere landen is of komt er een (gedeeltelijke) vaccinatieplicht (Frankrijk, Griekenland, Oostenrijk, Italië) en/of 2G-beleid (Frankrijk, Oostenrijk, Duitsland). In Nederland loopt hierover nog een stevige discussie, in het buitenland lijkt deze minder ter discussie te worden gesteld.
- Naleving van beleid lijkt ook een kwestie van cultuur te zijn. In de rest van Europa worden maatregelen over het algemeen beter opgevolgd, in Nederland lijkt men vooral naar uitzonderingen op de maatregelen te zoeken.

7. QenA's SZW en Fin

7.1 [Fin] Wat is de stand van zaken bij uitstel van belasting?

Belastinguitstel algemeen (stand 11/1)	
Ondernemers die uitstel hebben gevraagd	382.086
Huidig aantal ondernemers met uitstel	274.327
Bedragen uitstel	€ miljard
Totaal bedrag van aanslagen in uitstel	43,2
Reeds betaald	-/- 18,6
Vermindering van aanslagen	-/- 6,0
Huidig bedrag van uitstel	18,6

7.2 [Fin] Gaat u de belastingschulden straks kwijtschelden?

- Nee.
- Kwijtschelding is onrechtvaardig ten opzichte van ondernemers die deels hun eigen reserves hebben aangesproken of een lening zijn aangegaan om de belastingen te kunnen betalen.
- Bovendien verstoort een generieke kwijtschelding de concurrentieverhoudingen tussen ondernemers en brengt kwijtschelding het risico van ongeoorloofde staatssteun mee.
- Daarnaast is eenzijdige, generieke kwijtschelding slechts beperkt effectief voor de totale schuldproblematiek van bedrijven. Als andere schuldeisers niet tegelijk hun schulden zouden kwijtschelden, dan zou kwijtschelding betekenen dat belastinggeld deels zou verschuiven naar private schuldeisers en niet naar de getroffen ondernemer zelf.
- Kwijtschelding is alleen mogelijk in individuele gevallen, voor in de kern gezonde bedrijven en als alle betrokken schuldeisers akkoord gaan met een saneringsvoorstel van de ondernemer.
- Om het bereiken van zulke saneringsakkoorden kansrijker te maken, stelt de Belastingdienst zich vanaf 1 augustus 2022 tijdelijk soepeler op. De Belastingdienst zal namelijk genoeg nemen met hetzelfde uitkeringspercentage als aan concurrente schuldeisers toekomt. De Belastingdienst zal dus niet het gebruikelijke dubbele percentage eisen. Dit beleid zal gelden tot en met 30 september 2023.

7.3 [Fin] Wat doet u met belastingschulden?

- Het uitstel van betaling van belastingen geldt tot en met 31 januari 2022.
- Uitstel van betaling geeft ondernemers extra financiële ruimte omdat ze belasting pas later hoeven te betalen.
- De belastingschulden van ondernemers nemen hierdoor wel toe. Het kabinet wil problematische schuldsituaties voorkomen.
- **Het kabinet zal hierin een afweging maken en informeert de Kamer later deze maand over het uitstel van betaling van belastingen.**

7.4 [Fin] Kunt u het moment waarop ondernemers beginnen met het aflossen van hun opgebouwde belastingschuld opschuiven?

- De betalingsregeling is ongekend ruim. Ondernemers hoeven pas op 1 oktober 2022 te beginnen met het aflossen van de belastingschuld. Ze hebben daar vervolgens 5 jaar de tijd voor.
- Omdat het aflossen pas op 1 oktober 2022 begint, is verlenging op dit moment dus niet nodig.
- Veel ondernemers zijn al begonnen met aflossen. Van de ruim 43 miljard aan uitgestelde belasting, is ruim 18,5 miljard afgelost en 6 miljard aan aanslagen verminderd. Er staat nog ongeveer 18,6 miljard aan belastingschulden open.

[Bij doorvragen:]

- Generieke verlenging van de betalingsregeling helpt bovendien ook ondernemers die het niet nodig hebben. Dat maakt verlenging van de betalingsregeling ongericht en niet doelmatig.
 - Ter illustratie: er zijn ook ondernemers met belastinguitstel die in 2020 een omzetstijging hadden t.o.v. 2019. (ca. 30% op basis van cijfers mei 2021).
- Dat neemt niet weg dat voor sommige ondernemers de betalingsregeling van 5 jaar onhaalbaar zal blijken. Daarom ondersteunt het kabinet tijdelijk in de kern gezonde bedrijven met een problematische schuldenlast extra, door vanaf augustus 2022 tot en met september 2023 een minder hoog uitkeringspercentage op te eisen in saneringsakkoorden met als doel om deze kansrijker te maken.

- Mocht de betalingsregeling voor veel ondernemers toch onhaalbaar blijken, dan heeft het kabinet nog enige tijd om een oplossing te vinden. Ik zeg toe dat ik dit in de gaten blijf houden, ook in overleg met particuliere schuldeisers.]

7.5 [FIN] Wat kunnen we verwachten van de langetermijnvisie op het steunpakket?

- De verwachting is dat corona nog voor een langere tijd onder ons blijft. Daarom is het belangrijk een **middellangetermijnvisie** voor zowel de epidemiologische situatie als de **coronasteunpakketten** te formuleren.
- De huidige situatie van contactbeperkingen én steun is **onhoudbaar**.
- Op dit moment is het steunpakket **genereus**. Dit geeft ondernemers en bedrijven zekerheid en helpt ze door deze moeilijke periode heen.
- Tegelijkertijd kleven er **verschillende economische en financiële nadelen** aan het ruime steunpakket. Zo draagt de ruime NOW-vergoeding bij aan de krapte op de arbeidsmarkt en drukt op het op de overheidsfinanciën.
- Het **beste perspectief** is het verlichten van contactbeperkingen. Het vergroten van de vaccinatiegraad om de zorg te ontlasten is en blijft de beste steunmaatregel.
- De komende tijd gaat de Trojka aan de slag met een middellangetermijnvisie.
- Op die manier proberen we meer richting en visie te geven aan **ondernemers en werkenden**
- Het kabinet heeft toegezegd **uiterlijk in maart met een Kamerbrief** te komen waarin deze middellangetermijnvisie uitgelegd wordt

7.6 [SZW] Hoe ziet de NOW er dit kwartaal uit?

- De NOW-6 loopt van januari tot en met maart.
- De regeling is vergelijkbaar met de vorige editie van de NOW.
- De belangrijkste parameters zijn in december al bekend gemaakt, namelijk dat de omzeldrempel 20% blijft en dat het vergoedingspercentage 85% blijft. Het maximaal te vergoeden omzetverlies is verhoogd van 80% naar 90%.
- De precieze en volledige voorwaarden van de NOW-6 worden zeer binnenkort gecommuniceerd.

Achtergrondinformatie en systematiek NOW

- De NOW regeling ziet op het ondersteunen van werkgevers bij het doorbetalen van de lonen tijdens de coronacrisis.
- De regeling biedt een tegemoetkoming in de loonkosten voor bedrijven die door de coronacrisis minimaal 20% omzetverlies hebben. Hoe hoger het omzetverlies, hoe hoger de tegemoetkoming.
- UWV voert de regeling uit.
- De regeling heeft een voorschot- en vaststellingssystematiek. Bedrijven doen een inschatting van hun omzetverlies en vragen daarop de NOW aan. Zij ontvangen dan een voorschot van 80%. Na afloop van de subsidieperiode dienen bedrijven de vaststelling aan te vragen. In de vaststelling wordt berekend op hoeveel subsidie de bedrijven daadwerkelijk recht hebben. De subsidie kan hoger of lager uitvallen, resulterend in een nabetaling door UWV of een terugbetaling door de werkgever.

7.7 [SZW] Wat doet u voor ondernemers die zich door corona diep in de schulden steken? Gaat u inkomensondersteuning geven?

- Wij krijgen op dit moment geen signalen dat de instroom in schuldhulpverlening erg toeneemt. Ook faillissementen bevinden zich nog op een historisch laag niveau. Dit neemt echter niet weg dat er op persoonlijk niveau weldegelijk problemen kunnen zijn.
- Ik wil benadrukken dat ondernemers met persoonlijke schulden voor hulp terecht kunnen bij hun gemeenten en de schuldhulpverlening. Ook bieden gemeenten al inkomensondersteuning aan zelfstandig ondernemers via het besluit bijstand voor zelfstandigen (Bbz).
- Gemeenten hebben voor dit jaar 30 miljoen extra gekregen voor schuldhulpverlening. Verder helpen we gemeenten met het programma 'Schouders Eronder'. Dit biedt gemeenten en professionals richtlijnen en tools voor de inrichting van schuldhulpverlening aan zzp'ers.
- Via campagnes, zoals 'De eerste stap helpt je verder', wordt geprobeerd ondernemers te bereiken om hulp te zoeken.
- Samen met de Kamer van Koophandel wordt aan een overzicht gewerkt om de routes die ondernemers kunnen nemen voor hulp bij zakelijke en persoonlijke schulden (of een combinatie van beiden) in beeld te brengen.
- In samenspraak met betrokken partijen zoals de VNG, NVVK, MKB-NL en de KvK wordt gewerkt aan een gezamenlijke intentieverklaring die ziet op goede schuldhulpverlening aan ondernemers. Ik blijf het gesprek met deze partijen hierover voeren.

- Daarnaast kunnen ondernemers op basis van de Wet homologatie onderhands akkoord (WHOA) de rechter verzoeken een akkoord voor schuldhervorming goed te keuren (homologatie) waardoor een of enkele dwarsliggende schuldeisers alsnog hieraan kunnen worden gebonden schuldeisers sluiten.
- Waar de overheid zelf schuldeiser is, stelt zij zich coulant op.
 - [bijv. ruime terugbetaaltermijnen belasting/NOW/TVL en vanaf 1 augustus 2022 tijdelijk opgeven preferente positie belastingdienst bij minnelijke en WHOA-akkoorden.]

7.8 [SZW] Is het kabinet bereid om ondernemers die willen stoppen te compenseren voor hun te betalen transitievergoeding(en)?

- Het kabinet snapt dat er ondernemers zijn met een schuldenprobleem en willen stoppen met hun onderneming vanwege corona, maar dit niet zouden kunnen.
- Het niet hoeven betalen van transitievergoeding vindt het kabinet echter beleidsmatig en maatschappelijk gezien geen wenselijke stap. De transitievergoeding is een arbeidsvoorwaarde. Het is onrechtvaardig als werknemers en hun baan verliezen en geen transitievergoeding krijgen.
- Dit betalen vanuit de overheid geeft onwenselijke prikkels. Subsidie of compensatie voor de kosten van de transitievergoeding kan er namelijk toe bijdragen dat werkgevers sneller tot ontslag overgaan, wanneer de kosten van ontslag worden gecompenseerd en/of gesubsidieerd. Daarmee zou feitelijk sprake zijn van het faciliteren van ontslag.
- Daarnaast biedt de huidige regelgeving rondom de transitievergoeding al de nodige flexibiliteit. Zo is met de invoering van de Wet Arbeidsmarkt in Balans aan het begin van het vorige jaar de transitievergoeding naar beneden bijgesteld. Dat levert per saldo een besparing van de ontslagkosten op.
- Ook kan betaling van de transitievergoeding worden verspreid over maximaal zes maanden als directe betaling daarvan leidt tot onaanvaardbare gevolgen voor de bedrijfsvoering van de werkgever.

- Bovendien is er in het geval van ontslag met wederzijds goedvinden (ca. 90% van de ontslagen) geen transitievergoeding verschuldigd. Partijen kunnen een lagere of geen ontslagvergoeding afspreken.
- Het kabinet blijft oog houden voor de problemen die ondernemers ondervinden met het stoppen met hun bedrijf, waaronder de betaling van de transitievergoeding.

7.9 [SZW] Zelfstandige ondernemers zijn zwaar de dupe. Wat doet u om hen te compenseren?

- Het zijn moeilijke tijden voor ondernemers. Dit geldt zeker voor ondernemers in die sectoren die nog steeds geconfronteerd worden met maatregelen.
- Ik begrijp dan ook heel goed dat ondernemers en werkenden zich zorgen maken, en opnieuw onzekerheid over hun inkomen hard aankomt.
- Ook voor zelfstandigen is er inkomensondersteuning beschikbaar.
- Zij kunnen, indien zij aan de voorwaarden voldoen, een beroep doen op het sociale vangnet voor zelfstandigen: het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz).
- Het Bbz is tijdelijk vereenvoudigd om het voor gemeenten eenvoudiger te maken snel Bbz toe te kennen. Deze vereenvoudigingen zijn verlengd tot 1 april 2022.
- Hierbij is een aantal elementen uit de Tozo overgenomen in het Bbz. Zo bevat het Bbz tot die tijd geen vermogenstoets. Daarnaast kunnen zelfstandigen de uitkering met terugwerkende kracht aanvragen en geldt een maandsystematiek i.p.v. een jaarsystematiek.
- Omdat veel ondernemers door de aangescherpte coronamaatregelen nog niet in staat zijn omzet te behalen is besloten om te regelen dat ondernemers die de Tozo-lening zijn aangegaan en verplicht zijn om deze per 1 januari 2022 terug te betalen dit pas hoeven te doen op 1 juli 2022. Dit uitstel zal gelden voor alle Tozo-leningen, ongeacht het moment van verstrekking. Tegelijk wordt voor alle Tozo-leningen de looptijd (de periode vanaf het moment van verstrekking tot het moment waarop deze moet zijn terugbetaald) met 1 jaar verlengd van 5 jaar tot

6 jaar. Over de periode van januari 2022 tot en met juni 2022 wordt geregeld dat er geen rente wordt opgebouwd.

- Aanvullend op het Bbz zal een deel van de zelfstandigen, indien zij voldoen aan de voorwaarden, ook gebruik kunnen maken van de TVL.
- Naast inkomensondersteuning is ook aanvullende ondersteuning in de vorm van heroriëntatie op ondernemerschap beschikbaar. Het gaat hierbij onder andere om coaching, scholing en schuldhulpverlening. Over deze laatste is het kabinet in gesprek met o.a. MKB-NL.
- Ook kunnen de maatregelen uit het aanvullend sociaal pakket, waaronder de dienstverlening van de regionale mobiliteitsteams (RMT's), ingezet worden voor zelfstandig ondernemers. In 2022 wordt hier extra geld voor uitgetrokken.
- Wat betreft het reguliere minimabeleid geldt ook voor zelfstandigen dat de gemeente (afhankelijk van het individuele geval en voor daadwerkelijke kosten) aanvullende inkomensondersteuning kan bieden via de bijzondere bijstand. Ook kunnen zij een aanvraag indienen voor kindvoorzieningen en mogelijk korting op sport- en culturele activiteiten via de gemeente krijgen.

7.10 [SZW] Is het kabinet bereid extra inkomensondersteuning te geven aan ondernemers door de TONK te herintroduceren?

- Gemeenten kunnen inwoners waaronder ondernemers die financieel in de knel komen inkomensondersteuning bieden via de algemene en bijzondere bijstand, noodfondsen of maatwerkloketten.
- Het kabinet ziet nu geen aanleiding om de TONK opnieuw in te richten
- In de periode 1 januari t/m 30 september 2021 was er de TONK om huishoudens te ondersteunen bij het betalen van hun noodzakelijke kosten, als zij (een deel van) hun inkomen als gevolg van corona zagen wegvallen en daardoor de noodzakelijke kosten niet meer konden voldoen.
- Het kabinet heeft hiervoor 260 mln. euro aan gemeenten beschikbaar gesteld via het gemeentefonds.
- Gemeenten hebben daarnaast voor 2021 en 2022 incidentele middelen ontvangen voor schuldhelpverlening en bijzondere bijstand, omdat de verwachting was dat hieraan vanwege de gevolgen van corona extra behoefte zou zijn.
- Het kabinet houdt samen met de VNG, Divosa en gemeenten vinger aan de pols of er aanvullende maatregelen of middelen nodig zijn.

7.11 [SZW] Kunnen dga's niet onder de NOW vallen? Zitten dga's in het steunpakket?

- DGA's kunnen voor hun ondernemingen NOW en TVL aanvragen.
- Het persoonlijk inkomen van DGA's valt niet onder de NOW, behalve als zij verzekerd zijn voor de sociale verzekeringen en dus premies afdragen.
- Als zij premies afdragen dan gaat het om DGA's die niet over hun eigen functioneren/ ontslag beslissen. Met andere woorden, zij staan in een gezagsverhouding, net als werknemers. Dan worden zij dus gelijkgesteld met werknemers en kunnen ze in aanmerking komen voor NOW, die gebaseerd is op het SV-loon van werknemers.
- Voor de meeste DGA's geldt dat echter niet. Zij dragen geen premies af voor de sociale verzekeringen, en vallen daarmee buiten de scope van de NOW, die gericht is op werknemers.
- Wel kunnen zij in aanmerking komen voor de verruimde Bbz als ze voldoen aan de voorwaarden voor de Bbz zoals de volledige zeggenschap hebben en financiële verantwoordelijkheid dragen, net zoals een zelfstandige eigenaar is van zijn of haar onderneming. Dat geldt ook voor de Tozo, toen deze nog van kracht was.

8. Factsheet

8.1 Aantallen schrijnende gevallen

- Voor de schrijnende gevallen is een aparte commissie binnen RVO ingericht.
- De commissie richt zich op die uitzonderlijke gevallen waarbij de uitkomst onevenredig nadelig voor de ondernemer uitpakt in verhouding tot het doel van de regeling.
- Gebeurtenissen die onder schrijnende gevallen worden zijn:
 - ernstige ziekte
 - overlijden
 - brand.
- In deze situaties ligt de oplossing niet eenvoudig binnen de bandbreedtes van de regeling. De commissie zoekt daarom maximaal de ruimte binnen het doel en de kaders van de regeling.
- Het is een zeer persoonlijke en gerichte aanpak om te helpen met een oplossing die recht doet aan hun buitengewone, persoonlijke omstandigheden.
- In november '21 had RVO 6.000 zaken in het maatwerktraject
 - 5.516 zaken zijn binnen de bandbreedtes van de regeling opgelost.
 - 484 ondernemers zijn als schrijnend zijn beschouwd:
 - 452 zaken alsnog opgelost binnen de bandbreedtes van de regeling.
 - 32 dossiers voorgelegd aan de commissie:
 - in 12 zaken is een positief advies gegeven,
 - in 13 zaken is een negatief advies gegeven
 - in 7 zaken is om aanvullende informatie verzocht.
- Het gaat hier uitdrukkelijk niet om elk geval waarin de regeling nadelig uitpakt. De bezwaarprocedure biedt daarvoor rechtsbescherming waarbij ook maatwerk kan worden geleverd.

8.2 Bedrijven gemaximeerd door staatssteungrens

- Aan het einde van Q3 waren er ongeveer 900 bedrijven die geen TVL meer konden ontvangen vanwege de EU-staatssteungrens. Daarna is die grens verhoogd van 1,8 miljoen euro naar 2,3 miljoen euro, dus in Q4 kunnen ook deze bedrijven nog 500.000 euro extra krijgen.
- Van deze 900 bedrijven zit het grootste deel in de landbouw (ongeveer 350) en in de horeca (ongeveer 250).

8.3 Solvabiliteitsfonds (Post-Covid Groeifinanciering initiatief)

- Vanwege de coronacrisis bestaat de kans dat (middel)grote Nederlandse bedrijven in toenemende mate met solvabiliteitsproblemen worden geconfronteerd. Bedrijven kunnen dan behoefte hebben aan een herkapitalisatie. De Nederlandse grootbanken (ING, ABN, RABO) hebben samen met ABP het initiatief genomen tot het opzetten van het Post-Covid Groeifinanciering initiatief dat sinds 1 juli 2021 live is.
- ING, ABN, Rabobank en ABP hebben elk 100 miljoen beschikbaar (400 miljoen in totaal) gesteld voor bedrijven die na de coronacrisis willen investeren maar hinder ondervinden van een verzwakte vermogenspositie. De doelgroep zijn (middel)grote bedrijven die in de kern gezond zijn met perspectief op continuïteit en rentabiliteit. Deze bedrijven kunnen een achtergestelde lening aanvragen bij de banken. ABP kan eventueel bij grotere ondernemingen worden uitgenodigd voor 50% te participeren. Het zal gaan om achtergestelde leningen van minimaal vijf miljoen en maximaal vijftig miljoen. Er is 2 jaar uitgetrokken voor dit initiatief.
- EZK ondersteunt dit initiatief d.m.v. de Groeifaciliteit. Een achtergestelde lening kan voor 50% onder garantie worden gebracht binnen de Groeifaciliteit. De financierer betaalt een kostendekkende provisie voor de garantie. Per 1 juli is het maximale bedrag dat onder garantie kan worden gebracht voor een achtergestelde lening verruimd van 5 miljoen naar 50 miljoen (met een maximum van 25 miljoen per financierer).
- Bedrijven kunnen sinds 1 juli een achtergestelde lening aanvragen. De banken hebben aangegeven dat er een aanlooperperiode nodig is om tot investeringen te komen, het betreft immers complexe financieringen die een doorlooptijd van enkele maanden kunnen hebben. RVO geeft ook aan dat er wel gesproken wordt met de banken over concrete casussen en dat er ook al een aanvraag ligt.

8.4 [SZW] NOW Achtergrondinformatie

- De NOW-regeling is een tegemoetkoming voor werkgevers in de betaling van de loonkosten.
- Inmiddels zijn er zes NOW-regelingen. De NOW-5 heeft betrekking op de maanden november en december 2021. De NOW-6 heeft betrekking op het gehele eerste kwartaal van 2022.
- Werkgevers hebben toegang tot de NOW indien ze een omzetverlies hebben van ten minste 20%. De omzet in de subsidiemaanden wordt vergeleken met 2019.
- Werkgevers ontvangen een vergoeding van 85% (vergoedingspercentage) keer de loonsom keer het omzetverlies. Hoe hoger het omzetverlies, hoe hoger de vergoeding. Vanaf de NOW4 kent de NOW echter de zogeheten ‘omzetcap’, een maximaal te vergoeden omzetverlies van 90%. Werkgevers die meer dan 90% omzetverlies hebben ontvangen nog wel subsidie, maar de subsidie stijgt niet meer na 90%. Het subsidiebedrag wordt vermeerderd met een forfaitaire opslag, om werkgevers tegemoet te komen in de aanvullende werkgeverslasten, zoals pensioenpremies.
 - Deze opslag wordt voor de NOW-6 nog vastgesteld (30% of 40%). Er is een technische aanpassing nodig aan de systemen van UWV. Dit heeft gevolgen voor de definitie van de loonsom die wordt gebruikt om de hoogte van de NOW-subsidie te bepalen. Als de loonsom anders uitvalt, dan zal de subsidie ook anders uitvallen. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de berekening van het percentage forfaitaire opslag. Het uitgangspunt is echter dat werkgevers na deze wijziging op gelijk niveau tegemoet gekomen worden.
- Het is de bedoeling dat werkgevers bij gebruik van de NOW de loonsom zoveel mogelijk gelijk houden. Het doel van de regeling is het behoud van werkgelegenheid, maar er is ruimte om de loonsom te laten dalen. De loonsom kan een bepaald percentage dalen zonder dat dit gevolgen heeft voor de hoogte van de vergoeding. Als de daling groter is, wordt de subsidie naar beneden bijgesteld.
 - Werkgevers konden hun loonsom vanaf de NOW-3 met 10% laten dalen, zonder dat dit ten koste ging van de subsidie. Het loonsomvrijstellingspercentage was ingevoerd zodat werkgevers meer ruimte kregen om zich aan te passen aan de nieuwe economische situatie.
 - In de NOW-5 wordt het percentage verhoogd van 10% naar 15%, omdat pas laat werd aangekondigd dat er een NOW kwam. In de tussentijd hadden zij wellicht al personeel laten gaan of niet meer opgeroepen. Door hun

lagere loonsom zouden zij dan minder NOW-subsidie ontvangen, terwijl zij hier geen rekening mee konden houden. Het hogere vrijstellingspercentage beperkt dat probleem.

- De loonsomvrijstelling voor de NOW-6 wordt nog vastgesteld.
- UWV controleert de hoogte van de loonsom. Voor het loon kijkt UWV naar de zogeheten 'loonsomreferentiemaand'. Voor de NOW-5 wordt gekeken naar de maand september 2021. Voor de NOW-6 is dit waarschijnlijk oktober 2021.
- Zie de bijlage voor een uitgebreid overzicht van de parameters in alle NOW-regelingen.

8.5 Generieke steunregelingen

Regeling	Voor wie?	Kenmerken regeling	Hoeveel wordt gebruikt?	Opmerkingen
TVL	Alle ondernemers incl. zzp'ers met minstens 30% omzetverlies en vaste lasten (los adres), m.n. gericht op mkb	Doorbetaling vaste lasten bij omzetverlies	416.000 toekenningen voor 5 miljard euro	Voorganger in Q2 2020 was de TOGS (tegemoetkoming getroffen sectoren).
NOW	Ondernemers met personeel met tenminste 20% omzetverlies	Doorbetaling personele kosten (salaris + werkgeversbijdrage sociale premies).	269.000 toekenningen voor 21 miljard euro [per 1 augustus 2021]	DGA's kunnen ook voor hun eigen loon aanspraak maken indien zij verzekerd zijn voor sociale verzekeringen en niet over hun eigen functioneren/ontslag beslissen [meeste DGA's vallen hierdoor erbuiten.]
Verruimde bijstand voor zelfstandigen (Bbz)	Ondernemers, m.n. ZZP'ers maar ook DGAs indien zij volledige zeggenschap hebben en financiële verantwoordelijkheid dragen	Inkomensondersteuning voor ondernemers, niveau bijstand. Betaald en bepaald door gemeenten	447.000 toekenningen, waarvan 80% ZZP'er en 20% ondernemer met personeel (TOZO) 8.000 aanvragen in oktober en november (Bbz)	Was voorheen TOZO (tot 30 sept. 2021), belangrijkste verschil is dat er nu wel een levensvatbaarheidstoets is en kostendelersnorm, maar in beiden geen vermogenstoets en verder grotendeels gelijk.
Bijzondere bijstand	Burgers incl. ondernemers die onvoldoende inkomen hebben om hun kosten te betalen.	Aanvulling op de Bbz. Betaald en bepaald door gemeenten.	Bijzondere bijstand: nog onbekend	Was voorheen TONK (tot 30 sept. 2021), verschil is vooral dat gemeenten eerder meer budget hadden hiervoor en de voorwaarden soepeler waren.
Belastinguitstel	Alle ondernemers, of ze nu last van corona hebben of niet	Vrijwel alle belastingen, dus loonbelasting, btw, vennootschaps, etc.	370.000 bedrijven gebruik gemaakt, huidige uitstaande schuld 19 miljard	Uitstel geldt nu tot eind 2021, voorstel SFIN/MFIN is om dit te verlengen t/m Q1 2022. Terugbetaling is vanaf 1 oktober 2022 en ondernemer heeft 5 jaar. Opgeven preferente positie (100% ipv 200%) belastingdienst bij schuldenakkoord vanaf 1 augustus 2022

Veel ondernemers maken gebruik van meerdere of zelfs alle regelingen. De ondernemer krijgt dan:

- TVL om vaste lasten te betalen;
- NOW om personeel door te betalen;
- Bbz voor inkomensondersteuning ondernemer zelf;
- bijzondere bijstand indien de Bbz onvoldoende is om bijvoorbeeld de hypotheek te betalen;
- Uitstel van belasting om liquiditeitsproblemen te voorkomen; en
- Daarnaast kan de ondernemer ook nog een aanvraag doen voor één van de krediet/garantieregelingen.

8.6 Routes schulden

Regeling/route	Voor wie?	Kenmerken regeling	Hoeveel wordt het gebruikt?	Opmerkingen
Gemeentelijke schuldhulp (SZW)	Voor kleine ondernemers (natuurlijke personen, dus zzp'ers, eenmanszaken en de VOF)	Op basis van Wet gemeentelijke schuldhulp (WGS) bieden gemeenten: 1. schuldbemiddeling (hulp bij overeenkomst tussen schuldenaar en schuldeiser(s) waarin wordt afgesproken dat de totale schuldenlast gedeeltelijk wordt terugbetaald, in termijnen, naar draagkracht en tegen finale kwijting) 2. saneringskrediet (kredietovereenkomst waarbij financier, bijv. kredietbank, schulden overneemt tegen finale kwijting en treedt vervolgens als enige schuldeiser op)	Cijfers 2020 voor alle natuurlijke personen (particulieren en ondernemers) Aantal schuldbemiddelingen (7.592 (was daling tov 2019: 9.914) Aantal saneringskrediet: (9.870 (was stijging tov 2019: 8.952) Schuldhulp aan ondernemers natuurlijke personen was in 2020 1.812 en in 2019 1.747	Niet in alle gemeenten is de toegang tot gemeentelijke schuldhulp voor ondernemers goed geregeld. Om die reden is er oa een vliegende keep die gemeenten kunnen inschakelen als ze geen dekkend aanbod hebben.
Dwangakkoord (JenV)	Voor ondernemers in de vorm van een natuurlijk persoon (dus zzp'ers en persoonsvennootschappen)	Als crediteuren dwarsliggen, kan de gemeente (bij een verzoek om toelating tot de Wsnp) de rechtbank verzoeken schuldeisers te verplichten alsnog mee te werken aan een schuldregeling		Als dat niet lukt, resteert de Wsnp doorgaans als beste optie.
Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) (JenV)	Voor ondernemers in de vorm van een natuurlijke persoon (dus zzp'ers en persoonsvennootschappen)	Na toelating door de rechter dient de ondernemer gemiddeld drie jaar alle verplichtingen van de Wsnp (oa zoveel mogelijk inkomsten genereren tbv het voldoen van de schuldeisers) voldoen om vervolgens een schone lei te krijgen.	In 2021 waren er 2299 Wsnp trajecten voor natuurlijke personen (particulieren/ondernemers)	Ook de persoonlijke schulden vallen onder de werking van de (schone lei) Wsnp

Wet homologatie onderhands akkoord (WHOA) (JenV)	Voor alle ondernemingen (ongeacht de rechtsvorm).	Er zijn twee mogelijkheden: een schuldenakkoord om het bedrijf door te starten of een liquidatieakkoord om het bedrijf te stoppen. Indien het akkoord aan de eisen voldoet die de WHOA stelt aan de totstandkoming en het een redelijk akkoord is, kan de rechter het akkoord homologeren waardoor het voor alle (ook de dwarsliggende) bij het akkoord verbonden schuldeisers verbindend wordt	In totaal zijn er t/m 6 oktober jl. ongeveer 100 beschikkingen (inclusief tussenbeschikkingen) zijn gemaakt. 6 verzoeken om homologatie, (4 toewijzingen, 1 afwijzing en 1 nog is aangehouden (i.v.m. positie pensioenfonds, daarin is een prejudiciële vraag gesteld)	Voor ZZP'ers is de WHOA doorgaans geen goede route. Er valt doorgaans weinig te herstructureren. Na drie jaar moet de WHOA worden geëvalueerd. Aandachtspunt is dat de WHOA voorschrijft dat rechten van werknemers niet vallen onder reikwijdte WHOA(akkoord), HR zal binnenkort uitspraak doen hoe zich dit verhoudt tot pensioenrechten.
TOA-krediet is ter beschikking van 1 juni 2021 t/m 31 mei 2024. (EZK)	Voor levensvatbare bedrijven die met gebruikmaking van de WHOA hun bedrijf doorstarten	Het TOA-krediet heeft als belangrijkste doel het verschaffen van werkkapitaal en daarnaast kan het worden gebruikt voor procedurekosten (tot €35.000,-) en deels worden verleend in de vorm van achtergesteld vermogen (tot €30.000,-)	Er zijn 6 TOA-kredieten door Qredits aan MKB-bedrijven verstrekt en momenteel 10 in behandeling (worden nog getoetst of ze voldoen aan de criteria, zoals levensvatbaarheid). Looptijd van individueel TOA-krediet is 6 jaar.	Het TOA-krediet wordt om misbruik te voorkomen, pas verstrekt op het moment dat het WHOA-akkoord tot stand komt.
Faillietverklaring (JenV)	Voor alle ondernemers waarvoor in verband met onvermijdelijke insolventie de andere schuldenroutes geen soelaas meer brengen.		Aantallen zijn ongekend laag: 1.536 in 2021 (43% minder dan in 2020)	Voor ondernemers in de vorm van natuurlijke personen is dit geen goede oplossing want schulden blijven opeisbaar.

8.7 Financieringsregelingen (krediet+garanties)

Corona financiering sregeling	Wat	Faciliteit aan financier	Doelgroep	Omvang steunmaatregel	Benutting totaal t/m Q3 2021	Actueel	Budget bij verlenging
Klein Krediet Corona (KKC)	Garantstelling van 95%	Garantie op kleine kredieten tussen 10.000 en 50.000 per onderneming	Kleinbedrijf dat is getroffen door corona	€ 250 mln. looptijd 5 jaar.	€ 62 mln. garantiebedrag	Wordt voorbereid om ook in Q1 en Q2 beschikbaar te hebben*	Binnen bestaande begrotingsruimte .
BMKB-C	Borgstellingskrediet is 75% van de lening, en daarover 90% garantie (effectief 66,7%)		Mkb dat getroffen is door corona en overbruggingsfinanciering nodig heeft.	€ 1,5 miljard ^[1]	€ 483 mln. garantiebedrag	Loopt tot 1 juli 2022*	765 mln. beschikbaar voor BMKB en eventueel BMKB-C.
GO-C	Garantie (80% grootbedrijf en 90% mkb)	max leningbedrag 150 mln.	midden- en grootbedrijf	€ 2,5 miljard ^[2]	€ 637 mln. garantiebedrag	Wordt voorbereid om ook in Q1 en Q2 beschikbaar te hebben *	400 mln. beschikbaar voor GO.
COL	Lening	EZK lening aan ROM's van €300 mln.	Start- en scale-ups en maakindustrie zonder bancaire relatie	Totaal € 600 mln. waarvan € 300 mln. voor EZK	Uitgeïnvesteerd	Afgelopen	
Qredits overbrugging skredieten regulier	Lening	EZK lening – € 55 mln.	kleine ondernemers met liquiditeitsbehoefte of die willen investeren in vaste activa of werkkapitaal om zo terug te komen op pre-corona niveau	€ 55 mln.	€ 42 mln.	Wordt voorbereid om ook in Q1 en Q2 beschikbaar te hebben *	Kunnen resterend budget gebruiken bij eventuele verlenging. Daarnaast €23 mln. extra gereserveerd.
Qredits overbrugging skredieten starter	Lening	EZK lening € 40 mln.	Starters gestart in Q1-Q2 2020 met liquiditeitsbehoefte of die willen investeren in vaste activa of werkkapitaal om zo terug te komen op pre-corona niveau	€ 40 mln.	€ 1,5 mln.	Loopt tot 1 januari 2022	Kunnen resterend budget gebruiken en mogelijk definitie starters iets oprekken.

Veel ondernemers maken gebruik van meerdere of zelfs alle regelingen. De ondernemer krijgt dan:

- TVL om vaste lasten te betalen;
- NOW om personeel door te betalen;
- Bbz voor inkomensondersteuning ondernemer zelf;
- bijzondere bijstand indien de Bbz onvoldoende is om bijvoorbeeld de hypotheek te betalen;
- Uitstel van belasting om liquiditeitsproblemen te voorkomen; en
- Daarnaast kan de ondernemer ook nog een aanvraag doen voor één van de krediet/garantieregelingen.

8.8 Cijfers TVL

kenmerk	TVL_1	TVL_Q4_2020	TVL_Q1_2021	TVL_Q2_2021	TVL_Q3_2021	TVL_Q4_2021	Totaal
Subsidie toegekend	€ 557 mln.	€ 1.207 mln.	€ 2.485 mln.	€ 1.916 mln.	€ 965 mln.	€ 344 mln.	€ 7.474 mln.
Voorschot uitbetaald (80%)	€ 445 mln.	€ 965 mln.	€ 1.981 mln.	€ 1.508 mln.	€ 762 mln.	€ 239 mln.	€ 5.901 mln.
Vaststelling bijbetaald	€ 70 mln.	€ 334 mln.	€ 257 mln.	€ 129 mln.	-	-	€ 790 mln.
Vaststelling terugbetaald	€ 91 mln.	€ 182 mln.	€ 201 mln.	€ 10 mln.	€ 0 mln.	-	€ 484 mln.
Gem. subsidie	€ 13.078	€ 15.091	€ 24.781	€ 32.584	€ 29.125	€ 14.891	€ 22.119
Gem. omzetsderving	65%	68%	75%	67%	63%	55%	67%
Grootste sectoren (SBI codes)	56 - Eet- en drinkgelegenheden (€ 154 mln.)	56 - Eet- en drinkgelegenheden (€ 359 mln.)	47 - Detailhandel (niet in auto's) (€ 459 mln.)	56 - Eet- en drinkgelegenheden (€ 419 mln.)	01 - Landbouw, jacht en dienstverlening voor de la (€ 162 mln.)	56 - Eet- en drinkgelegenheden (€ 123 mln.)	56 - Eet- en drinkgelegenheden (€ 1.609 mln.)
	90 - Kunst (€ 57 mln.)	55 - Logiesverstrekking (€ 87 mln.)	56 - Eet- en drinkgelegenheden (€ 452 mln.)	01 - Landbouw, jacht en dienstverlening voor de la (€ 218 mln.)	56 - Eet- en drinkgelegenheden (€ 102 mln.)	01 - Landbouw, jacht en dienstverlening voor de la (€ 31 mln.)	47 - Detailhandel (niet in auto's) (€ 650 mln.)
	93 - Sport en recreatie (€ 51 mln.)	01 - Landbouw, jacht en dienstverlening voor de la (€ 77 mln.)	55 - Logiesverstrekking (€ 207 mln.)	55 - Logiesverstrekking (€ 187 mln.)	90 - Kunst (€ 81 mln.)	93 - Sport en recreatie (€ 19 mln.)	01 - Landbouw, jacht en dienstverlening voor de la (€ 609 mln.)
	55 - Logiesverstrekking (€ 50 mln.)	46 - Groothandel en handelsbemiddeling (niet in au (€ 76 mln.)	46 - Groothandel en handelsbemiddeling (niet in au (€ 185 mln.)	93 - Sport en recreatie (€ 129 mln.)	46 - Groothandel en handelsbemiddeling (niet in au (€ 75 mln.)	55 - Logiesverstrekking (€ 19 mln.)	55 - Logiesverstrekking (€ 602 mln.)
	46 - Groothandel en handelsbemiddeling (niet in au (€ 38 mln.)	47 - Detailhandel (niet in auto's) (€ 63 mln.)	93 - Sport en recreatie (€ 132 mln.)	90 - Kunst (€ 127 mln.)	55 - Logiesverstrekking (€ 53 mln.)	46 - Groothandel en handelsbemiddeling (niet in au (€ 18 mln.)	46 - Groothandel en handelsbemiddeling (niet in au (€ 517 mln.)
Ontvangen aanvragen	47.674	90.525	114.209	63.857	35.768	45.260	397.293
Toegekend	42.583	79.999	100.263	58.807	33.123	23.102	337.877
Afgewezen/Ingetrokken	5.090 (11%)	10.524 (12%)	13.892 (12%)	4.703 (7%)	2.255 (6%)	464 (1%)	36.928 (9%)
Aanvraag in behandeling	1 (< 1%)	2 (< 1%)	54 (< 1%)	347 (< 1%)	390 (1%)	21.694 (48%)	22.488 (6%)
Vastgestelde aanvragen	38.714 (91%)	69.052 (86%)	82.602 (82%)	34.349 (58%)	4 (< 1%)	-	224.721 (67%)
Vaststelling in behandeling	23 (< 1%)	608 (< 1%)	5.286 (5%)	7.744 (13%)	-	-	13.661 (4%)
Vaststelling nog niet aangevraagd	3.846 (9%)	10.339 (13%)	12.375 (12%)	16.714 (28%)	33.119 (100%)	23.102 (100%)	99.495 (29%)

Highlights

- RVO heeft tot nu 340.000 subsidieaanvragen toegekend, voor 7.5 miljard euro aan steun. Daarvan is 5.9 miljard euro direct als voorschot uitbetaald.
- De sectoren die de meeste steun hebben ontvangen zijn de Eet- en drinkgelegenheden (1.6 miljard) en de Detailhandel (650 mln.)
- 96% van alle subsidieaanvragen zijn binnen de wettelijke termijn van 8 weken afgehandeld. De 4% waarbij dat niet lukt worden door RVO gebeld.
- Meestal is RVO veel sneller, gemiddeld duurt een besluit 16 dagen. Voor de helft van alle aanvragen lukt RVO het zelfs om binnen 1 het besluit én het geld op de rekening van de ontvanger te hebben.
- RVO heeft van de 340.000 toegekende subsidies, ook al 224.000 definitief vastgesteld een bedrag van 790 mln. nabetaald.
- De eerste drie TVL openstellingen (TVL 1, Q4 2020 en Q1 2021) zijn bijna volledig vastgesteld (>80%), TVL Q2 2021 is over de helft (>60%).
- 85% van alle ondernemers krijgt in de vaststelling een nabetaling en hoeft niets terug te betalen. Het kleine deel (15%) dat wel moet terugbetalen, doet dat meestal direct (65%) of binnen een jaar (25%). Een klein deel (15%) heeft een betalingsregeling op maat nodig, die RVO proactief aanbiedt.

9. Moties

9.1 Verwachte moties

9.1.1 TVL steun ook voor ondernemers met meerdere zaken, Lid Aartsen, VVD

Dictum: verzoekt de regering het groepsbegrip binnen de TVL los te laten en met terugwerkende kracht voor 2021 TVL-steun per rechtsvorm uit te keren.

Oordeel: Ontraden

Toelichting

- Het groepsbegrip kunnen we niet loslaten, dat is Europees bepaald.
- Een groep verbonden ondernemingen mag maximaal 2,3 mln aan Europese staatsteun ontvangen. Ook dat is Europees bepaald.
- Het MKB mag nog altijd, vanaf de eerste openstelling van TVL, per bedrijf indienen. Ook als ze tot een groep behoren, zolang die groep als geheel aan de MBK definitie voldoet. De maximale Europese staatssteun van € 2.3 mln geldt voor de gehele groep (de som).
- Grote ondernemingen (niet-MKB) mogen alleen als groep één aanvraag indienen in verband met risico's op o.a. het terrein van Misbruik en Oneigenlijk gebruik (M&O).
- Grote Ondernemingen bestaan vaak uit tientallen of honderden werkmaatschappijen. Met eenvoudige administratieve handelingen (zoals schuiven met omzet) zou iedere Grote Ondernemingen in Nederland iedere TVL openstelling eenvoudig aan de voorwaarden voldoen, ongeacht het werkelijke omzetverlies. Ook voor hen geldt de maximale Europese staatsteun van € 2,3 mln.

9.2 Moties vorig debat (21 december 2021)

1. motie-Aukje de Vries c.s. over kijken hoe binnen de TVL en NOW meer schrijnende gevallen kunnen worden geholpen (25295, nr. 1674); aangenomen
2. motie-Agema over een hardheidsclausule voor ondernemers die opnieuw gesloten worden maar uiteindelijk onvoldoende worden gecompenseerd (25295, nr. 1678); verworpen
3. motie-Teunissen/Den Haan over een voorstel voor een solidariteitsbelasting voor grootbedrijven die extra hebben geprofiteerd van de coronacrisis (25295, nr. 1684); verworpen
4. motie-Van der Plas over een passende compensatieregeling voor gastouders (25295, nr. 1693); verworpen
5. motie-Van Haga c.s. over inkomenssteun voor ondernemers opnemen in de steunpakketten (25295, nr. 1694); verworpen
6. Motie Nijboer, Maatstaf voor compensatie voor zwangere of zieke zzp'ers opnieuw beoordelen op individueel niveau; aangenomen
7. Motie Aartsen, Een aparte TVL-startersregeling voor alle ondernemers die tussen 1 juli 2020 en 30 september 2021 zijn ingeschreven; aangenomen
8. Motie Aartsen, Extra uitvoeringsplan om de uitvoering van de steunpakketten te verbeteren, en daarvan een topprioriteit te maken; aangenomen.
9. Motie Aukje de Vries, samen met de uitvoeringsorganisaties te kijken hoe binnen de TVL en NOW zo snel als mogelijk meer schrijnende gevallen kunnen worden geholpen; aangenomen.

9.3 Aangenomen moties momenteel in uitwerking

Motie indiener + dictum	Oordeel vorig MEZK	Toelichting vorig MEZK
Motie Nijboer, Maatstaf voor compensatie voor zwangere of zieke zzp'ers opnieuw beoordelen op individueel niveau Verzoekt het kabinet voor deze groepen individueel te kijken of er een andere maatstaf te bepalen is waardoor alsnog compensatie gegeven kan worden	Oordeel Kamer	Bij werken vanuit huis is er eigenlijk geen logische redenering te maken over de vaste lasten die je dan kunt toerekenen, omdat je een vermenging krijgt van de uitgaven die mensen altijd hebben omdat ze ergens wonen, en mogelijke ondernemingsuitgaven die bovendien nog heel erg zullen verschillen per type. Die grote diversiteit is de realiteit, maar is helaas niet in een regeling te differentiëren. Dus je gaat of enorm in de overshoot door ook de consultant of de interim-manager een TVL te geven. Of je hebt inderdaad de huidige situatie waarin mensen op zich terecht zeggen: ja, maar ik val daar niet onder. In de huidige schrijnende gevallenregeling zit ernstige ziekte. Het kan inderdaad zo zijn dat een deel zwangerschapsverlof net twee kwartalen overlapt en dat de keuze daardoor geen ruimte biedt. Daarvoor ben ik gaarne bereid om er, samen met de collega van SZW, naar te kijken. Verder wil ik wel vasthouden aan het criterium "ernstige ziekte", omdat dit toepasbaar is in de hardheidsregeling. Het bredere begrip "ziekte" is niet goed af te bakenen. Met deze toelichting laat ik het oordeel over de motie graag aan de Kamer.
Motie Aartsen c.s. Verzoekt de regering om te komen met een aparte TVL-startersregeling voor alle ondernemers die tussen 1 juli 2020 en 30 september 2021 zijn ingeschreven in het Handelsregister, en hierover de Kamer zo	Ontraden	Sinds het aflopen van de vorige startersregeling zijn er 260.000 nieuwe starters bijgekomen. Gezien de grote aantallen zou iedere regeling heel complex zijn. Daar zal je heel veel in moeten selecteren. Dat vraagt dan inderdaad om heel veel extra capaciteit en fraudegevoelig. Vergelijking tussen NOW en TVL. Het maakt enorm veel uit of iemand in loondienst is, en daarom dus geregistreerd is bij het UWV. Het kan

spoedig mogelijk te informeren.		ook zijn dat een ondernemer geen mensen in dienst heeft. Dat zal bij starters heel vaak zijn. Dus hier worden appels en peren met elkaar vergeleken. Een regeling om ontslagen te voorkomen is echt een andere regeling dan een regeling om vaste lasten te kunnen dekken. Bedrijven met dezelfde omzet zullen die soms halen met heel veel mensen in dienst en soms met nauwelijks mensen in dienst. Het is dus ook logisch dat je verschillende criteria hanteert. Ik wil mijn uiterste best doen om daar in januari op terug te komen. Maar gezien de complexiteit lukt het echt niet om dat eerder te doen.
Motie Aartsen c.s Verzoekt de regering om te komen met een extra uitvoeringsplan om de uitvoering van de steunpakketten te verbeteren, en daarvan een topprioriteit te maken.	Ontraden	Maar ik wil de Kamer toch echt in herinnering roepen hoe vaak de Kamer bij elkaar gekomen is om te spreken over opgetuigde regelingen die in haast en met goede bedoelingen in elkaar gezet zijn. Er waren ook waarschuwingen van de FIOD en van de Algemene Rekenkamer. Het aantal waarschuwingen was hoog. Het gaat om veel geld. Maar we moeten elkaar ook ernstig in de ogen kijken of we misschien onmogelijke dingen hebben gevraagd aan de uitvoering. wij moeten elkaar niets aanpraten over een regeling die naar zijn aard te complex is, of waarbij we juridisch heel vaak aanlopen tegen het gelijkheidsbeginsel, waardoor het maatwerk dat we allemaal wel zouden willen uiteindelijk toch niet uitvoerbaar is. Vaak is dat voor bedrijven goed te doen, maar voor de overheid niet. We moeten elkaar niet wijsmaken dat maatwerk opeens wel kan als je een uitvoeringsplan hebt. Soms kunnen dingen niet. Daar moeten we eerlijk over zijn. Het is heel verdrietig, maar het lukt niet.
Motie Aukje de Vries, Schrijvende gevallen verzoekt de regering om samen met de uitvoeringsorganisaties te	Oordeel Kamer	Ik heb ook aangegeven dat het zorgvuldig onderzoekwerk vraagt om juridisch houdbare oplossingen te kunnen vinden voor ondernemers die tussen wal en schip vallen en dat ik dat ook in de geest van de commissie-Bosman in nauwe samenspraak met de uitvoeringsorganisaties wil

kijken hoe binnen de TVL en NOW zo snel als mogelijk meer schrijnende gevallen kunnen worden geholpen		doen. Daarmee voorkomen we dat het maatwerk dat we zoeken de uitvoering van de generieke regelingen gaat ondermijnen. Met deze kanttekeningen laat ik de motie graag aan het oordeel van de Kamer.
---	--	--

Van:

Aan:

5.1.2.e
5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e 5.1.2.e
5.1.2.e
@minezku
5.1.2.e

Onderwerp:

nazending voor de dagstart van vandaag

Datum:

donderdag 20 januari 2022 08:51:54

Bijlagen:

[20220119 Debatdossier coronadebat 20 januari 2022 1655u.docx](#)
[Formaat antwoord.docx](#)

Van:**Aan:****Onderwerp:****Datum:**

Startersregeling ook voor grote ondernemingen?

dinsdag 25 januari 2022 15:18:00

Hi,

Vanochtend hebben we elkaar gesproken over de startersregeling. Ik vroeg me af of het ook wenselijk is om grote ondernemingen hiervoor in aanmerking te laten komen. Dit is misschien wat theoretisch, want dan zou een onderneming dus in zeer korte tijd tot een grote onderneming moeten zijn gegroeid.

De oorspronkelijke startersregeling was alleen gericht op het MKB. Toen de startersregeling is geïntegreerd in de TVL kwamen ook startende grote ondernemingen in aanmerking, maar ik heb eigenlijk geen idee of er überhaupt grote startende ondernemingen zijn die gebruik hebben gemaakt van de TVL. Als dat nog achterhaald kan worden, kunnen we hier misschien ook een besluit over nemen. Want om een aparte paragraaf te maken voor startende grote ondernemingen als daar in de praktijk geen gebruik van wordt gemaakt, is wellicht wat gek.

Groet,

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Startersregeling ook voor grote ondernemingen?
Datum: dinsdag 25 januari 2022 15:42:09

[redacted] kan vast komen tot het gebruik van grote startende ondernemingen. Ik heb uit CBS-data in ieder geval de grote starters tussen Q3 2020 en Q3 2021 gevestigd (in de tabel hieronder gezet). Zijn er toch nog 780. Als het gebruik niet kan worden achterhaald, dan zou ik op basis hiervan concluderen dat een aparte paragraaf niet overbodig zou zijn.

Grote starters Q3 '20 t/m Q3 '21			
	10 tot 50 wp	50 tot 250 wp	> 250 wp
Q3 2020	140	5	0
Q4 2020	115	15	0
Q1 2021	110	0	0
Q2 2021	195	5	0
Q3 2021	190	5	0
Totaal	750	30	0

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Verzonden: dinsdag 25 januari 2022 15:18

Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

[redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: Startersregeling ook voor grote ondernemingen?

Hi,

Vanochtend hebben we elkaar gesproken over de startersregeling. Ik vroeg me af of het ook wenselijk is om grote ondernemingen hiervoor in aanmerking te laten komen. Dit is misschien wat theoretisch, want dan zou een onderneming dus in zeer korte tijd tot een grote onderneming moeten zijn gegroeid.

De oorspronkelijke startersregeling was alleen gericht op het MKB. Toen de startersregeling is geïntegreerd in de TVL kwamen ook startende grote ondernemingen in aanmerking, maar ik heb eigenlijk geen idee of er überhaupt grote startende ondernemingen zijn die gebruik hebben gemaakt van de TVL. Als dat nog achterhaald kan worden, kunnen we hier misschien ook een besluit over nemen. Want om een aparte paragraaf te maken voor startende grote ondernemingen als daar in de praktijk geen gebruik van wordt gemaakt, is wellicht wat gek.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Startersregeling ook voor grote ondernemingen?
Datum: dinsdag 25 januari 2022 15:45:30

Excuses, correctie! Tot 50 werknemers is het natuurlijk pas geen mkb meer. Dat laat dus 30 ondernemingen over.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 25 januari 2022 15:42
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Startersregeling ook voor grote ondernemingen?

[redacted] kan vast komen tot het gebruik van grote startende ondernemingen. Ik heb uit CBS-data in ieder geval de grote starters tussen Q3 2020 en Q3 2021 gevestigd (in de tabel hieronder gezet). Zijn er toch nog 780. Als het gebruik niet kan worden achterhaald, dan zou ik op basis hiervan concluderen dat een aparte paragraaf niet overbodig zou zijn.

Grote starters Q3 '20 t/m Q3 '21			
	10 tot 50 wp	50 tot 250 wp	> 250 wp
Q3 2020	140	5	0
Q4 2020	115	15	0
Q1 2021	110	0	0
Q2 2021	195	5	0
Q3 2021	190	5	0
Totaal	750	30	0

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 25 januari 2022 15:18
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: Startersregeling ook voor grote ondernemingen?

Hi,

Vanochtend hebben we elkaar gesproken over de startersregeling. Ik vroeg me af of het ook wenselijk is om grote ondernemingen hiervoor in aanmerking te laten komen. Dit is misschien wat theoretisch, want dan zou een onderneming dus in zeer korte tijd tot een grote onderneming moeten zijn gegroeid.

De oorspronkelijke startersregeling was alleen gericht op het MKB. Toen de startersregeling is geïntegreerd in de TVL kwamen ook startende grote ondernemingen in aanmerking, maar ik heb eigenlijk geen idee of er überhaupt grote startende ondernemingen zijn die gebruik hebben gemaakt van de TVL. Als dat nog achterhaald kan worden, kunnen we hier misschien ook een besluit over nemen. Want om een aparte paragraaf te maken voor startende grote ondernemingen als daar in de praktijk geen gebruik van wordt gemaakt, is wellicht wat gek.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Startersregeling ook voor grote ondernemingen?
Datum: dinsdag 25 januari 2022 15:49:56

Die grens ligt bij 250 medewerkers: tot die grens ben je MKB. Je kunt ook groot zijn als je minder dan 250 werknemers hebt maar een jaar omzet hoger dan 50 mln, maar ik vraag me af of dat tot nu toe het geval is geweest (zeker bij starters)

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 25 januari 2022 15:45
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Startersregeling ook voor grote ondernemingen?

Excuses, correctie! Tot 50 werknemers is het natuurlijk pas geen mkb meer. Dat laat dus 30 ondernemingen over.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: dinsdag 25 januari 2022 15:42
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Startersregeling ook voor grote ondernemingen?

[redacted] kan vast komen tot het gebruik van grote startende ondernemingen. Ik heb uit CBS-data in ieder geval de grote starters tussen Q3 2020 en Q3 2021 gevestigd (in de tabel hieronder gezet). Zijn er toch nog 780. Als het gebruik niet kan worden achterhaald, dan zou ik op basis hiervan concluderen dat een aparte paragraaf niet overbodig zou zijn.

Grote starters Q3 '20 t/m Q3 '21			
	10 tot 50 wp	50 tot 250 wp	> 250 wp
Q3 2020	140	5	0
Q4 2020	115	15	0
Q1 2021	110	0	0
Q2 2021	195	5	0
Q3 2021	190	5	0
Totaal	750	30	0

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 25 januari 2022 15:18
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: Startersregeling ook voor grote ondernemingen?

Hi,

Vanochtend hebben we elkaar gesproken over de startersregeling. Ik vroeg me af of het ook wenselijk is om grote ondernemingen hiervoor in aanmerking te laten komen. Dit is misschien wat theoretisch, want dan zou een onderneming dus in zeer korte tijd tot een grote onderneming moeten zijn gegroeid.

De oorspronkelijke startersregeling was alleen gericht op het MKB. Toen de startersregeling is geïntegreerd in de TVL kwamen ook startende grote ondernemingen in aanmerking, maar ik heb eigenlijk geen idee of er überhaupt grote startende ondernemingen zijn die gebruik hebben gemaakt van de TVL. Als dat nog achterhaald kan worden, kunnen we hier misschien ook een besluit over nemen. Want om een aparte paragraaf te maken voor startende grote ondernemingen als daar in de praktijk geen gebruik van wordt gemaakt, is wellicht wat gek.

Groet,

51123

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Check nota & antwoorden KV groepsverbondenheid TVL
Datum: dinsdag 25 januari 2022 17:06:17
Bijlagen: [MUS-22009544-v2-Kamerbrief Kamervragen lid Aartsen \(VVD\) over groepsverbondenheid in de TVL-\(002\)-25-1.docx](#)

Hi [redacted]

Zie hierbij mijn reactie op de Kamervragen. Ik heb het behoorlijk aangepast zodat we wat inhoudelijker ingaan op de vragen en echt uitleggen waarom we de TVL op een bepaalde manier hebben ingericht. Er staat ook nog een vraag voor jullie in. Laat het me weten als je hier nog over wil sparren!

Groet,

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: maandag 24 januari 2022 13:56
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
 <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
Onderwerp: Check nota & antwoorden KV groepsverbondenheid TVL

Hoi [redacted] en [redacted]

Zouden jullie nog een blik op deze nota en de bijbehorende Kamervragen willen werpen voordat dit de lijn in gaat? Als ik iemand anders moet vragen om er een blik op te werpen, hoor ik dat graag.

Ook zie ik dat de behandelmap voor deze Kamervragen op naam van [redacted] staat. Is het de bedoeling dat ik deze documenten naar deze collega opstuur, zodra ik de laatste feedback heb verwerkt? Ik ben nog niet helemaal wegwijs in nota's de lijn in sturen.

Dank alvast,

Met vriendelijke groet,

[redacted]

.....
 Directie Topsectoren & Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.. [redacted]

[redacted]

[\[redacted\]@minezk.nl](mailto:[redacted]@minezk.nl)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Van: 5.1.2.e
Aan: 5.1.2.e
Onderwerp: Tekstpassages groepsbepaling TVL - Van der Valk
Datum: woensdag 26 januari 2022 16:03:25
Bijlagen: [Tekst & uitleg bij groepsbepaling TVL.docx](#)

Ha 5.1.2.e

In de bijlage een aantal bruikbare tekstpassages over de groepsbepaling in de TVL. Mogelijk komen een aantal je al bekend voor. Ik heb ook even de debatvoorbereidingen erop nageslagen, want daar zat ook wat bruikbare achtergrond bij. Ik hoop dat je hiermee uit de voeten kunt. Helaas kunnen we 5.1.2.1 weinig meer dan empathie bieden op dit punt.

Succes!
 Groeten, 5.1.2.e

5.1.2.e BComn

5.1.2.e EZK | Directie Topsectoren & Industriebeleid

5.1.2.e
[@minezk.nl](#)

Teksten over groepsbepaling TVL

Grote ondernemingen kunnen een meer ingewikkelde structuur hebben dan mkb-ondernemingen en hebben meer financiële mogelijkheden. Een grote onderneming kan bijvoorbeeld verbonden zijn met andere grote ondernemingen of dochterondernemingen hebben. Het komt ook voor dat grote ondernemingen in verschillende branches en landen actief zijn. Dit maakt het controleren van hun omzet in Nederland een stuk moeilijker. Voor grote ondernemingen gelden daarom aanvullende eisen bij een TVL-aanvraag.

Een onderneming is een grote onderneming als deze, samen met alle Nederlandse en buitenlandse partner- en verbonden ondernemingen, voldoet aan 1 van de volgende voorwaarden:

- De onderneming heeft meer dan 250 arbeidsplaatsen, waarbij één arbeidsplaats ook door meerdere mensen ingevuld kan worden.
- Of de onderneming heeft een netto omzet van meer dan €50 miljoen en een balanstotaal van meer dan €43 miljoen.

Twee of meer ondernemingen kunnen in Nederland op veel verschillende manieren met elkaar verbonden zijn. Een paar voorbeelden:

- Een onderneming heeft meer dan 50% van de aandelen in een andere onderneming.
- Een onderneming kan de meerderheid van het bestuur of de raad van commissarissen van een andere onderneming benoemen of ontslaan.
- Twee of meerdere ondernemingen hebben een gezamenlijke leiding die alle beslissingen nemen. Bijvoorbeeld bij dochterondernemingen of werkmaatschappijen.
- Een onderneming heeft als enige het recht om te beslissen over een andere onderneming. Dit is vaak vastgelegd in een overeenkomst.
- Een onderneming kan op hoofdlijnen instructies opleggen aan een andere onderneming. Dit is vaak vastgelegd in de statuten of in een overeenkomst.
- Een onderneming kan ook via andere (buitenlandse) ondernemingen met andere ondernemingen verbonden zijn.
- Een franchisenemer die niet los staat van de franchisegever. Dit is vaak vastgelegd in de franchiseovereenkomst. Een franchise kan ook nog op een van de bovenstaande manieren verbonden zijn met een andere onderneming.

Als 2 of meer grote ondernemingen met elkaar verbonden zijn, is er sprake van een groep grote ondernemingen. Dat kan bijvoorbeeld wanneer een grote onderneming meer dan 50% van de aandelen in een andere onderneming bezit. In de subsidieregeling zijn alle vormen van verbondenheid tussen ondernemingen vastgelegd.

Waarom kan slechts 1 onderneming binnen een groep verbonden ondernemingen TVL aanvragen en niet per KVK-nummer?

Volgens de staatssteunregels mag een onderneming of groep verbonden ondernemingen vanaf Q4 2021 niet meer dan €2.300.000 aan TVL of soortgelijke subsidies ontvangen. De

maximale staatsteungrens geldt voor de groep als geheel en niet per rechtspersoon of KVK-inschrijving.

In de praktijk kan een groep verbonden grote ondernemingen uit aparte rechtspersonen bestaan. Bijvoorbeeld uit verschillende BV's, NV's, coöperaties, verenigingen of stichtingen met een eigen inschrijving in het Handelsregister. Als alle rechtspersonen van een groep apart TVL aanvragen, zijn de omzetgegevens van de totale groep niet goed te controleren. Een groep verbonden ondernemingen kan dan veel meer subsidie aanvragen dan het maximale toegestane bedrag aan staatssteun.

Met 1 aanvraag per groep is het mogelijk om het maximale subsidiebedrag te betalen, zonder dat ondernemingen later grote bedragen moeten terugbetalen.

Zijn de TVL-criteria voor verbonden kleine- en middelgrote ondernemingen aan te passen?

- Nee, dat is niet mogelijk.
- Met 1 TVL-aanvraag voor een groep verbonden ondernemingen voorkomen we dat kleinere bedrijfsonderdelen later grote bedragen moeten terugbetalen.
- De maximale staatsteungrens geldt namelijk voor de groep als geheel en niet per rechtspersoon of KVK-inschrijving.
- In de praktijk kan een bedrijf uit meerdere BV's bestaan, met ieder een eigen KVK inschrijving. Er zijn bedrijven bekend met meer dan 200 onderliggende BV's, waarbij het gebruikelijk is om te schuiven met activiteiten en financiën. Hierdoor zijn de omzetgegevens van de totale groep niet meer te controleren.
- Als al deze BV's apart TVL aanvragen, kan de groep meer TVL aanvragen dan de staatssteunregels toestaan. Geld dat zij later toch terug moeten betalen.

Hoe zit het met afzonderlijke ondernemingen in de groep die meer dan 30% omzetverlies hebben, terwijl de groep daar niet aan komt?

- Voor de TVL geldt de voorwaarde dat een groep verbonden ondernemingen minimaal 30% omzetverlies heeft in vergelijking met het referentiekwartaal.
- Een concern/groot bedrijf is vaak opgedeeld in meerdere BV's en is het gebruikelijk dat bedrijven schuiven met activiteiten en financiën tussen die BV's.
- Hierdoor is het onmogelijk om het omzetverlies van de individuele BV vast te stellen. Zonder omzetverlies is ook het subsidiebedrag niet te berekenen.
- We gaan daarom uit van het solidariteitsbeginsel binnen concerns, om bedrijfsonderdelen te steunen die zwaardere verliezen leiden.

Waarom verhoogt u de steun voor grote bedrijven niet?

- Om ook grote ondernemingen de mogelijkheid te geven om in Q2 2021 al het maximale bedrag (van 1,8 miljoen euro) binnen de grens van de Europese kaders voor staatssteun te benutten, verdubbelde het kabinet het subsidieplafond voor het niet-mkb voor Q2 TVL 2021 tot 1,2 miljoen euro. Voor Q3 TVL 2021 is dit vanwege de staatssteungrens weer € 600.000
- Grote bedrijven ervaren soms ongelijkheid ten opzichte van mkb'ers, want in de TVL-regeling konden enkele mkb-bedrijven een hoger subsidiebedrag per kwartaal aanvragen dan grote ondernemingen.
- Dit kan ertoe leiden dat grote ondernemingen in het derde kwartaal minder steun kunnen ontvangen.
- Veel ondernemingen zullen echter in TVL Q2 méér behoefte aan steun hebben gehad dan in het volgende kwartaal, als de economie waarschijnlijk nog verder opengaat.
- Grote ondernemingen - met hoge kosten - die in het eerste en tweede kwartaal substantieel omzetverlies hadden, lopen in het derde kwartaal ook bij een cap van € 600.000 waarschijnlijk al tegen de staatssteungrens van 1,8 mln. euro aan. Een hogere cap in het derde kwartaal heeft voor die bedrijven geen zin.
- Door de cap desondanks te verhogen neemt het risico op oneigenlijk gebruik toe. Ondernemingen die nog geen beroep hebben gedaan op de steunmaatregelen en om een andere reden in het derde kwartaal met omzetverlies kampen, kunnen dan in één keer 1,2 mln. euro aan steun ontvangen.

Q 3.12 regeling voor grootbedrijf, kunnen we dat regelen?

- Al eerder is een aparte compensatieregeling onder het Europees steunkader artikel 3.12 verkend. Een dergelijke regeling kan grote bedrijven ondersteunen die niet failliet gaan, maar wel met significante omzetsderving te maken hebben.
- Een regeling onder 3.12 is echter complex en vergt veel van de uitvoering. Zo moeten de daadwerkelijk gemaakte vaste kosten worden aangetoond. Controle daarop kan in de uitvoering enkele jaren in beslag nemen tot de subsidie kan worden vastgesteld.
- Ook vermindert deze regeling de prikkels bij eigenaren, verhuurders en schuldeisers om verlies te nemen. Daarnaast bestaat de kans dat een deel van de subsidie neerstrijkt bij vermogende aandeelhouders en vastgoedeigenaren.

- Daarbij zijn grotere bedrijven doorgaans beter in staat zelf financiering te regelen, kennen ze schaalvoordelen en hebben over het algemeen een sterkere onderhandelingspositie hebben in de keten om doorlopende vaste lasten te beperken.
- Daarbij is de TVL is opengesteld voor grote bedrijven (vanaf TVL Q1 2021) en is het EU steunplafond reeds verhoogd naar 2.3 mln.
- Een extra regeling voor het grootbedrijf onder 3.12 zal daarom niet worden voorbereid.

Hoe verhoudt de staatssteungrens zich tot de maximum subsidie (Cap?)

- Er zijn twee zaken: de staatssteungrens van de Europese Commissie en het maximum subsidiebedrag wat een ondernemer per aanvraag kan krijgen.
- Voor TVL Q4 2021 is dit maximum subsidiebedrag € 600.000
- Dit maximum subsidiebedrag bepaalt het Kabinet.
- De maximale staatsteun is bepaald door de Europese Commissie en gaat over alle openstellingen als geheel vanaf maart 2020.
- Dit bedrag is net opgehoogd door de EC van 1,8 mln. naar 2,3 mln. en loopt door tot 1 juli 2022.
- Bij toekenning van subsidie bepaalt RVO eerste de hoogte van de subsidie op basis van de gegevens van de onderneming, en maximeert dit eventueel op € 600.000
- Als daarmee over de Europese staatssteungrens wordt gegaan over alle openstellingen gezamenlijk wordt het daarop afgetopt.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: KV en nota groepsverbondAssies, [redacted] <[redacted]@minezk.nl> enheid TVL
Datum: vrijdag 28 januari 2022 11:54:39
Bijlagen: [DOMUS-22009544-v2-Kamerbrief_Beantwoording_KV_groepsverbondenheid_in_de_TV_L-28-1.docx](#)
[DOMUS-22024340-v1-Nota_Beantwoording_KV_groepsverbondenheid_in_de_TV_L-28-1.docx](#)

Hoi [redacted]

Dank! Zie hierbij nog wat kleine puntjes.

@ [redacted] heeft hier al op meegelezen, maar vroeg of jij hier ook nog een check op wil doen. De vragen gaan namelijk allemaal over het groepsbegrip en waarom we wegens staatssteunredenen moeten kijken naar de groep als geheel.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 26 januari 2022 16:58
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
Cc: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
Onderwerp: KV en nota groepsverbondenheid TVL

Hoi [redacted] en [redacted]

[redacted] dankjewel voor de uitgebreide feedback. In de bijlage de meest recente versie met de verwerkte feedback. [redacted] zou jij nog een laatste check kunnen doen, zodat we het daarna de lijn in kunnen zetten? Of moet het eerst ook nog langs [redacted]? TI, de vragen zijn van 3 januari 2022.

Dankjewel alvast!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

.....
 Directie Topsectoren & Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....

[redacted]
[\[redacted\]@minezk.nl](mailto:[redacted]@minezk.nl)
www.rijksoverheid.nl/ezk

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 26 januari 2021
Betreft Kamervragen lid Aartsen (VVD) over groepsverbondenheid in de TVL

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid Aartsen (VVD) over het feit dat RVO bij het toekennen van TVL kijkt naar groepsverbondenheid waardoor veel ondernemers amper tot geen coronasteun krijgen omdat ze meerdere zaken hebben (2022Z00004), ingezonden 3 januari 2022.

Hoogachtend,

Mr.drs. M.A.M. Adriaansens
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Bureau Bestuursraad

Bezoekadres

Bezu denhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

5.1.2.e

T 5.1.2.e

@minezk.nl

Ons kenmerk

BBR / 22009544

Uw kenmerk

2022Z00004

Bijlage(n)

2022Z00004

1

Klopt het dat Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) bij de toekenning van de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) kijkt naar de groepsverbondenheid van ondernemers met meerdere zaken? Zo ja, wat is de reden dat er wordt gekeken naar groepsverbondenheid?

Antwoord

Ja, de TVL valt onder paragraaf 3.1 van de Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak (hierna: Tijdelijke kaderregeling). De maximale staatssteun die op grond van die paragraaf mag worden verstrekt bedraagt momenteel € 2,3 mln. per onderneming. Voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector bedraagt dit maximale bedrag € 290.000 respectievelijk € 345.000. Uit het Europees staatssteunrecht en jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie volgt dat met betrekking tot het begrip 'één onderneming' moet worden gekeken naar alle verbonden ondernemingen tezamen. Dit betekent dat de groep verbonden ondernemingen gezamenlijk niet meer mag ontvangen dan het maximale staatssteunbedrag. Om die reden kijkt RVO bij de toekenning van TVL naar groepsverbondenheid.

2

Waarom wordt er gekeken naar groepsverbondenheid wanneer er sprake is van meerdere losstaande besloten vennootschappen (bv's) met ieder eigen vaste lasten?

Antwoord

Uit het Europees staatssteunrecht en de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie volgt dat voor het begrip van 'één onderneming' alle verbonden ondernemingen in aanmerking moeten worden genomen. Deze groep verbonden ondernemingen tezamen mag niet meer steun ontvangen dan het maximale staatssteunbedrag. RVO ziet erop toe dat de staatsteungrens per groep verbonden ondernemingen niet wordt overschreden, om te voorkomen dat ondernemingen onterecht steun krijgen toegewezen.

3

Bent u ermee bekend dat een ondernemer met meerdere zaken ook vaak bij iedere zaak vaste lasten heeft die doorlopen zoals huur, gas, energie etc.? Is de minister er mee bekend dat door de toepassing van de groepsverbondenheid deze aparte bv's niet de steun krijgen die nodig is om de vaste lasten te betalen?

Antwoord

Het is mogelijk dat het steunbedrag anders uitvalt voor ondernemers door de toepassing van groepsverbondenheid dan in de toekenning van steun per aparte onderneming. Desalniettemin moet de RVO alle verbonden ondernemingen in aanmerking nemen bij het bepalen van het maximale steunbedrag, waardoor er naar groepsverbondenheid moet worden gekeken. Voor ondernemingen die gezamenlijk onder de definitie van een MKB-onderneming vallen, geldt dat deze ondernemingen apart een TVL-aanvraag kunnen indienen. Deze zaken kunnen dus per bv TVL ontvangen, tot aan het maximale steunbedrag van € 2,3 mln (of € 290.000 respectievelijk € 345.000 voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector).

Doordat bij grote ondernemingen, vaker dan bij MKB-ondernemingen, sprake is van een complexere structuur met meerdere vestigingen, kunnen deze ondernemingen alleen per groep verbonden ondernemingen een TVL-aanvraag indienen, totdat ze als groep de staatssteungrens van € 2,3 mln (of € 290.000 respectievelijk € 345.000 voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector) hebben bereikt. Hierbij geldt dat de berekening van de subsidie wel uitgaat van de omzeterdving en vaste lasten van de hele groep en niet van één bv.

4

Vindt u het eerlijk om een ondernemer met bijvoorbeeld drie zaken en dus ook drie keer vaste lasten te beschouwen als één ondernemer met maar één keer vaste lasten? Zo ja, waarom?

Antwoord

Een MKB-ondernemer met drie zaken kan per kwartaal drie keer TVL ontvangen voor de vaste lasten van deze drie zaken. Deze ondernemer kan dan in totaal niet meer dan het maximale steunplafond krijgen voor de drie zaken bij elkaar. Dit maximale steunplafond geldt voor TVL en andere steun die op basis van paragraaf 3.1 van de Tijdelijke Kaderregeling is verleend.

Grote ondernemingen kunnen één aanvraag per kwartaal indienen, waarbij ook in totaal tot het maximale steunplafond van paragraaf 3.1 van de Tijdelijke kaderregeling kan worden ontvangen, inclusief overige verleende steun op grond van deze paragraaf. Daarbij wordt de berekening van de subsidie wel gedaan aan de hand van de omzeterdving en vaste lasten van het Nederlandse deel van de groep en niet van één bv.

Voor het indienen van één aanvraag per groep verbonden ondernemingen in het geval van grote ondernemingen is gekozen omdat grote ondernemingen vaak in meerdere branches actief zijn, veelal vestigingen in meerdere landen hebben en een complexere structuur kennen dan MKB-bedrijven. Door het indienen van één aanvraag per groep grote ondernemingen wordt gewaarborgd dat de omzet en daarmee het omzetverlies van de gehele groep in Nederland tezamen in aanmerking wordt genomen voor de berekening van TVL. Daarmee wordt misbruik en oneigenlijk gebruik voorkomen en wordt voorkomen dat bijvoorbeeld een groep die als geheel genomen geen omzetverlies heeft en winstgevend is in Nederland, maar die een kleine, verlieslatende rechtspersoon in Nederland heeft, toch TVL kan aanvragen. Het indienen van één aanvraag per groep grote ondernemingen was verder noodzakelijk om het voor RVO mogelijk te maken om te controleren dat het totaalbedrag dat aan subsidie wordt verstrekt, onder het staatssteunplafond van € 2,3 mln. (of € 290.000 respectievelijk € 345.000 voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector) blijft.

5

Bent u zich ervan bewust dat door de combinatie van het toepassen van de groepsverbondenheid én de TVL-cap in het jaar 2021 er duizenden ondernemers zijn die in de laatste lockdown niet in aanmerking komen voor TVL? Wat is zijn reactie daarop en past dit in het kabinetsbeleid om ondernemers ruimhartig te steunen tijdens een harde lockdown?

Antwoord

TVL valt onder paragraaf 3.1 van het Europese tijdelijk staatssteunkader en is daarmee gebonden aan de staatssteunplafonds uit deze paragraaf. Op 18 november 2021 is dit staatssteunplafond verhoogd van € 1,8 mln. naar € 2,3 mln en € 290.000 respectievelijk € 345.000 voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector. Deze bedragen zijn doorgevoerd in de TVL, waardoor ondernemers maximale ruimte hebben gekregen om gebruik te maken van de TVL.

6

Klopt het dat er bij de eerste twee TVL-periodes (TVL Q3 2020 en TVL Q4 2020) geen sprake van het toepassen van de groepsverbondenheid? Zo ja, waarom is er gekozen om die plotseling toch te hanteren?

Antwoord

Tot en met Q4 2020 was de TVL-regeling gericht op het MKB. Vanaf de eerste openstelling van de TVL geldt dat ook bij MKB-ondernemingen sprake kan zijn van verbondenheid tussen ondernemingen. Ook voor het MKB geldt al vanaf het begin dat zij voor de gehele groep ondernemingen tezamen in totaal niet meer mochten krijgen dan het staatssteunplafond. Het Europese recht en de jurisprudentie gaat namelijk uit van het begrip 'één onderneming', waartoe verbonden ondernemingen kunnen behoren. Dit om te voorkomen dat bedrijven meer staatssteun krijgen dan het maximaal toegestane bedrag doordat zij zijn opgesplitst in afzonderlijke rechtspersonen.

7

Deelt u de mening dat het veel eerlijker en logischer is om een mkb-toets op groepsniveau toe te passen en TVL gewoon op basis van de aparte rechtsvorm uit te keren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Voor het toepassen van de MKB-toets zijn we gehouden aan de Europese regelgeving hierover. De TVL-regeling verwijst naar de definitie van een MKB-onderneming uit de algemene groepsvrijstellingsverordening (hierna: AGVV). Hier worden MKB-ondernemingen als ondernemingen waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet 50 miljoen EUR en/of het jaarlijkse balanstotaal 43 miljoen EUR niet overschrijdt (artikel 2 van bijlage I AGVV).

Om deze berekening te maken moet onderzocht worden of sprake is van een zelfstandige onderneming. In het geval van een zelfstandige onderneming worden de gegevens, met inbegrip van het aantal werkzame personen, uitsluitend op grond van de rekeningen van die onderneming vastgesteld (artikel 6, lid 1 van bijlage I AGVV). Als echter ook sprake is van partner- en verbonden ondernemingen, zullen die rekeningen ook meegenomen moeten worden bij het bepalen of er sprake is van een MKB-onderneming.

Wanneer een onderneming of groep ondernemingen als MKB-onderneming kwalificeert, geldt dat per rechtspersoon TVL kan worden aangevraagd en dat per groep niet meer kan worden ontvangen dan het maximale steunplafond.

Voor grote ondernemingen geldt dat TVL op groepsniveau wordt uitgekeerd omdat veelal grote ondernemingen deel uitmaken van een groep en een complexe structuur kennen, waarin verschillende ondernemingen zijn verbonden. Het Europese staatssteunrecht en de jurisprudentie gaat uit van de onderneming als geheel, inclusief verbonden ondernemingen. Omdat we aan de Europese staatssteunregels gebonden zijn zou het controleren van het staatssteunplafond zeer complex worden als de staatssteun voor grote ondernemingen per aparte rechtsvorm uitgekeerd wordt, zoals toegelicht in het antwoord op vraag 4 en in de toelichting bij de wijziging van de regeling.¹ Om die reden wordt in het geval van grote ondernemingen de TVL per groep uitgekeerd.

8

Bent u bereidt om de groepsverbondenheid met terugwerkende kracht in 2021 aan te passen zodat ondernemers met meerdere zaken wél in aanmerking komen voor TVL? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Zoals uiteengezet is het niet het geval dat een ondernemer met meerdere zaken niet in aanmerking kan komen voor TVL. De ondernemer kan in totaal niet meer dan € 2,3 mln. aan steun (of € 290.000 respectievelijk € 345.000 voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector) krijgen voor alle zaken bij elkaar. Het kijken naar de groep verbonden ondernemingen met betrekking tot het staatssteunplafond is het gevolg van Europese regelgeving en jurisprudentie. Om het staatssteunplafond te controleren kunnen grote ondernemingen per groep één aanvraag indienen. MKB-ondernemingen kunnen per rechtspersoon een TVL-aanvraag indienen, waarbij het staatssteunplafond wel geldt voor de groep verbonden ondernemingen.

9

Bent u bereidt om deze vragen los te beantwoord vóór het eerstvolgende coronadebat?

¹ Staatscourant 2021, 23574. Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 6 mei 2021, nr. WJZ/ 21093220, tot wijziging van de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 in verband met subsidie voor de vaste lasten voor grote ondernemingen voor de periode januari, februari en maart van 2021.

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER INFORMATIE

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

Directoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Auteur

5.1.2.e

T

5.1.2.e@minezk.nl

Datum

26 januari 2022

Kenmerk

DGBI / 22024340

nota

Beantwoording Kamervragen groepsverbondenheid TVL

Kopie aan

Bijlage(n)

1

Parafenroute

DGBI

5.1.2.e

TOP, MT-lid

5.1.2.e

BBR

5.1.2.e

Aanleiding

Kamerlid Aartsen (VVD) stelde op 3 januari 2022 Kamervragen over het feit dat RVO bij het toekennen van de TVL kijkt naar de groepsverbondenheid waardoor veel ondernemers amper tot geen coronasteun krijgen omdat ze meerdere zaken hebben.

Advies

U kunt bijgaande brief ondertekenen.

Kernpunten

- Het lid Aartsen (VVD) vraagt wat de reden is dat de RVO kijkt naar groepsverbondenheid bij het toekennen van de TVL. Dit zou in 2020 nog niet worden gedaan en nadelig zijn voor grote ondernemers met een meerdere ondernemingen.
- In de beantwoording geeft u aan dat de RVO naar groepsverbondenheid kijkt in de TVL omdat de Europese staatssteunregels en jurisprudentie dit voorschrijven en om oneigenlijk gebruik van de TVL te voorkomen.
- U laat weten dat er bij zowel MKB-ondernemingen als grote ondernemingen naar groepsverbondenheid gekeken in de toekenning van de TVL, zodat de RVO kan controleren of de totale toegekende subsidie onder het staatssteunplafond blijft.
- U geeft aan dat MKB-ondernemingen meerdere aanvragen per groep verbonden ondernemingen mogen doen, waarbij RVO sinds de eerste openstelling van de TVL controleert of voor de gehele groep het staatssteunplafond is bereikt.
- Daarnaast laat u weten dat er bij grote ondernemingen vaker sprake is van complexe structuren met meerdere vestigingen. Vanwege deze complexe structuren mogen grote ondernemingen alleen per groep een TVL-aanvraag doen, zodat de maximale steunplafonds per groep gecontroleerd kunnen worden. Ook wordt door het indienen van één aanvraag oneigenlijk gebruik voorkomen doordat wordt voorkomen dat

Ontvangen BBR

het Nederlandse deel van de groep TVL kan aanvragen op het moment dat dit deel geen omzetverlies heeft geleden.

Kenmerk
DGBI / 22024340

Toelichting

- Grote ondernemingen hebben, vaker dan MKB-ondernemingen, een complexe structuur en meerdere vestigingen. Als grote ondernemingen per bv een TVL-aanvraag kunnen doen kunnen zij door het schuiven van omzet tussen rechtspersonen hun omzetverlies (en dus de TVL-subsidies) maximaliseren.
- Door het indienen van één aanvraag per groep grote ondernemingen wordt gewaarborgd dat de omzet en daarmee het omzetverlies van de gehele groep in Nederland tezamen in aanmerking wordt genomen voor de berekening van TVL. Hiermee wordt misbruik en oneigenlijk gebruik van de regeling voorkomen.
- Bijvoorbeeld: Een onderneming heeft als groep geen omzetverlies en is winstgevend in Nederland. Dezelfde onderneming heeft wel een kleine, verlieslatende rechtspersoon in Nederland. Deze onderneming kan in dat geval geen TVL aanvragen voor de kleine onderneming in Nederland, omdat de groep als geheel geen omzetverlies heeft geleden.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: Kamervragen CDA TVL
Datum: vrijdag 28 januari 2022 14:48:46
Bijlagen: [250122KamervragenTVL.docx](#)

Hoi [redacted] en [redacted]

Bijgaand een eerste aanzet voor de beantwoording van de Kamervragen van het CDA die betrekking hebben op de TVL. Zouden jullie hierop met mij mee willen kijken?

De deadline voor de conceptantwoorden is aankomende donderdag 3 februari.

Dank alvast!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

.....
 Directie Topsectoren & Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
 Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

.....

[redacted]
 [redacted]@minezk.nl
www.rijksoverheid.nl/ezk

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: KV en nota groepsverbond [redacted] <[redacted]@minezk.nl> enheid TVL
Datum: maandag 31 januari 2022 12:45:22
Bijlagen: [DOMUS-22009544-v2-Kamerbrief Beantwoording KV groepsverbondenheid in de TVL](#) [redacted] 31.docx

Dag [redacted]

Zoals besproken, hierbij een beperkt aantal puntjes. Aanpassingen richten zich voornamelijk op één vraag. Verder prima m.i.!

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 28 januari 2022 11:55
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
 <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted]
 <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: KV en nota groepsverbond [redacted] <[redacted]@minezk.nl> enheid TVL

Hoi [redacted]

Dank! Zie hierbij nog wat kleine puntjes.

@ [redacted] heeft hier al op meegelezen, maar vroeg of jij hier ook nog een check op wil doen. De vragen gaan namelijk allemaal over het groepsbegrip en waarom we wegens staatssteunredenen moeten kijken naar de groep als geheel.

Groet,

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: woensdag 26 januari 2022 16:58
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
 <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@ruby.verhoeven1@rvo.nl>
Onderwerp: KV en nota groepsverbondenheid TVL

Hoi [redacted] en [redacted]

[redacted] dankjewel voor de uitgebreide feedback. In de bijlage de meest recente versie met de verwerkte feedback. [redacted] zou jij nog een laatste check kunnen doen, zodat we het daarna de lijn in kunnen zetten? Of moet het eerst ook nog langs [redacted]? TI, de vragen zijn van 3 januari 2022.

Dankjewel alvast!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

.....
 Directie Topsectoren & Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Datum 26 januari 2021
Betreft Kamervragen lid Aartsen (VVD) over groepsverbondenheid in de TVL

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het lid Aartsen (VVD) over het feit dat RVO bij het toekennen van TVL kijkt naar groepsverbondenheid waardoor veel ondernemers amper tot geen coronasteun krijgen omdat ze meerdere zaken hebben (2022Z00004), ingezonden 3 januari 2022.

Hoogachtend,

Mr.drs. M.A.M. Adriaansens
Minister van Economische Zaken en Klimaat

Bureau Bestuursraad

Bezoekadres

Bezu denhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

www.rijksoverheid.nl/ezk

Behandeld door

5.1.2.e

5.1.2.e

minezk.nl

Ons kenmerk

BBR / 22009544

Uw kenmerk

2022Z00004

Bijlage(n)

2022Z00004

1

Klopt het dat Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) bij de toekenning van de Tegemoetkoming Vaste Lasten (TVL) kijkt naar de groepsverbondenheid van ondernemers met meerdere zaken? Zo ja, wat is de reden dat er wordt gekeken naar groepsverbondenheid?

Antwoord

Ja, de TVL valt onder paragraaf 3.1 van de Tijdelijke kaderregeling inzake staatssteun ter ondersteuning van de economie vanwege de huidige COVID-19-uitbraak (hierna: Tijdelijke kaderregeling). De maximale staatssteun die op grond van die paragraaf mag worden verstrekt bedraagt momenteel € 2,3 mln. per onderneming. Voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector bedraagt dit maximale bedrag € 290.000 respectievelijk € 345.000. Uit het Europees staatssteunrecht en jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie volgt dat met betrekking tot het begrip 'één onderneming' moet worden gekeken naar alle verbonden ondernemingen tezamen. Dit betekent dat de groep verbonden ondernemingen gezamenlijk niet meer mag ontvangen dan het maximale staatssteunbedrag. Om die reden kijkt RVO bij de toekenning van TVL naar groepsverbondenheid.

2

Waarom wordt er gekeken naar groepsverbondenheid wanneer er sprake is van meerdere losstaande besloten vennootschappen (bv's) met ieder eigen vaste lasten?

Antwoord

Uit het Europees staatssteunrecht en de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie volgt dat voor het begrip van 'één onderneming' alle verbonden ondernemingen in aanmerking moeten worden genomen. Deze groep verbonden ondernemingen tezamen mag niet meer steun ontvangen dan het maximale staatssteunbedrag. RVO ziet erop toe dat de staatsteungrens per groep verbonden ondernemingen niet wordt overschreden, om te voorkomen dat ondernemingen onterecht steun krijgen toegewezen.

3

Bent u ermee bekend dat een ondernemer met meerdere zaken ook vaak bij iedere zaak vaste lasten heeft die doorlopen zoals huur, gas, energie etc.? Is de minister er mee bekend dat door de toepassing van de groepsverbondenheid deze aparte bv's niet de steun krijgen die nodig is om de vaste lasten te betalen?

Antwoord

Het is mogelijk dat het steunbedrag anders uitvalt voor ondernemers door de toepassing van groepsverbondenheid dan in de toekenning van steun per aparte onderneming. Desalniettemin moet de RVO alle verbonden ondernemingen in aanmerking nemen bij het bepalen van het maximale steunbedrag, waardoor er naar groepsverbondenheid moet worden gekeken. Voor ondernemingen die gezamenlijk onder de definitie van mkb vallen, geldt dat deze apart een TVL-aanvraag kunnen indienen. Deze zaken kunnen dus per bv TVL ontvangen, tot aan het maximale steunbedrag van € 2,3 mln (of € 290.000 respectievelijk € 345.000 voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector).

Doordat bij grote ondernemingen, vaker dan bij mkb-ondernemingen, sprake is van een complexere structuur met meerdere vestigingen, kunnen deze ondernemingen alleen per groep verbonden ondernemingen een TVL-aanvraag indienen, totdat ze als groep de staatssteungrens van € 2,3 mln (of € 290.000 respectievelijk € 345.000 voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector) hebben bereikt. Hierbij geldt dat de berekening van de subsidie wel uitgaat van de omzetsderving en vaste lasten van de hele groep en niet van één bv.

4

Vindt u het eerlijk om een ondernemer met bijvoorbeeld drie zaken en dus ook drie keer vaste lasten te beschouwen als één ondernemer met maar één keer vaste lasten? Zo ja, waarom?

Antwoord

Een mkb'er met drie zaken kan per kwartaal drie keer TVL ontvangen voor de vaste lasten van deze drie zaken. Deze ondernemer kan dan in totaal niet meer dan het maximale steunplafond krijgen voor de drie zaken bij elkaar. Dit maximale steunplafond geldt voor TVL en andere steun die op basis van paragraaf 3.1 van de Tijdelijke Kaderregeling is verleend.

Grote ondernemingen kunnen één aanvraag per kwartaal indienen, waarbij ook in totaal tot het maximale steunplafond van paragraaf 3.1 van de Tijdelijke kaderregeling kan worden ontvangen, inclusief overige verleende steun op grond van deze paragraaf. Daarbij wordt de berekening van de subsidie wel gedaan aan de hand van de omzetsderving en vaste lasten van het Nederlandse deel van de groep en niet van één bv.

Voor het indienen van één aanvraag per groep verbonden ondernemingen in het geval van grote ondernemingen is gekozen omdat grote ondernemingen vaak in meerdere branches actief zijn, veelal vestigingen in meerdere landen hebben en een complexere structuur kennen dan mkb-bedrijven. Door het indienen van één aanvraag per groep grote ondernemingen wordt gewaarborgd dat de omzet en daarmee het omzetverlies van de gehele groep in Nederland tezamen in aanmerking wordt genomen voor de berekening van TVL. Daarmee wordt misbruik en oneigenlijk gebruik voorkomen en wordt voorkomen dat bijvoorbeeld een groep die als geheel genomen geen omzetverlies heeft en winstgevend is in Nederland, maar die een kleine, verlieslatende rechtspersoon in Nederland heeft, toch TVL kan aanvragen. Het indienen van één aanvraag per groep grote ondernemingen was verder noodzakelijk om het voor RVO mogelijk te maken om te controleren dat het totaalbedrag dat aan subsidie wordt verstrekt, onder het staatssteunplafond van € 2,3 mln. (of € 290.000 respectievelijk € 345.000 voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector) blijft.

5

Bent u zich ervan bewust dat door de combinatie van het toepassen van de groepsverbondenheid én de TVL-cap in het jaar 2021 er duizenden ondernemers zijn die in de laatste lockdown niet in aanmerking komen voor TVL? Wat is zijn reactie daarop en past dit in het kabinetsbeleid om ondernemers ruimhartig te steunen tijdens een harde lockdown?

Antwoord

Het kabinet heeft zich sinds het begin van de coronacrisis hard ingezet om ondernemers die als gevolg van corona omzetverlies ervaren, ruimhartig via steunregelingen tegemoet te komen. Zogezegd zijn deze regelingen wel aan wettelijke kaders gebonden, o.a. met betrekking tot het staatssteunplafond uit het Europees steunkader, en de groepsverbondenheid die voortkomt uit Europees staatssteunrecht en jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie. Het Kabinet onderschrijft het belang van deze kaders. Deze kaders sluiten ondernemers niet uit van TVL, maar beperken in sommige gevallen de mate waarop hier aanspraak op gemaakt kan worden. Om ondernemers die aan de staatsteungrens zaten tegemoet te komen, is deze op 18 november 2021 verhoogd van € 1,8 mln. naar € 2,3 mln en € 290.000 respectievelijk € 345.000 voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector. Dit in navolging van de verhoging van het staatssteunplafond in het Europees Steunkader.

6

Klopt het dat er bij de eerste twee TVL-periodes (TVL Q3 2020 en TVL Q4 2020) geen sprake van het toepassen van de groepsverbondenheid? Zo ja, waarom is er gekozen om die plotseling toch te hanteren?

Antwoord

Tot en met Q4 2020 was de TVL-regeling gericht op het MKB. Vanaf de eerste openstelling van de TVL geldt dat ook bij MKB-ondernemingen sprake kan zijn van verbondenheid tussen ondernemingen. Ook voor het MKB geldt al vanaf het begin dat zij voor de gehele groep ondernemingen tezamen in totaal niet meer mochten krijgen dan het staatssteunplafond. Het Europese recht en de jurisprudentie gaat namelijk uit van het begrip 'één onderneming', waartoe verbonden ondernemingen kunnen behoren. Dit om te voorkomen dat bedrijven meer staatssteun krijgen dan het maximaal toegestane bedrag doordat zij zijn opgesplitst in afzonderlijke rechtspersonen.

7

Deelt u de mening dat het veel eerlijker en logischer is om een mkb-toets op groepsniveau toe te passen en TVL gewoon op basis van de aparte rechtsvorm uit te keren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Voor het toepassen van de MKB-toets zijn we gehouden aan de Europese regelgeving hierover. De TVL-regeling verwijst naar de definitie van een MKB-onderneming uit de algemene groepsvrijstellingsverordening (hierna: AGVV). Hier worden MKB-ondernemingen als ondernemingen waar minder dan 250 personen werkzaam zijn en waarvan de jaaromzet 50 miljoen EUR en/of het jaarlijkse balanstotaal 43 miljoen EUR niet overschrijdt (artikel 2 van bijlage I AGVV).

Om deze berekening te maken moet onderzocht worden of sprake is van een zelfstandige onderneming. In het geval van een zelfstandige onderneming worden de gegevens, met inbegrip van het aantal werkzame personen, uitsluitend op grond van de rekeningen van die onderneming vastgesteld (artikel 6, lid 1 van bijlage I AGVV). Als echter ook sprake is van partner- en verbonden

ondernemingen, zullen die rekeningen ook meegenomen moeten worden bij het bepalen of er sprake is van een MKB-onderneming.

Wanneer een onderneming of groep ondernemingen als MKB-onderneming kwalificeert, geldt dat per rechtspersoon TVL kan worden aangevraagd en dat per groep niet meer kan worden ontvangen dan het maximale steunplafond.

Voor grote ondernemingen geldt dat TVL op groepsniveau wordt uitgekeerd omdat veelal grote ondernemingen deel uitmaken van een groep en een complexe structuur kennen, waarin verschillende ondernemingen zijn verbonden. Het Europese staatssteunrecht en de jurisprudentie gaat uit van de onderneming als geheel, inclusief verbonden ondernemingen. Omdat we aan de Europese staatssteunregels gebonden zijn zou het controleren van het staatssteunplafond zeer complex worden als de staatssteun voor grote ondernemingen per aparte rechtsvorm uitgekeerd wordt, zoals toegelicht in het antwoord op vraag 4 en in de toelichting bij de wijziging van de regeling.¹ Om die reden wordt in het geval van grote ondernemingen de TVL per groep uitgekeerd.

8

Bent u bereidt om de groepsverbondenheid met terugwerkende kracht in 2021 aan te passen zodat ondernemers met meerdere zaken wél in aanmerking komen voor TVL? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Zoals uiteengezet is het niet het geval dat een ondernemer met meerdere zaken niet in aanmerking kan komen voor TVL. De ondernemer kan in totaal niet meer dan € 2,3 mln. aan steun (of € 290.000 respectievelijk € 345.000 voor landbouwondernemingen of ondernemingen die actief zijn in de visserij- en aquacultuursector) krijgen voor alle zaken bij elkaar. Het kijken naar de groep verbonden ondernemingen met betrekking tot het staatssteunplafond is het gevolg van Europese regelgeving en jurisprudentie. Om het staatssteunplafond te controleren kunnen grote ondernemingen per groep één aanvraag indienen. MKB-ondernemingen kunnen per rechtspersoon een TVL-aanvraag indienen, waarbij het staatssteunplafond wel geldt voor de groep verbonden ondernemingen.

9

Bent u bereidt om deze vragen los te beantwoord vóór het eerstvolgende coronadebat?

¹ Staatscourant 2021, 23574. Regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 6 mei 2021, nr. WJZ/ 21093220, tot wijziging van de Regeling subsidie vaste lasten financiering COVID-19 in verband met subsidie voor de vaste lasten voor grote ondernemingen voor de periode januari, februari en maart van 2021.

Bureau Bestuursraad

Ons kenmerk
BBR / 22009544

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL
Datum: dinsdag 1 februari 2022 17:15:02
Bijlagen: [250122KamervragenTVL-MS.docx](#)

Hi [redacted]

Goed dat je mailt! Zie hierbij. @ [redacted] zou jij nog specifiek kunnen kijken bij mijn vraag bij vraag 7?

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
Verzonden: dinsdag 1 februari 2022 17:02
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>;
 [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL

Ik kom hier morgen op terug.

Groeten,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 1 februari 2022 16:57
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>;
 [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL

Hoi Allen,

Bij deze een vriendelijke reminder voor mijn verzoek om een blik te werpen op de eerste aanzet van de antwoorden. De deadline voor conceptbeantwoording is a.s. donderdag.

Dank alvast!

Groet,
[redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: vrijdag 28 januari 2022 14:49
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>;
 [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: Kamervragen CDA TVL

Hoi [redacted] en [redacted]

Bijgaand een eerste aanzet voor de beantwoording van de Kamervragen van het CDA die betrekking hebben op de TVL. Zouden jullie hierop met mij mee willen kijken?

De deadline voor de conceptantwoorden is aankomende donderdag 3 februari.

Dank alvast!

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

.....
Directie Topsectoren & Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

5.1.2.e

5.1

.....
@minezk.nl
www.rijksoverheid.nl/ezk

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL
Datum: donderdag 3 februari 2022 12:18:05
Bijlagen: [250203KamervragenTVL \(002\).docx](#)

Hoi allemaal,

Dank voor de input tot dusver. Er staan nog een aantal punten open waarvan ik niet weet hoe ik die het beste kan beantwoorden. Graag jullie aandacht hiervoor.

Lukt het om jullie hier vanmiddag nog even naar te kijken? Dan stuur ik einde dag de conceptantwoorden naar [redacted]

Dank alvast,

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
Verzonden: woensdag 2 februari 2022 12:08
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted]
 <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted]
 <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL

Dag [redacted]

Hierbij mijn aanvullingen, ik heb de cijfers aangepast voor zowel schrijnende gevallen als beroep. Ik heb bij beroep de nadruk gelegd op de twee belangrijkste uitspraken en impact hiervan op de uitvoering.

Ik ben in het stuk van [redacted] verder gegaan.

Groeten, [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 1 februari 2022 17:15
Aan: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted]
 <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted]
 <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL

Hi [redacted]

Goed dat je mailt! Zie hierbij. @ [redacted] zou jij nog specifiek kunnen kijken bij mijn vraag bij vraag 7?

Groet,
 [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>

Verzonden: dinsdag 1 februari 2022 17:02

Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
[redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
[redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL

Ik kom hier morgen op terug.

Groeten, [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Verzonden: dinsdag 1 februari 2022 16:57

Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
[redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL

Hoi Allen,

Bij deze een vriendelijke reminder voor mijn verzoek om een blik te werpen op de eerste aanzet van de antwoorden. De deadline voor conceptbeantwoording is a.s. donderdag.

Dank alvast!

Groet,

[redacted]

Van: [redacted]

Verzonden: vrijdag 28 januari 2022 14:49

Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
[redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: Kamervragen CDA TVL

Hoi [redacted] en [redacted]

Bijgaand een eerste aanzet voor de beantwoording van de Kamervragen van het CDA die betrekking hebben op de TVL. Zouden jullie hierop met mij mee willen kijken?

De deadline voor de conceptantwoorden is aankomende donderdag 3 februari.

Dank alvast!

Met vriendelijke groet,

[redacted]

.....
Directie Topsectoren & Industriebeleid
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Be Zuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag |
Postbus 20401 | 2500 EK | Den Haag

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL
Datum: donderdag 3 februari 2022 16:12:32
Bijlagen: [250203KamervragenTVL \(002\)pd-MS.docx](#)

Hi [REDACTED]

Zie hierbij! @ [REDACTED] heb nog een paar aanpassingen gedaan in het stukje over de zaken, dus graag nog even jouw check daarop.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
Verzonden: donderdag 3 februari 2022 15:50
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@rvo.nl> [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@rvo.nl> [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
CC: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL

Oké,

SZW redt het niet om vandaag te antwoorden, dus we hebben tot morgenochtend voor een conceptantwoord.

Groet,
[REDACTED]

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@rvo.nl>
Verzonden: donderdag 3 februari 2022 13:39
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl> [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@rvo.nl> [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
CC: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL

Ik bel je zo even.

Groeten,
[REDACTED]

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
Verzonden: donderdag 3 februari 2022 12:18
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@rvo.nl> [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@rvo.nl> [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
CC: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL
Datum: vrijdag 4 februari 2022 10:48:54
Bijlagen: [220204KamervragenTVL.docx](#)

Hoi allen,

Hierbij nog een iets aangepaste versie n.a.v. input vanuit SZW. [redacted] er staat concreet een opmerking voor jou in, zou je daar kort een blik op kunnen werpen?

Daarnaast wordt er gesproken over een 'voorgaand maatwerktraject', SZW vraagt zich af welk traject dit is. Weet een van jullie dit?

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
Verzonden: donderdag 3 februari 2022 18:21
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
 <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL

Morgenochtend lees ik het en kom ik erop terug.

Groeten, [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: donderdag 3 februari 2022 16:13
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
 <[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
 [redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL

Hi [redacted]

Zie hierbij! [redacted] heb nog een paar aanpassingen gedaan in het stukje over de zaken, dus graag nog even jouw check daarop.

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: donderdag 3 februari 2022 15:50
Aan: [redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted]
 <[redacted]@minezk.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
 <[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL

Oké,

SZW redt het niet om vandaag te antwoorden, dus we hebben tot morgenochtend voor een conceptantwoord.

Groet,

5.1.2.e

Van: (5.1.2.e) <(5.1.2.e) f@rvo.nl>

Verzonden: donderdag 3 februari 2022 13:39

Aan: (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

<(5.1.2.e) @minezk.nl> (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

<(5.1.2.e) @rvo.nl> (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

CC: (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL

5.1.2.e

Ik bel je zo even.

Groeten, (5.1.2.e)

Van: (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

Verzonden: donderdag 3 februari 2022 12:18

Aan: (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @rvo.nl>

<(5.1.2.e) @minezk.nl> (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

<(5.1.2.e) @rvo.nl> (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

CC: (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

Onderwerp: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL

Hoi allemaal,

Dank voor de input tot dusver. Er staan nog een aantal punten open waarvan ik niet weet hoe ik die het beste kan beantwoorden. Graag jullie aandacht hiervoor.

Lukt het om jullie hier vanmiddag nog even naar te kijken? Dan stuur ik einde dag de conceptantwoorden naar (5.1.2.e)

Dank alvast,

Groet,

5.1.2.e

Van: (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @rvo.nl>

Verzonden: woensdag 2 februari 2022 12:08

Aan: (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

<(5.1.2.e) @minezk.nl>

CC: (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

<(5.1.2.e) @rvo.nl> (5.1.2.e) <(5.1.2.e) @minezk.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL

Dag [redacted]

Hierbij mijn aanvullingen, ik heb de cijfers aangepast voor zowel schrijnende gevallen als beroep. Ik heb bij beroep de nadruk gelegd op de twee belangrijkste uitspraken en impact hiervan op de uitvoering.

Ik ben in het stuk van [redacted] verder gegaan.

Groeten, [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Verzonden: dinsdag 1 februari 2022 17:15

Aan: [redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted]
<[redacted]@minezk.nl>

CC: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
<[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL

Hi [redacted]

Goed dat je mailt! Zie hierbij. @ [redacted] zou jij nog specifiek kunnen kijken bij mijn vraag bij vraag 7?

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]f@rvo.nl>

Verzonden: dinsdag 1 februari 2022 17:02

Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
<[redacted]@minezk.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
[redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL

Ik kom hier morgen op terug.

Groeten, [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Verzonden: dinsdag 1 februari 2022 16:57

Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted]
<[redacted]@minezk.nl> [redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted]
[redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Kamervragen CDA TVL

Hoi Allen,

Bij deze een vriendelijke reminder voor mijn verzoek om een blik te werpen op de eerste aanzet van de antwoorden. De deadline voor conceptbeantwoording is a.s. donderdag.

Dank alvast!

5.1.2.e

Hoi

5.1.2.e

5.1.2e

minezk@minezk.nl
www.rijksoverheid.nl/ezk

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL
Datum: vrijdag 4 februari 2022 13:00:13
Bijlagen: [250203KamervragenTVL \(002\)pd-WJZ.docx](#)

Hi,

En zie hierbij input vanuit WJZ ([redacted] heeft er ook al naar gekeken). Op een of andere manier kun je niet zien wie de opmerking heeft geplaatst, maar mocht je vragen hebben kun jij mij bellen.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 4 februari 2022 11:36
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 <[redacted]@rvo.nl>, [redacted] <[redacted]@minezk.nl>;
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL

Dag [redacted]!

Zie de bijlage voor mijn input.

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: vrijdag 4 februari 2022 10:49
Aan: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
 <[redacted]@minezk.nl>, [redacted] <[redacted]@minezk.nl>;
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL

Hoi allen,

Hierbij nog een iets aangepaste versie n.a.v. input vanuit SZW. @ [redacted] er staat concreet een opmerking voor jou in, zou je daar kort een blik op kunnen werpen?

Daarnaast wordt er gesproken over een 'voorgaand maatwerktraject', SZW vraagt zich af welk traject dit is. Weet een van jullie dit?

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rvo.nl>
Verzonden: donderdag 3 februari 2022 18:21
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 <[redacted]@minezk.nl>

Onderwerp: RE: Deadline vandaag Kamervragen CDA TVL

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: DOMUS-22009544-v2-Kamerbrief_Beantwoording_KV_groepsverbondenheid_in_de_TVL
Datum: vrijdag 4 februari 2022 15:21:24
Bijlagen: [DOMUS-22009544-v2-Kamerbrief_Beantwoording_KV_groepsverbondenheid_in_de_TVL.docx](#)

Ho [REDACTED]

Grotendeels akkoord, paar kleine punten. Willen jullie daar nog even naar kijken. Vooral naar de antwoorden op vraag 4 en 7. Zie mijn opmerkingen daarbij.

WJZ is al akkoord hierop?

Groet,
[REDACTED]

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: [dl 9/2 17:00] Conceptbeantwoording Kamervragen
Datum: dinsdag 8 februari 2022 13:36:20
Bijlagen: [Kamervragen MP+Trojka CDA 080222.docx](#)

Beste collega's,

Dank allen voor het aanleveren van de antwoorden. Zie bijlage voor de conceptbeantwoording van de Kamervragen van 25 januari van de CDA-fractie. Horen graag uiterlijk morgen (woensdag 9/2) om 17:00 of jullie akkoord zijn (check zelf je eigen lijn) en anders graag concrete suggesties. De antwoorden moeten dinsdag in de Kamer liggen, dus idee is om deze dit weekend of uiterlijk maandag in de tassen te doen bij MEZK, MSZW en SFIN. Er is overigens een beperkte redactieslag overheen gegaan, bekijk dus graag ook de eigen antwoorden even.

Groet,

[redacted]

Algemene Economische Politiek
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | Kamer B Zuid, tweede etage

[redacted]

[redacted]

@minezk.nl

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: [dl 9/2 17:00] Conceptbeantwoording Kamervragen
Datum: donderdag 10 februari 2022 11:50:38
Bijlagen: [Kamervragen MP+Troika CDA 080222.docx](#)

Bijlage

Van: [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>
Verzonden: donderdag 10 februari 2022 11:48
Aan: [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>; [redacted] <[redacted]> @minezk.nl>
Onderwerp: RE: [dl 9/2 17:00] Conceptbeantwoording Kamervragen

Hoi

Iets na de deadline, maar bijgaand nog een paar opmerkingen en tracks. Ten algemene vind ik de balans in de toon tussen empathie en techniek nog niet helemaal goed; goed als daar nog een slag in kan worden geslagen.

Hoe ziet het proces er verder uit?

5.1.2.e Groeten,

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: dinsdag 8 februari 2022 13:36
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: [dl 9/2 17:00] Conceptbeantwoording Kamervragen

Beste collega's,

Dank allen voor het aanleveren van de antwoorden. Zie bijlage voor de conceptbeantwoording van de Kamervragen van 25 januari van de CDA-fractie. Horen graag uiterlijk morgen

(woensdag 9/2) om 17:00 of jullie akkoord zijn (check zelf je eigen lijn) en anders graag concrete suggesties. De antwoorden moeten dinsdag in de Kamer liggen, dus idee is om deze dit weekend of uiterlijk maandag in de tassen te doen bij MEZK, MSZW en SFIN. Er is overigens een beperkte redactieslag overheen gegaan, bekijk dus graag ook de eigen antwoorden even.

Groet,

5.1.2.e

.....
Algemene Economische Politiek

Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | Kamer B Zuid, tweede etage

... 5.1.2.e

M

5.1.2

@minezk.nl

Van: 5.12 e 5.12 e 5.12 e
Aan: 5.12 e 5.12 e 5.12 e 5.12 e 5.12 e 5.12 e 5.12 e 5.12 e 5.12 e
Onderwerp: 3.12
Datum: donderdag 10 februari 2022 17:31:04

Hi allen,

Zie hieronder wat argumenten op een rij. Als jullie nog aanvullingen hebben hoor ik het graag.

Groet,

5.12 e

- Een regeling onder 3.12 is complex en vergt veel van de uitvoering. Zo moeten de daadwerkelijk gemaakte vaste kosten worden aangetoond. Controle daarop kan in de uitvoering enkele jaren in beslag nemen tot de subsidie kan worden vastgesteld.
- Zo'n regeling beperken tot de horeca stuit op juridische bezwaren. De uitspraken van het CBB hebben duidelijk gemaakt dat specifieke steun niet goed af te bakenen is en er in de praktijk veel meer sectoren en bedrijven een beroep op willen en zullen doen. Denk bijvoorbeeld aan de grote toeleveranciers van in dit geval de horecabedrijven.
- Daarbij moet ook benoemd worden dat de covid-maatregelen ook voor grote bedrijven in de reissector en evenementen zwaar zijn geweest en lang hebben geduurd. Zo'n afbakening op alleen de horeca is daarom niet gerechtvaardigd.
- Vorig jaar was het voor het kabinet ook een overweging dat zo'n omvangrijke regeling de prikkels ontnemt bij eigenaren, verhuurders en schuldeisers om verlies te nemen. Daarnaast bestaat het risico dat een deel van de subsidie neerstrijkt bij vermogende aandeelhouders en vastgoedeigenaren.
- Uitgangspunt is dat grotere bedrijven doorgaans beter in staat zijn zelf financiering te regelen, zijn er schaalvoordelen en is er vaak een sterkere onderhandelingspositie in de keten om doorlopende vaste lasten te beperken.

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: RE: 3.12
Datum: donderdag 10 februari 2022 17:39:43

Ha [REDACTED]

Zie hieronder in geel een wijziging en een aanvulling.

Groet,

[REDACTED]

- Een regeling onder 3.12 is complex en vergt veel van de uitvoering. Zo moeten de daadwerkelijk gemaakte vaste kosten worden aangetoond. Controle daarop kan in de uitvoering enkele jaren in beslag nemen tot de subsidie kan worden vastgesteld.
- Zo'n regeling beperken tot de horeca stuit op bezwaren in de uitvoering vanwege de vele juridische procedures die het gevolg zijn. Specifieke sectoren zijn niet goed af te bakenen (denk aan verschillende segmenten binnen horeca, keteneffecten). Hierdoor zullen er in de praktijk veel meer sectoren en bedrijven een beroep doen op de regeling en een afwijzing aanvechten bij de rechter. Denk bijvoorbeeld aan de grote toeleveranciers van in dit geval de horecabedrijven.
- Daarbij moet ook benoemd worden dat de covid-maatregelen ook voor grote bedrijven in de reissector en evenementen zwaar zijn geweest en lang hebben geduurd. Zo'n afbakening op alleen de horeca is daarom niet gerechtvaardigd.
- Vorig jaar was het voor het kabinet ook een overweging dat zo'n omvangrijke regeling de prikkels ontnemt bij eigenaren, verhuurders en schuldeisers om verlies te nemen. Daarnaast bestaat het risico dat een deel van de subsidie neerstrijkt bij vermogende aandeelhouders en vastgoedeigenaren.
- Uitgangspunt is dat grotere bedrijven doorgaans beter in staat zijn zelf financiering te regelen, zijn er schaalvoordelen en is er vaak een sterkere onderhandelingspositie in de keten om doorlopende vaste lasten te beperken.

- Het steunkader loopt af op 30 juni 2022. Dat betekent dat een dergelijke regeling nu niet meer haalbaar is.
- NB: de argumenten hiervoor zien dan vooral op de vraag waarom niet eerder voor een regeling onder 3.12 is gekozen.

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 Verzonden: donderdag 10 februari 2022 17:31
 Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@rvo.nl>; [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
 Onderwerp: 3.12

Hi allen,

Zie hieronder wat argumenten op een rij. Als jullie nog aanvullingen hebben hoor ik het graag.

Groet,

[redacted]

- Een regeling onder 3.12 is complex en vergt veel van de uitvoering. Zo moeten de daadwerkelijk gemaakte vaste kosten worden aangetoond. Controle daarop kan in de uitvoering enkele jaren in beslag nemen tot de subsidie kan worden vastgesteld.
- Zo'n regeling beperken tot de horeca stuit op juridische bezwaren. De uitspraken van het CBB hebben duidelijk gemaakt dat specifieke steun niet goed af te bakenen is en er in de praktijk veel meer sectoren en bedrijven een beroep op willen en zullen doen. Denk bijvoorbeeld aan de grote toeleveranciers van in dit geval de horecabedrijven.
- Daarbij moet ook benoemd worden dat de covid-maatregelen ook voor grote bedrijven in de reissector en evenementen zwaar zijn geweest en lang hebben geduurd. Zo'n afbakening op alleen de horeca is daarom niet gerechtvaardigd.
- Vorig jaar was het voor het kabinet ook een overweging dat zo'n omvangrijke regeling de prikkels ontnemt bij eigenaren, verhuurders en schuldeisers om verlies te nemen. Daarnaast

bestaat het risico dat een deel van de subsidie neerstrijkt bij vermogende aandeelhouders en vastgoedeigenaren.

- Uitgangspunt is dat grotere bedrijven doorgaans beter in staat zijn zelf financiering te regelen, zijn er schaalvoordelen en is er vaak een sterkere onderhandelingspositie in de keten om doorlopende vaste lasten te beperken.

Van: [redacted]
Aan: [redacted]
Cc: [redacted]
Onderwerp: [Ter info - dl 10:00 bij opmerkingen] Kamervragen CDA MP/Trojka
Datum: donderdag 10 februari 2022 19:12:18
Bijlagen: [Kamervragen MP+Trojka CDA 100222.docx](#)
[Kamervragen MP+Trojka CDA 100222 tracks.docx](#)
[20220210 oplegnota Kamervragen.docx](#)

Beste collega's,

Ter informatie de definitieve set antwoorden en oplegnota voor de Kamervragen over coronasteun van de CDA-fractie. Dank voor de aangeleverde input, en excuses voor het korte tijdspad. Als het goed is zijn alle punten in deze set verwerkt maar mochten er toch nog grote punten zijn dan hoor ik het graag voor **morgenochtend 10:00**. Morgenochtend gaat deze set ter ondertekening richting MEZK, zodat de beantwoording naar verwachting dinsdag bij de Kamer ligt.

Groet,

[redacted]

.....
Algemene Economische Politiek
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
 Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag | Kamer B Zuid, tweede etage

... [redacted]

[redacted]

@minezk.nl

Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

TER ADVISERING

Aan de Minister

Chief Economist
Directie Algemene Economische
Politiek

Auteur

5.1.2.e

T

5.1.2.e@minezk.nl

Datum

11 augustus 2021

Kenmerk

CE-AEP / 21210519

Kopie aan

PM

Bijlage(n)

1

nota

Beantwoording twee sets Kamervragen met betrekking
tot steun en schulden

Parafenroute

Plv. directeur

5.1.2.e

Plv. MT-lid

5.1.2.e

Aanleiding

Op 25 januari jl. hebben de Tweede Kamerleden Amhaouch, Palland en Inge van Dijk (allen CDA) vragen gesteld over het bericht 'Rutte gaat in gesprek met bedrijfsleven over toenemende 'ellende' '.

Advies

- U kunt de brief met de beantwoording van de vragen van CDA-fractie ondertekenen voor verzending aan de Tweede Kamer, mede namens MSZW, MAPP, MRB en SFIN [MP ziet af van paraaf].

Kernpunten

- De beantwoording van de set vragen is ambtelijk interdepartementaal afgestemd met SZW en FIN en waar relevant J&V en AZ.
- De vragen van de Tweede Kamerfractie van het CDA betreffen de volgende onderwerpen: gesprek bedrijfsleven, analyse en handelingsperspectief schulden, stoppersregeling, bankfinanciering, toegang tot TVL/NOW, evenementenregeling, financiële situatie detailhandel, Bbz en TONK.
- In de beantwoording wordt deels verwezen naar de aankomende Kamerbrief over een middellange termijnvisie voor steun waarin de schuldenproblematiek meegenomen wordt.

Ontvangen BBR

Van: [REDACTED]
Aan: [REDACTED]
Onderwerp: RE: 3.12
Datum: vrijdag 11 februari 2022 13:36:39

- Kabinet heeft eerder een regeling onder 3.12 verkend. Een van de redenen om het niet te doen was de complexiteit in de uitvoering. Bonnetjes.
- Met een afbakening op de horeca neemt die complexiteit niet af. Is een grote groep 7k.
- Daarnaast evenementensector en reissector ook zeer zwaar getroffen.
- Ook risico op aantrekkende werking vanuit TVL: ook beroep doen op 3.12
- Afbakening op horeca lastig in verband met de juridische procedures. In praktijk willen meer bedrijven gelieerd aan beroep doen op.
- Nb 30 juni einde steunkader.

Van: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
Verzonden: donderdag 10 februari 2022 17:40
Aan: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
CC: [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@rvo.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@rvo.nl>; [REDACTED] <[REDACTED]@minezk.nl>
Onderwerp: RE: 3.12

Ha [REDACTED]

Zie hieronder in geel een wijziging en een aanvulling.

Groet,

[REDACTED]

- Een regeling onder 3.12 is complex en vergt veel van de uitvoering. Zo moeten de daadwerkelijk gemaakte vaste kosten worden aangetoond. Controle daarop kan in de uitvoering enkele jaren in beslag nemen tot de subsidie kan worden vastgesteld.
- Zo'n regeling beperken tot de horeca stuit op bezwaren in de uitvoering vanwege de vele juridische procedures die het gevolg zijn. Specifieke sectoren zijn niet goed af te bakenen (denk aan verschillende segmenten binnen horeca, keteneffecten). Hierdoor zullen er in de praktijk veel meer sectoren en bedrijven een beroep doen op de regeling en een afwijzing aanvechten bij de rechter. Denk bijvoorbeeld aan de grote toeleveranciers van in dit geval de horecabedrijven.
- Daarbij moet ook benoemd worden dat de covid-maatregelen ook voor grote bedrijven in de reissector en evenementen zwaar

zijn geweest en lang hebben geduurd. Zo'n afbakening op alleen de horeca is daarom niet gerechtvaardigd.

- Vorig jaar was het voor het kabinet ook een overweging dat zo'n omvangrijke regeling de prikkels ontnemt bij eigenaren, verhuurders en schuldeisers om verlies te nemen. Daarnaast bestaat het risico dat een deel van de subsidie neerstrijkt bij vermogende aandeelhouders en vastgoedeigenaren.
- Uitgangspunt is dat grotere bedrijven doorgaans beter in staat zijn zelf financiering te regelen, zijn er schaalvoordelen en is er vaak een sterkere onderhandelingspositie in de keten om doorlopende vaste lasten te beperken.
- Het steunkader loopt af op 30 juni 2022. Dat betekent dat een dergelijke regeling nu niet meer haalbaar is.

NB: de argumenten hiervoor zien dan vooral op de vraag waarom niet eerder voor een regeling onder 3.12 is gekozen.

Van: [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Verzonden: donderdag 10 februari 2022 17:31
Aan: [redacted] <[redacted]@minezk.nl> [redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@rvo.nl> [redacted] <[redacted]@minezk.nl>
Onderwerp: 3.12

Hi allen,

Zie hieronder wat argumenten op een rij. Als jullie nog aanvullingen hebben hoor ik het graag.

Groet,

[redacted]

- Een regeling onder 3.12 is complex en vergt veel van de uitvoering. Zo moeten de daadwerkelijk gemaakte vaste kosten worden aangetoond. Controle daarop kan in de uitvoering enkele jaren in beslag nemen tot de subsidie kan worden vastgesteld.
- Zo'n regeling beperken tot de horeca stuit op juridische bezwaren. De uitspraken van het CBB hebben duidelijk gemaakt

dat specifieke steun niet goed af te bakenen is en er in de praktijk veel meer sectoren en bedrijven een beroep op willen en zullen doen. Denk bijvoorbeeld aan de grote toeleveranciers van in dit geval de horecabedrijven.

- Daarbij moet ook benoemd worden dat de covid-maatregelen ook voor grote bedrijven in de reissector en evenementen zwaar zijn geweest en lang hebben geduurd. Zo'n afbakening op alleen de horeca is daarom niet gerechtvaardigd.
- Vorig jaar was het voor het kabinet ook een overweging dat zo'n omvangrijke regeling de prikkels ontnemt bij eigenaren, verhuurders en schuldeisers om verlies te nemen. Daarnaast bestaat het risico dat een deel van de subsidie neerstrijkt bij vermogende aandeelhouders en vastgoedeigenaren.
- Uitgangspunt is dat grotere bedrijven doorgaans beter in staat zijn zelf financiering te regelen, zijn er schaalvoordelen en is er vaak een sterkere onderhandelingspositie in de keten om doorlopende vaste lasten te beperken.

Van: 5.12.e 5.12.e 5.12.e
Aan: [redacted]
Onderwerp: DOMUS-21114600-v7-STUK_RETOUR_BEWINDSPERSOON_compensatiemaatregel_grote_bedrijven.PDF
Datum: vrijdag 11 februari 2022 16:44:36
Bijlagen: [DOMUS-21114600-v7-STUK_RETOUR_BEWINDSPERSOON_compensatiemaatregel_grote_bedrijven.PDF](#)

Tbv BWO 8 april, incl presentatie

TER ADVISERING

Aan de Minister
CC de StaatssecretarisDirectoraat-generaal
Bedrijfsleven & Innovatie

Auteur

drs. S. van den Brink

T 070 378 4454

S.vandenBrink@minezk.nl

Datum

18 april 2021

Kenmerk

DGBI / 21114600

BHM 21117038

Kopie aan

5.1.2.e

Bijlage(n)

3

nota

compensatiemaatregel grote bedrijven

Parafenroute

DG B&I

5.1.2.e

MT-lid AEP

5.1.2.e

Coördinerend jurist WJZ

5.1.2.e

BBR

5.1.2.e

Aanleiding

Tijdens het BWO van 8 april jl. over steun aan grote (detailhandel-)bedrijven (bijlage 1. presentatie DGB&I), hebben de ministers van SZW en FIN aangegeven meer in maatwerk of een confectieaanpak te zien dan in een compensatieregeling. Tijdens het TK debat van donderdag 15 april is gevraagd om het voorstel voor een regeling (onder art. 107(2)(b) VWEU) die de grote detailhandel aan EZK heeft aangeboden in ogenschouw te nemen. Door de MP is toegezegd de mogelijkheden verder te verkennen. In de politieke vijfhoek van 13 april jl. is besloten een eventuele oplossing mee te nemen in de besluitvorming rond de herstelbrief, in het BWO van 12 mei en de politieke vijfhoek van 18 mei.

Advies

- Graag uw akkoord om maatregel onder 3.12 Tijdelijk steunkader (interdepartementaal) uit te werken, om zo de haalbaarheid en risico's gedegen in kaart te brengen. Op uw verzoek wordt in deze nota al nader ingegaan op de mogelijkheden/parameters van een compensatiemaatregel onder art 3.12.
- De sector zal naar verwachting een maatregel onder 3.12 Tijdelijk steunkader onvoldoende vinden door de cap van 10 mln. Graag uw akkoord om in reguliere overleggen met de sector aan te geven dat een regeling onder 107(2)b VWEU niet kansrijk wordt geacht.
- Met de andere departementen zullen de wenselijkheid en mogelijkheden van de confectieaanpak en een compensatieregeling verder worden uitgewerkt t.b.v. besluitvorming op het BWO van 12 mei.

Ontvangen BBR

Kernpunten

- In vervolg op het BWO zijn de opties voor maatwerk en compensatie op een rij gezet (zie factsheet bijlage 2).
- De komende weken zullen de verschillende opties voor steun aan de grote (detailhandel-) bedrijven interdepartementaal worden uitgewerkt en afgestemd zodat een voorstel in de mei-besluitvorming kan worden meegenomen.
- Gegeven de politieke wens het grootbedrijf additioneel tegemoet te komen lijkt een compensatiemaatregel onder art. 3.12 Tijdelijk steunkader met een cap van 10 miljoen vanuit EZK het meest passend. Door de precedent werking naar andere zwaar getroffen bedrijven in vele andere sectoren zal deze regeling niet beperkt kunnen blijven tot de detailhandel.
- Een steunmaatregel onder art. 107(2)b VWEU zoals gewenst door de sector is zeer complex in de uitvoering en kan verkeerde prikkels geven.
- In de reguliere overleggen met de sector zal worden aangegeven dat de door hen voorgestelde maatregel onder 107(2)b VWEU vooralsnog niet kansrijk wordt geacht.
- De situatie in de detailhandel is niet uniform. In bijlage 3 is een korte schets weergegeven n.a.v. het recente voorstel van de detailhandel.

Toelichting

1. Compensatiemaatregel 3.12 Tijdelijk steunkader COVID-19

- Als we een compensatieregeling voor de grote bedrijven opzetten dan is de belangrijkste motivatie daarvoor het principe van rechtvaardigheid¹ ten opzichte van het MKB die binnen de TVL relatief gezien meer tegemoetkoming ontvangen.
- We kunnen namelijk niet voorspellen of/welke (detailhandel-)bedrijven die nu de eerste twee kwartalen van 2021 dicht zijn ook daadwerkelijk om zullen vallen.
- De doelgroep van een regeling voor vaste lasten onder 3.12 (naast de TVL) zijn de grote bedrijven die deze periode gesloten zijn of met ernstige beperkingen te maken hebben. Het gaat daarbij om bedrijven die boven de cap van 1,8 miljoen in de TVL uitkomen.
- De echt grote ketens binnen de detailhandel zullen ook de cap van 10 miljoen te beperkend vinden.

Parameters

Binnen 3.12 kunnen verschillende parameters worden ingezet:

Vereisten vanuit EU:

- tot 70% vergoeding van de vaste lasten (EC);
- vergoeding vindt plaats op daadwerkelijk gemaakte kosten;
- tegemoetkoming van max 10 mln.

¹ Grote bedrijven in getroffen sectoren zijn al langere tijd gesloten of hebben te maken met ernstige beperkingen en ontvangen aanzienlijk minder steun per filiaal dan kleine bedrijven uit dezelfde sectoren. Dit kan worden opgevat als een concurrentienadeel. Tegelijkertijd hebben grotere bedrijven echter meer toegang tot de kapitaalmarkt, méér onderhandelingsmacht richting ketenpartners en meer mogelijkheden voor alternatieve bronnen van omzet. Volledige gelijke behandeling kan daarom ook gezien worden als onrechtvaardig.

Nationale keuzes:

- Keuze omzetverlies-drempel van 50%.
Een argument om voor de grote bedrijven te kiezen voor 50% omzetdervingsdrempel (TVL is 30%) is omdat grote bedrijven enerzijds een betere toegang tot de kapitaalmarkt hebben en anderzijds ook de schaalvoordelen kennen ten opzichte van het MKB.
- Compensatie voor q1 en/of q2.
De regeling kan met terugwerkende kracht worden uitgevoerd, omdat het een regeling is naast de TVL en niet geïntegreerd behoeft te worden met de TVL.
- Beperken toegang goedlopende bedrijven.
Er zullen ook bedrijven zijn die in 2020 een goed jaar hadden, denk aan de bouwmarkten en de tuincentra die in 2020 extreem goed hebben gedraaid. Deze bedrijven zullen echter ook in het eerste kwartaal 2021 flink omzetverlies hebben gehad, waardoor zij ook in aanmerking kunnen komen voor deze regeling.
- Er kan vooraf worden gedefinieerd welke vaste lasten voor subsidie in aanmerking komen.
- Er kunnen voorwaarden rond dividend en bonussen worden gesteld.

Uitvoering

- Termijn: na eventuele aankondiging van deze compensatieregeling in de herstelbrief van mei, zal deze regeling pas later in 2021 (rond de zomer) tot uitvoering kunnen komen, omdat we nu alle capaciteit nodig hebben voor het verder inrichten en uitvoeren van de TVL.
- In de uitvoering zal vervolgens verrekening plaats moeten vinden met de inkomsten die vanuit de TVL zijn verkregen.

Staatssteuninggoedkeuring nodig

Net als de TVL, zal ook een regeling onder paragraaf 3.12 van het Tijdelijk steunkader COVID-19 een voorafgaande goedkeuring van de Europese Commissie vergen voordat de regeling kan worden gepubliceerd. Dit kost enkele weken, mits we strikt binnen de grenzen blijven van paragraaf 3.12.

Risico's:

Er zijn nog zeker een aantal vraagtekens rond een regeling onder art. 3.12. Deze brengen we in kaart bij de uitwerking. Een voorbeeld: een ongewenst neveneffect kan zijn dat bedrijven die vinden dat het gemiddelde lasten- percentage binnen de TVL te laag uitpakt, wellicht ook zullen proberen om op basis van hun daadwerkelijke vaste lasten in de 3.12-regeling te komen. Een lager vergoedingspercentage dan bij de TVL kan hierbij overigens de prikkel verminderen.

2. Schademaatregel onder art. 107(2)(b) VWEU

- De detailhandel heeft een voorstel gedaan voor een regeling onder 107(2)(b) VWEU waarbij zij vragen om vergoeding van de vaste lasten én een voorraadvergoeding voor de waarde-derving van de voorraad.
- Ook onder art 107(2)(b) VWEU geldt dat als we een compensatieregeling voor de grote bedrijven opzetten dat de motivatie daarvoor ligt in de rechtvaardigheid en gelijke behandeling ten opzichte van het MKB, en niet omdat bedrijven daadwerkelijk omvallen.
- Het gaat bij art. 107(2)(b) VWEU om een schade-compensatieregeling, de door overheidshandelen veroorzaakte schade komt voor vergoeding in aanmerking.

- Hierdoor is zowel de doelgroep als de soort kosten/lasten maar zeer beperkt af te bakenen.
- Bij de Covid-regelingen die tot nu toe ingezet zijn, is sprake van een tegemoetkoming/subsidie vanuit de overheid. Het inzetten van een schademaatregel impliceert handelen van de overheid die gecompenseerd moet worden. Dit opent de deur naar rechtszaken van ondernemingen die vinden dat ook hun gemaakte kosten als schade dienen te worden aangemerkt en kan leiden tot een verschuiving van gebruik van de TVL naar de regeling onder art 107(2)(b) VWEU, met alle uitvoeringslasten van dien.
- Bij een regeling onder art. 107(2)(b) VWEU is geen beperking van de cap vereist en kan 100% van de schade worden vergoed.

Kenmerk
DGBI / 21114600

Uitvoering:

- Zeer complex in de uitvoering. Zeer moeilijk aan te tonen waar een bedrijf recht op heeft. Definiëring en vaststellen van de daadwerkelijke schade is ingewikkeld.
- Het verlies op de voorraad betreft de waardevermindering welke moet worden ingeschat, deze is niet daadwerkelijk vast te stellen. Een voorraadvergoeding kan daarnaast verkeerde prikkels geven. Het risico bestaat dat de voorraad naar de vuilverbranding gaat of zal worden gedumpt bij andere winkels.
- Een vergoeding van het voorraadverlies is daarom niet wenselijk en niet uitvoerbaar/controleerbaar.

Staatssteuninggoedkeuring nodig

Net als bij de evenementenregeling, zal ook een regeling onder artikel 107(2)(b) een voorafgaande goedkeuring van de Europese Commissie vergen voordat de regeling kan worden gepubliceerd. Dit is moeizamer en langduriger dan een regeling onder 3.12 van het Tijdelijk steunkader, omdat de Europese Commissie kritisch is op nieuwe schadevergoedingsregelingen onder artikel 107(2)(b) VWEU. Deze goedkeuring kost tussen één en twee maanden, mits we strikt binnen de grenzen blijven van precedënten die door de Europese Commissie eerder bij andere lidstaten zijn goedgekeurd.

Bijlage 3**Achtergrondinformatie situatie van de grote detailhandelsketens**Kenmerk
DGBI / 21114600**2020**

- Omzet nonfood detailhandel is 52 mld. Er zijn 365 grote bedrijven/ketens (meer dan 50 werknemers) met een totale omzet van 30 mld.
- De netto omzet nonfood is ondanks corona in 2020 met 2,2% gegroeid (puur internet omzet is hierin niet meegenomen). Fysieke winkelomzet kende beperkte krimp -1,3% net name door de beperkende maatregelen in Q2 en Q4. Multichannel (dus winkel met online kanaal) groeide met 35% (dat is meer dan de pure internetspelers groeiden).
- Er zijn grote verschillen tussen sectoren: bijv. bouwmarkten groeide met 22%. Krimp zit alleen in mode en schoenen (-10 tot 15%). Het bedrijfsresultaat in mode en schoenen is in 2020 ongeveer -1%.
- Van de 365 grote ketens gaat het ongeveer 70 gevallen om mode en schoenen.

2021

- Niet essentiële detailhandel gesloten t/m 28 april. Omzet in de nonfood in is januari -38%. Groei van multichannel bedrijven 129%. Grootste omzet verliezen in mode en schoenen -60%. Branches als consumentenelektronica en wonen verliezen tussen -33 en -50%.
- Click en bestel leverende maar zeer beperkt omzet op . Winkelen op afspraak in april leverde naar schatting ongeveer 30% van de normale omzet.

Binnensteden en leegstand

- De autonome ontwikkeling (al sinds vorige crisis) in de detailhandel is een afname van het aantal winkels. De detailhandel zelf verwachtte voor Corona een afname van het aantal bedrijven van 20 tot 30% in tien jaar. Door Corona wordt dit proces versneld.
- Recent onderzoek geeft aan dat op dit moment 20% van de winkels in de gevarenzone zit. Voorgaande jaren stopte daadwerkelijk 10% van de winkels. Het grootste gedeelte werd weer ingevuld. Het aantal winkels daalde jaarlijks met 0,5 tot 1%. Nu is onzeker hoeveel bedrijven stoppen en hoeveel weer ingevuld wordt. Als bijv. het aantal winkels met 5% daalt heeft dit grote gevolgen voor de leefbaarheid in de binnensteden. In veel steden stijgt de leegstand dan tot meer dan 10% en daarmee komt de leefbaarheid onder druk.
- Provinciale verschillen: Groningen, Drenthe, Limburg en Zeeland kennen relatief veel winkels in problemen.
- Lokale verschillen: een nieuwe beweging door Corona is dat het slecht gaat in binnensteden en grote winkelgebieden (veel minder passanten) en goed in kleine winkelgebieden en wijkwinkelcentra.

Conclusie

- In de detailhandel zijn grote verschillen. Vorig jaar was voor veel branches (behalve kleding en schoenen) een goed jaar.
- Kijkend naar de hele Coronaperiode zijn mode- en schoenenwinkels, zonder online kanaal en gehuisvest in de binnensteden het zwaarst getroffen.

- Het gaat hierbij om ongeveer 20 tot 30% van de grote winkelketens.
- Mode en schoenen vullen ongeveer 60% van de winkels in de binnensteden. De negatieve resultaten van deze branche heeft grote gevolgen voor binnensteden.
- Q1 2021 was voor de hele niet essentiële detailhandel een flinke slag, maar vraag is wat er de rest van het jaar gaat gebeuren. Voor een aantal sectoren kan er deels sprake zijn van inhaalconsumptie en dit gecombineerd met een goed 2020 maakt dat de vraag reëel is of uitgebreide compensatie/tegemoetkoming (naast NOW) voor de hele niet essentiële detailhandel in q1 wenselijk is.
- Gezien de autonome ontwikkeling is het de vraag wat de meest effectieve overheidsinterventie is, transformatie van de binnensteden (daarmee inspeland op lange termijn tendens) versus nu grote winkelketens een tegemoetkoming in de kosten geven.

Ministry of Economic Affairs
and Climate Policy

Ondersteuning grote bedrijven en grote detailhandel

Analyse en dilemma's

Agenda BWO 8 april

- › Onderwerp: ondersteuning grote (detailhandel) bedrijven
- › 1. Analyse
- › 2. Dilemma's
- › 3. Opties voor vervolg

Aanleiding

- › Signaal grote bedrijven: door cap TVL onvoldoende steun.
- › Detailhandel, vooral de mode- en schoenenwinkels, zwaar geraakt.
- › Zelfde signaal komt vanuit hotelketens-groothandels-attractieparken.
- › Grote detailhandel heeft verzoek en voorstel ingediend voor een compensatiemaatregel onder art 107.
- › Toezegging op verzoek Kamer: ga met detailhandelketens in gesprek.

Voorbeelden gebruik TVL

Middelgrote winkelketen: 50 filialen (5.1.5)

- Ontvangt in Q1 maximaal 900.000 euro.
- Is 18.000 euro per filiaal. Huidige TVL aanvraag is gemiddeld ca 13.000 euro

Grote winkelketens: 300 filialen (5.1.5 / 5.1.5)

- Kan in Q1 maximaal 900.000 euro ontvangen
- Is 3.000 euro per filiaal. Is 10-20% van waar deze recht op hebben zonder CAP

Grote bedrijven: 5.1.5 Reissector, horecagroothandels

- Vergoeding uit TVL is minimaal t.o.v. omzetverlies. Bijvoorbeeld omzetverlies 5.1.5

5.1.5

Analyse

- › Door (verlengde) lockdown omzetverlies substantieel: 50 mln (Q1-2021) voor een grote detailhandelketen tot 700 mln voor een groot attractiepark (periode 2020-heden).
- › Veelal niet onmiddellijk liquiditeitsprobleem, wel deuk in eigen vermogen/solvabiliteit.
- › Geen goede inschatting mogelijk over hoeveel winkelketens in serieuze problemen komen en niet hoeveel daarvan een doorstart zullen maken of worden overgenomen.

Dilemma's 1

- › *Maatwerk* als oplossing blijkt lastig: Het verstrekken van deze steun (kapitaal) vereist altijd een herstructurering. Dat is een zeer arbeids-intensief traject (potentiële doelgroep mogelijk wel 150 bedrijven).
- › Indien keuze voor extra generieke steun is de groep bedrijven groter dan alleen detailhandel (400-450 bedrijven).

Dilemma's 2

- › Effect op winkelstraat niet goed in te schatten. Leegstand of overnames?
- › De autonome ontwikkeling zet waarschijnlijk versterkt door. Voor Covid was de verwachting dat de detailhandel binnen 5 tot 10 jaar met 20 tot 40% zou afnemen. Kans dat deze ontwikkeling versneld plaats gaat vinden naar 3 tot 5 jaar, waardoor transitie lastig is.
- › Grootste klappen vallen in de binnensteden, wijkwinkelcentra doen het goed. Mogelijk blijven de meeste ketens bestaan maar in afgeslankte vorm en op A1 locaties.

Varianten steun naast TVL

ARTIKEL 107 VERDRAG

- > Schade compensatie
- > Daadwerkelijk geleden schade door corona
- > Geen plafond
- > Uitvoering: zeer complex
- > Voorwaarden aan dividend/bonussen toegestaan

ARTIKEL 3.12 STEUNKADER

- > Subsidie vaste lasten
- > Grondslag: werkelijke netto vaste lasten
- > Plafond 10 mln.
- > Uitvoering: complex
- > Voorwaarden aan dividend/bonussen toegestaan

Vergelijking andere landen

Er zijn landen (Frankrijk, Duitsland, Zweden, Denemarken) met steunmaatregelen onder art. 3.12 en/of art. 107.2b.

Nog onduidelijk is of en door welke bedrijven hier daadwerkelijk gebruik van wordt gemaakt.

De meeste maatregelen kijken terug op 2020.

In maart heeft de EC een Franse maatregel gericht op vaste lasten goedgekeurd onder paragraaf 3.12.

Vervolg:

- > Maatwerk (in beperkte omvang, op verzoek):
- > Via het Afwegingskader individuele bedrijven inzet op behoud grootste winkelketens als die in problemen komen. Een evt. verzoek komt vanuit individuele onderneming.
- > Verdere verkenning van een compensatiemaatregel:
- > Uitwerken van een compensatiemaatregel voor het grote bedrijfsleven (detailhandel, groothandel e.a.) onder art. 3.12. Uitvoerbaarheid en kostenbeheersing uitgangspunt.

Bijlage 2 Factsheet steun grote (detailhandel) bedrijven

	Maatwerk	Confectiemodel (maatwerk door banken óf overheid met groter steunelement)	Art 3.12 Compensatieregeling cap 10 mln	art. 107.2b Schaderegeling Geen cap	Geen extra maatregelen
Wat	- Garanties - (hybride) leningen, - kapitaal	- Garanties (als overheid zelf meer risico op ons nemen) - (hybride) leningen (zachte leningen tot max. 6 jaar), - Kapitaal (evt. in vorm gift tot 10mln onder 3.12) - Confectie als voorwaarde voor 3.12	- Gift: vergoeding vaste lasten tot 70%	- Gift: vergoeding vaste lasten van X% - Gift: voorraadvergoeding van X% van waardederving voorraad	TVL, NOW, uitstel belastingbetaling, bestaande krediet- en garantieregelingen zoals GO-C en recent verruimde groeifaciliteit
Primair motief	- Maatschappelijk belang (1) - Voorkomen omvallen levensvatbaar bedrijf	- Maatschappelijk belang (1) - Voorkomen omvallen <u>én verbeteren</u> positie levensvatbaar bedrijf	- Rechtvaardigheid: gelijke behandeling met mkb (2) - Voorkomen omvallen en verbeteren positie bedrijven (weliswaar tegen hoge kosten vanwege ongerichtheid van een generieke regeling)	- Rechtvaardigheid: gelijke behandeling & omzetverlies erkennen als schade (2)	Voldoende bestaande mogelijkheden om blijvende economische schade door omvallen gezonde bedrijven te voorkomen Additionele steun komt al snel primair ten goede aan vastgoed-eigenaren en andere crediteuren
Criteria (afbakening)	- In de kern gezond (evt. na herstructurering) - Maatschappelijk belang - Bail-in (3)	- Op lange termijn mogelijk gezond (evt. na herstructurering) <i>Optioneel:</i> - Bail-in (3) - Niet-MKB	- Omzetverlies: 30-50% in Q1 (en evt. Q2) 2021 t.o.v. 2019 <i>Optioneel:</i> - Omzetverlies à 30% in heel 2020 t.o.v. 2019 - Niet-MKB	- >10 vestigingen - Niet-MKB - Kosten inkoop goederen >40% vd totale kosten - Bedrijven verplicht gesloten gedurende lockdown - Vanwege precedentwerking sectorafbakening niet mogelijk - Evt: omzetverlies	n.v.t.
Hoe	- Overheid met externe adviseurs	- Publiek of privaat	- RVO	- RVO en/of extern	n.v.t.
Kosten	- Afhankelijk van ordegrrootte problematiek	- Afhankelijk van ordegrrootte problematiek	- +/-700 mln. voor de kwartalen Q1 én Q2	- Aanzienlijk meer dan compensatieregeling onder 3.12 vanwege afwezigheid cap en compensatie die verder strekt dan vaste lasten.	n.v.t.

Uitvoerbaarheid	- Alleen bij kleine aantallen uitvoerbaar <20 - Daarmee alleen reactief als bedrijf aanklopt.	- Zeer complex, afhankelijk van publieke of private uitvoering. - Uitgevoerd vanuit de overheid alleen bij kleine aantallen uitvoerbaar - Kan vele maanden duren	- Complex - Werkelijk gemaakte vaste lasten - Verrekening met TVL - Alleen mogelijk bij vooraf gedefinieerde vaste lasten	- Zeer complex - Werkelijk gemaakte vaste lasten. Vooraf definiëren vaste lasten niet mogelijk - Voorraad-vergoeding niet vast te stellen/verkeerde prikkels - Verrekening met TVL	n.v.t.
Voorwaarden (gedrag)	- Geen dividenden, inkoop eigen aandelen, bonussen, of ruime ontslagvergoedingen voor leden RvB. - Fiscale voorwaarden uit Kamerbrief van 19 juni jl (4) - Per geval wordt bekeken of aanvullende voorwaarden gesteld worden.	Mogelijkheden: - Geen dividenden, inkoop eigen aandelen, bonussen, of ruime ontslagvergoedingen voor leden RvB. - Fiscale voorwaarden uit Kamerbrief van 19 juni jl (4)	Mogelijkheden: - Geen dividenden, inkoop eigen aandelen, bonussen, of ruime ontslagvergoedingen voor leden RvB. - Fiscale voorwaarden uit Kamerbrief van 19 juni jl (4)	Mogelijkheden: - Geen dividenden, inkoop eigen aandelen, bonussen, of ruime ontslagvergoedingen voor leden RvB. - Fiscale voorwaarden uit Kamerbrief van 19 juni jl (4)	n.v.t.
Effectiviteit	- Last-resort oplossing met sterke prikkel om er zonder de overheid uit te komen. Enkel geschikt voor bedrijven met de beste toekomstperspectief. - Minimale kans overcompensatie	- Kleine kans overcompensatie	- Komt terecht bij bedrijven die het nodig hebben, maar ook bij bedrijven die niet levensvatbaar zijn of zelf voldoende middelen hebben - Grote kans op overcompensatie - Beperkt prikkel terugbrengen vaste lasten	- Komt terecht bij bedrijven die het nodig hebben, maar ook bij bedrijven die niet levensvatbaar zijn of zelf voldoende middelen hebben - Zeer grote kans op overcompensatie - Beperkt prikkel reduceren vaste lasten & waardeverlies voorraad	n.v.t.
Doelgroep	- Grootbedrijf	- Middelgroot- en grootbedrijf	- Klein grootbedrijf en middel-grootbedrijf: bedrijven die over gehele staatssteunperiode aan het maximum van 1.8mln van de TVL komt.	- Al het grootbedrijf	n.v.t.
Aantal bedrijven	- 10	- 200	- 400-450	- 400-450	n.v.t.

¹ Bijvoorbeeld voortbestaan individueel bedrijf/keten is van belang voor de winkelstraat, horeca-groothandel van belang voor bevoorrading vitale sectoren/horeca.

² Grote bedrijven in getroffen sectoren zijn al langere tijd gesloten of hebben te maken met ernstige beperkingen en ontvangen aanzienlijk minder steun per filiaal dan kleine bedrijven uit dezelfde sectoren. Dit kan worden opgevat als een concurrentienadeel. Tegelijkertijd hebben grotere bedrijven echter meer toegang tot de kapitaalmarkt, méér onderhandelingsmacht richting ketenpartners en meer mogelijkheden voor alternatieve bronnen van omzet. Volledige gelijke behandeling kan daarom ook gezien worden als onrechtvaardig.

³ De mogelijkheden om met de relevante stakeholders de problemen op te lossen moeten zijn uitgeput. Het gaat hierbij om: Verstrekken van eigen vermogen, vreemd vermogen en ketenpartners.

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/06/19/fiscale-voorwaarden-bij-individuele-steunverlening>